

1 SA:MIUELE

(Da:i Sia: - 1 Samuel; Modu - 1 Samuela; Bisini - 1 Samuel)

Hidadea Sia:

Bisisu Buga amo ganodini, bisisu dunu da Isala:ili fi dunu ouligisu. Sa:miuele da fa:nodafa bisisu ouligisu dunu esalu. Amalalu, Isala:ili dunu da hina bagade ilegemusa: dawa:i galu. 1 Sa:miuele Buga da amo hou olelesa.

Amo esoga, Isala:ili fi da ilia hou afadenene, hina bagade amo fifi asi gala eno ilia hou defele lai dagoi. 1 Sa:miuele Buga da dunu udiana ilia hou bagade olelesa.

1 Sa:miuele - fa:nodafa bisisu dunu.

2 Solo - Isala:ili fi ilia degabo hina bagade.

3 Da:ibidi - da Solo bagia, hina bagade hou lai.

Be ea hou dedei da Sa:miuele amola Solo ela hou dedei amoga gilisi ba:sa.

1 Sa:miuele Buga da Musa: Gousa:su Buga eno defele, Gode Ea hahawane dogolegele didili hamosu hou olelesa. Osobo bagade dunu da Ea hou nabawane hamosea, hahawane ba:mu, be hame nabasu hou hamosea, se nabaha.

1 Sa:miuele 2:30 amo ganodini, Hina Gode da gobelesalasu dunu ea dio amo ilai ema agoane olelesa, “Nowa da Nama nodone dawa:digisia, Na amola da amo dunu nodone dawa:digimu. Be nowa da Na higasea, Na da e higamu.”

1 Sa:miuele Buga dedesu dunu da Isala:ili dunu ilia hina bagade lai, amo hou fonobahadi hahawane hame ba:su. Bai Isala:ili dunu fi

ilia Hina Bagadedafa da Hina Gode fawane. Be ilia da Ema ha:giwane adole ba:beba:le, E da ili ouligima:ne, osobo bagade hina bagade ilegei. Bai bagade da hina bagade amola fi dunu huluane da Gode Ea Ouligisu Houdafa amo hagudu esala. Ea hamoma:ne sia:i da agoane gala. Dunu huluane, bagade gagui amola hame gagui, ouligisu dunu amola fa:no bobogesun dunu, huluane defele da Ouligisudafa Hina Gode Ea ouligisu hou hagudu esala amola Ea moloidafa hou hamonana esalumu da defea, E sia:i.

Sia: Dedei

- 1 Sa:miuele da Isala:ili Fi Bisisu Esala...Sia:alalo 1:1 - 7:17
- 2 Solo da Hina bagade Ilegei...Sia:alalo 8:1 - 10:27
- 3 Solo ea Degabo Ouligisu Ode...Sia:alalo 11:1 - 15:35
- 4 Da:ibidi amola Solo...Sia:alalo 16:1 - 30:31
- 5 Solo amola egefelali Bogogia:i...Sia:alalo 31:1 - 13

1 Sa:miuele

Elega:ina amola ea Sosogo da Siailou Moilaiga Esalu

- ¹ Goumi soge amoga Ifala:ime fifi lai dunu ilia da La:ima moilaiga fi dialu. Amogai dunu afae Elegaina esalu. E da Yilouha:me ea mano, amola ea aowa da Ilaihu galu. Ea sosogo fi da Douhu fi amoga galu, be fidafa da Safe.
- ² Elegaina da uda aduna lai galu. Elea dio da Ha:na amola Binina. Binina da mano gilisi galu, be Ha:na da aligime esalu.
- ³ Elegaina da ode

huluane Siailou moilaiga Hina Gode Bagadedafa Ema nodone sia:ne gadomusa:, amola gobe le sala ahoasu. Amogawi, I lai ea mano aduna amo Hofenai amola Finia:se da Hina Gode Ea gobe le salas u ouligisu dunu esalu.

⁴ Eleg a:ina da ea gobe le salas u liligi ianoba, e da heda:sini na:iyadodi afae Bininama iasu, amola eno afae Binina ea manogili sagosu.

⁵ Eleg a:ina da Ha:na ema bagade asigisu, be amomane ema heda:sini afae afae fawane ianusu. Bai Hina Gode da Ha:na ema mano hame i.

⁶ Binina da Ha:na ema hame asigisu. E da Ha:na ema da:da:losu. Bai Hina Gode da Ha:na aligime hamonesi, e da Ha:nama da:da:losu.

⁷ Amanemus u hamonana ode bagohame gidigisa asi. I la da Hina Gode Ea diasuga ahoanoba, Binina da Ha:na da:i dioma:ne gadesu amola da:da:losu hamobeba:le, Ha:na bagadewane da:i dione amola disu amola ha:i manu gobe i amoga hamedafa nasu. ⁸ Be egoa Eleg a:ina da Ha:nama agoane adole ba:su, “Ha:na! Abuliba:le di da dinana amola ha:i manu gobe i hame nahala:? Abuliba:le di da eso huluane da:i dioiwane ba:sala:? Di da nama asigi hou da dunu mano nabuane gala ilima asigi hou da hame baligiyale dawa:bela:?”

Ha:na amola I lai

⁹⁻¹⁰ Eso afaega, Hina Gode Ea diasu Siailou moilaiga amo ganodini ha:i nanu fisiagale, Ha:na da wa:legadole, e da bagade da:i dione amola Hina Godema sia:ne gadosa ha:gidafa dinanu. Amogalu, gobe le salas u ouligisu dunu I lai da logo holei gadenenewane hi fisu fafai da:iya esalu.

¹¹ *Ha:na da Hina Godema amane ilegele sia:i, “Hina Gode Bagadedafa! Nama ba:ma! Na da Dia hawa: hamosu uda! Na da:i dioi ba:ma, amola na mae goglema! Dia nagili mano ima! Amasea, amo mano na da Dima bu mogili gagale imunuu, amalu ea dialuma hinabo hamedafa damunisimu.” ¹² Ha:na da agoane Hina Godema sia:ne gadosa aligili bagadewane sia:ne gadolalusu. Amola Ilai da Ha:na ea lafi sosodolalu. ¹³ Ha:na da sadoga sia:ne gadosu. Ea lafi da fafudalu be sia: da hame nabi. Amaiba:le, Ilai da amo uda adini nanu, feloabeyale dawa:lu, ¹⁴ amola Ha:nama amane sia:i, “Yolema! Adini nanu di dunu eno ilia ba:ma:ne mae hidama. Adini nanu yolesili, bu gahegima.”

¹⁵ Ha:na da bu adole i, “Esega! Na da we adini maiga hame feloasa. Na da hiawini, na da:i dioi huluane Hina Godema olelelala. ¹⁶ Na da hamedei udayale mae dawa:ma. Na agoane sia:ne gadoi. Bai na bagade da:i dioiba:le fawane, agoane sia:ne gadoi.”

¹⁷ Ilai da amane sia:i, “Hahawane masa! Amola Isala:ili Gode da dia hanai adole ba:i liligi dima imunuu da defea.”

¹⁸ Ha:na da bu adole i, “Di da eso huluane nama asabole dawa:lumu da defea.” Amalalu, e da asili, ha:i nanu, ea da:i dioi fisi dagoi ba:i.

Sa:miuele ea Lalelegei amola Godema Mogili Gagai

¹⁹ Amalu, golale hahabedafa, Elegai:ina amola ea sosogo huluane da wa:legadole, Hina Godema nodone sia:ne gadolalu, ili La:ima moilaiga

* **1:11:** Idisu 6:5

buhagi. Elega:ina da idua Ha:nala gilisili golai, amola Hina Gode da Ha:na ea sia:ne gadoi adole ba:i defele ema i.

²⁰ Amalu, Ha:na da abula agui esalu, dunu mano lalelegei. Ha:na da ea mano ea dio Sa:miuele asuli. Sa:miuele amo dawa:loma:ne da “Na da e lama:ne, Hina Godema adole ba:i.”

²¹ Elega:ina amola ea sosogo fi ilia da odegamusu Siailou moilaiga Godema gobelesala ahoasu, be amo eso da doaga:iba:le, e da liligeno ida:iwane galamusu Godema gobelesalimusa:ilegei. ²² Be amo asi amoga Ha:na da hameasi. E da egoama amane sia:i, “Na mano da dodonanu yolesea, na da Hina Gode Ea diasuga asulamunu. Amogai e da eso huluane esaloma:ne.”

²³ Amalalu, Elega:ina da bu adole i, “Defea! Dia hanai habo da defea galea amo hamoma. Diasua esala, dodo nanusu yolesea fawane Gode Ea diasuga masa. Amola Hina Gode da dia ilegele mogili gagai sia:i amo dafawane hamomu da defea.” Amaiba:le, Ha:na da diasua esalu, mano ouligilalu.

²⁴ Ha:na da manoma dodo ianu yolei galu, e da Sa:miuele Siailou moilaiga ouleasi. Amogai e da bulamagau gawali ode uadiana gidigi adole amola agi10 gilogala:me agoane amola ohe gadofoga hamoi esaga waini hano dili sali amo gaguli asi.

²⁵ Ili da bulamagau fane ligisilalu, mano amo oule Ilaima asi. ²⁶ Ha:na da Ilaima amane sia:i, “Ae esega! Dia da na dawa:bela:? Na da udamusa: dia ba:i gui Hina Godema sia:ne gadosalelebe ba:i.

27 Na da goe mano nama ima:ne Hina Godema adole ba:lalu, amaiba:le E da nagili mano i amo wea. 28 Amaiba:le, na da amo mano Hina Godema ia misi. Amalu ea fifi ahoanusu huluane da Hina Gode Hifawane da ouligilalumu,” Ha:na da amane sia:i. Amalu, ilia da goega gilisili Hina Godema nodone sia:ne gadoi.

2

Ha:na ea Sia:ne Gadosu

- 1 *Ha:na da Godema amane sia:ne gadoi,
“Hina Gode da na dogo ganodini hahawane hou nabalesi dagoi.
Na da Ea nama hamoi amoga hahawane bagadedafa gala.
Na da na ha lai dunu amoba:le ousa.
Gode da nama bagade fidibiba:le, na da hahawane bagade.
- 2 Dunu afae da Hina Gode Ea hadigi agoai da hamedafa gala, E agoai hamedafa gala.
Ea ouligibi agoane enoga da hamedafa ouligisa.
- 3 Dilia ha:gi hidabe go yolema!
Amola dilia hidale nodosu sia: yolesili ouiya:ma!
Bai Hina Gode da liligi huluanedafa dawa:.
Amola E da dunu ilia hamoi huluane defele fofada:nana.
- 4 Nimi bagade gegesu dunu ilia oulali da fili fasisa.
Be asaboi dunu da bu gasa fisa.
- 5 Ha:su hame dawa: dunu da bu ha:beba:le,

* 2:1: Luge 1:46-55

ha:i manu lama:ne hawa: hamosa.
Be ha:su dunu da bu hame ha:sa.
Dunuga lai aligime uda da wali mano fesuale
lalelegesa.
Be mano galusulu uda ea mano huluane da
hagia:sa.

⁶ Hina Gode da fane legesa amola bu wa:lesisu
dawa:.

E da dunu bogoi sogega asunasisa,
amola amo bu sinidigima:ne oule maha.

⁷ E da dunu oda liligi bagade gaguma:ne
hamosa,
amola oda mae gaguiwane esaloma:ne
hamosa.

E da oda fonobonesisa amola oda bagalesisa.

⁸ Hina Gode da hame gagui dunu gulu dabolei
dialu,

amo gaguia gadolesisa, amola sugui dunu
ilia da:i dioi fisima:ne wa:legadolesisa.
Ea hamobeba:le, sugui dunu da hina bagade
ea mano
amoma na:iyado agoane esala amola dunu
eno da ilima nodone dawa:digisa.
Osobo bagade ea baidafa da Hina Gode Ea:.
Amo da:iya E da osobo bagade hahamoi.

⁹ Hina Gode da Ema molole fa:no bobogesu
dunu ilia esalusu noga:le ouligisa.

Be wadela:i hamosu dunu da gasi ganodini
alalolesisa.
Amaiba:le, dunu da hi gasaga hasalimusa:
hame dawa:.

¹⁰ Hina Gode da Ema ha lai dunu huluane
wadela:lesimu.

Ilia da Ea ougi sia: gugelebe bagade agoane
Hebene gadodili dabe nabimu.

Hina Gode da osobo bagade fi dunu huluane
ilima fofada:mu.

E da Ea hina bagade dunu ilima gasa imun.

E da Ea ilegei hina bagade amo hasalima:ne
hamomu.”

¹¹ Amalalu, Elegai:ina da La:ima moilaiga
buhagi. Be goi Sa:miuele da Siailou moilaiga
esalu. E da Hina Gode Ea hawa: hamosu, amola
gobelesalasu dunu Ilai da e ouligisu.

Ilai Egefela

¹² Ilai egefela da wadela:i hamosu dunu. Elea
da Hina Gode Ea sia: hamedafa nabasu. ¹³ -

¹⁴ Amola sema gobelesalasu dunu ilia enoma
edegemusa: hamoi, elea da amoma hame fa:no
boboges. Be amomane dunu da ilia Godema
iasu gobelesalaloba, amo gebo hu da ladalea,
gobelesalasu dunu ea hawa: hamosu ilia da
misini ofodo gelaba gobei amo da gelaboga guili
nasuga gadufili lale, gobelesalasu dunu ilia
fawane da amo nasu. Isala:ili dunu huluane da
Siailou moilaiga gobelesalasu ima:ne masu, da
amo udigili wamolale nasu hou ba:i. ¹⁵ Amola,
hamoma:ne sia:i eno gala da gobelesalasu ohe
ea sefe ofene fasili, laluma gobesisu. Be amo
hamoma:ne sia:i mae dawa:le, gobelesalasu
hawa: hamosu dunu ela da Isala:ili dunuma
amane sia:su, “Gobelesalasu dunu da hu gahe
hi houma:ne, nama ima. E da sosobenega gobei
higamu.”

¹⁶ Be dunu da dabe bu adole iasea, “Ninia da
sema defele, sefe hidadea suli sa:ima:ma, amasea

fa:no dia hanai lama!” Be gobe le salasu ea hawa: hamosu dunu elea amane sia:su, “Abola! Wahadafa nama ima! Dia amane hame hamosea, na da ni gasa fili logele samogemu.” ¹⁷ Goe I lai egefela wadela:i hou hamosu amo Hina Gode da bagadewane higale ba:i. Bai elea da Hina Godema iasu liligi amo da bai hameyale dawa:beba:le, gugunufinisisu.

Sa:miuele da Siailou Moilaiga Esalu

¹⁸ Wahamusu goihadi Sa:miuele da sema mida:gisa:gisu abula salawane, Hina Gode Ea hawa: hamonanu. ¹⁹ Ode huluane ea:me Ha:na da abula fonobahadi amunanu, amola egoala Godema odegamusu gobe le sala ahoabe, amoga abula eagofe Sa:miuelegili gaguli ahoasu. ²⁰ Amalalu, I lai da Elegai:na amola iduama Gode Ea Dioba:le nodoma:ne sia:su, amola Elegai:nama amane sia:i, “Hina Gode da di amola dia uda alima mano alia Godema i, amo ea sogebi lama:ne, mano eno imunu da defea.”

Amalalu Elegai:na amola Ha:nala da ela diasuga bu ahoasu.

²¹ Hina Gode da Ha:na hahawane dogolegele fidibiba:le, e da dunu mano udiana amola uda mano aduna eno lalelegei. Goihadi Sa:miuele da Hina Gode Ea hawa: hamonana asigilai.

I lai amola egefela

²² I lai da da:i hamone esalu. E da eso huluane ea mano elea Isala:ili dunuma wadela:le hamobe nabalusu. Elea da uda da Hina Gode Ea abula diasu logo holeiga hawa: hamonanu, amo amola gilisili golale, adole lasu. ²³ Amaiba:le, I lai da ea mano elama amane sia:i, “Abuliba:le

alia da wadela:i hou agoane hamosala:? Dunu huluane ilia da wadela:i hou alia hamobego huluane nama alofele iaha. ²⁴ Ada alia:! Go yolesima! Amo hou Hina Gode Ea fi dunu da sia: sia:dalebe da wadela:idafa. ²⁵ Dunu da dunu enoma wadela:le hamosea, Gode da amo dunu gaga:musa: dawa:. Be dunu da Hina Godema wadela:le hamosea, nowa da gaga:ma:bela:?”

Be Ilai ea mano elea da eda sia: hame nabasu. Bai Hina Gode da ele fane legemusa: ilegei dagoi.

²⁶ †Be goihadi Sa:miuele da Hina Godema amola dunu enoma hahawane asaboiwane asig-ilalu.

Ba:la:lusu Dunu da Ilai ea Sosogo Fi ilima Fa:no Misunu Hou Ema Olelei

²⁷ Balofede dunu (Gode Sia: Alofesu dunu) da Ilaima Hina Gode Ea adole iasu amane olelei, “Musa: dia aowa Elane amola ea sosogo fi ilia Idibidi hina bagade ea udigili hawa: hamo-nanoba, Na da Elanema Na hou olelei. ²⁸ ‡Na da Isala:ili fi ili huluane ba:lalu, Elane ea fi fawane ilia oloda hawa: hamoma:ne, amola gabusiga: manoma ulagima:ne, amola Na hanai dawa:ma:ne Ifode (Bidegi Ga:su) salima:ne, ea fi ilegei. Amola ilia da oloda gobelesalasu ha:i manu la:idi lale manusa:, Na da logo doasi dagoi. ²⁹ Na da Na fi ilima ilia Nama gobelesalasu amola udigili iasu ima:ne sia:i. Abuliba:le di da dia manoma nodone dawa:lala, be Nama hame dawa:sala:? Bai ela da ela musu alema:ne, gobelesalasu amo Na fi da Nama iaha, amoga

† 2:26: Luge 2:52 ‡ 2:28: Gadili Asi 28:1-4; Gobelesalasu 7:35-36

hedesi ida:iwane fawane lale naha, amo di da elea logo hame hedofasa. ³⁰ Na da Isala:ili fi ilia Hina Gode! Na da musa: dia sosogo amola dia fidafa da eso huluane Na gobe le salasu hawa: hamonanumu ilegei dagoi. Be Na da waha agoane sia:sa, dia Nama gobe le salabe bu hame hamomu. Be wali nowa da Nama nodone dawa:digisia, Na da amo dunuma nodone dawa:digimu. Amola nowa da Na higasea, Na da higamu. ³¹ Nabima! Na da dia sosogo fi amola dia fidafa amo ganodini goimusu fane lelegemu eso da gadenesa. Amasea, dia fi ganodini dunu afae da esala hame da:i hamomu. ³² Amola di da da:i diomu, amola Na da Isala:ili fi dunu eno amo Na fidibi ba:sea, di da mudabe ba:mu. Be dia fi amo ganodini dunu afaega da esala hame da:i hamomu. ³³ Be amomane Na da digaga afadafa esaloma:mu, amalu e da Nama gobe le salasu dunu esaloma:mu. Be amomane e da si wadela:le amola baligiliwane da:i diomu. Amola dia sosogo fi huluane da se bagade nabawane bogogia:mu.

³⁴ §Dia mano aduna amo Hofenai amola Finia:se ela da ele galu eso afaega bogomu. Amasea, dia da Na sia:i amo da dafawane galebeya dawa:mu.

³⁵ Na da gobe le salasu dunu afae ilegemu. E da eso huluane Nama molole fa:no bobogemu amola Na hanai huluane hamomu. Na da ema egaga fi imunu. Ilia da Na ilegei hina bagade ema noga:le hawa: hamomu. ³⁶ Amola digaga fi dunu hame bogoi esala, da amo gobe le salasu dunuma

muni amola ha:i manu edegemusa: masunu. Amola ilia da ha:i manu lama:ne, gobe le salasu dunuma fidima:ne, ha:giwane adole ba:mu.

3

Hina Gode da Sa:miuelema Doaga:i

¹ Amo eso galu, goihadi Sa:miuele da Ilai hi olelelaleamusu e da Hina Gode Ea hawa: hamosu. Amo esoha, Hina Gode da Ea fi dunuma bagade hame sia:i. Amola esala ba:su bagahamedafa ba:i. ² Ilai ea si da gadenenewane dofoi dagoi ba:i. Gasi afaega e da hina: seseiga golai dialu. ³ Sa:miuele da Gode Ea diasu (amo ganodini da Gode Ea Sema Gousa:su Gagili galu) amo ganodini golai dialu. Hehebolo mabe galu, gamali da nenanobawane, ⁴ Hina Gode da Sa:miuelema wele sia:i. E da bu adole i, “Wae!” ⁵ Amalu, e da Ilaima hehenaiya asili, ema adole ba:i, “Dia na wele sia:i amo na da wea!”

Be Ilai da bu adole i, “Na da di hame wele sia:i. Di bu golala masa.” Amane sia:beba:le, Sa:miuele da bu golala asi.

⁶ - ⁷ Hina Gode da Sa:miuelema bu eno wele sia:i. Be Sa:miuele da amo da Hina Gode Ea wele sia:sayale hame dawa:i. Bai Hina Gode da musa: ema afae hame sia:su. Amaiba:le, e da wa:legadole, Ilaima asili, amane sia:i, “Dia na wele sia:i amo na da wea.”

Be Ilai da bu adole i, “Nagofe! Di na hame wele sia:i. Bu golala masa.”

⁸ Hina Gode da Sa:miuelema bu osoda wele sia:i. Amaiba:le, e da wa:legadole, Ilaima asili, amane sia:i, “Dia na wele sia:i amo na da wea.”

Amalalu, Ilai da Hina Gode da Sa:miuelema wele sia:sa galebeya dawa:digi. ⁹ Amaiba:le, e da Sa:miuelema amane sia:i, “Di bu golala masa. Be Hina Gode da dima bu wele sia:sea, amane sia:ma, “Hina Gode! Dia sia:ma! Dia hawa: hamosu dunu na da Dia sia: lalabolalebe wea.” Amalu Sa:miuele da bu golala asi.

¹⁰ Hina Gode da bu misini, lelu. Hi musa: wele sia:i amanewane Sa:miuelema bu wele sia:i. “Sa:miuele! Sa:miuele!”

Amalalu Sa:miuele da bu adole i, “Hina Gode! Dia sia:ma! Dia hawa: hamosu dunu da Dia sia: lalabolalebe wea.”

¹¹ Hina Gode da ema amane sia:i, “Eso afaega, Na da Isala:ili dunu fi ilima se dabe baligili imunu. Dunu huluane da amo hou nababeba:le, dogo giolasimu. ¹² Amo esohaga, Na da Ilai ea sosogo fi ilima gagabusu aligima:ne sia:i, amo huluanedafa hamomu. ¹³ Na da Ilaima adoi dagoi, Na da ea sosogo fi ilima mae yolele se dabe dafawane gebe ianumu. Bai ea mano da Nama lasogole sia:i. Ilai da amo wadela:i hou hamobe dawa:i galu, be logo hame he-dofasu. ¹⁴ Amaiba:le Na da Ilai ea sosogo fi ilima dafawanedafa amane sia:sa. Gobe le salasu huluane amola udigili iasu huluane da amo wadela:idafa hou gogolema:ne olofomusa: defele hame ba:mu. Ilia da Na se dabe iasu fawane ba:mu.”

¹⁵ Sa:miuele da golai dialobawane soge hadigi ba:i. Amalalu, e da wa:legadole, Hina Gode Ea diasu logo dui. E da ea ba:i liligi Ilaima adomu beda:i galu. ¹⁶ Ilai da Sa:miuelema wele sia:i, “Sa:miuele! Nagofe!”

Sa:miuele da bu adole i, “Wae!”

¹⁷ Ilai da ema amane adole ba:i, “Hina Gode da dima adi sia:bela:? Liligi afae nama mae wamolegema. Dia sia: afae Gode Ea dima adoi amo afae hame adosea, E da dima gasa bagade se dabe imunuu.” ¹⁸ Amaiba:le, Sa:miuele da Gode Ea sia:i afae mae wamolegele, e da Gode Ea sia:i liligi huluanedafa Ilaima adodole i. Amalalu, Ilai da amane sia:i, “E da Hina Gode. E da Ea adi hamomusa: dawa:sea, E da hamomu.”

¹⁹ Sa:miuele da asigilaloba, Hina Gode da e amola gilisili lalusu. Hina Gode da hamobeba:le, Sa:miuele ea sia:be huluane da defele doaga:su.

²⁰ Amaiba:le Isala:ili fi la:idi bega: amola la:idi bega: fifilai, ilia da Sa:miuele da dafawane Hina Gode Ea balofede dunu galebeya dawa:digisu.

²¹ Hina Gode da musa: Siailou moilaiga Sa:miuelema misini, ema sia: dasu. Amola E da amogai eso bagohame gebewane doaga:ga:su amola sia: olelelalusu. Amalalu, Sa:miuele da sia:beba:le, Isala:ili dunu huluane da ea sia: nabalusu.

4

Filisidini Dunu da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili Fedei

¹ Amo esoha Filisidini fi dunu ilia da Isala:ili fi dunuma gegena masusa: wa:le asi. Amaiba:le, Isala:ili fi dunu da dabe gegemusa: gilisilalu. Isala:ili dunu ilia Ebenisa soqe gadenene ilia ha wa:i fisisu gagui. Amola Filisidini dunu ilia da A:ifege moilai bai bagadega ha wa:i fisisu gagui. ² Filisidini dunu ilia da Isala:ili dunuma

doagala:le, bagadewane susa:ili gegei. Gegei da geala asili, fa:no ba:loba, Isala:ili dunu da bagadewane fefedei gia:i ba:i. Isala:ili dunu da 4000 agoane bogogia:i dagoi ba:i.

³ Amalalu, Isala:ili dadi gagui dunu hame bogoi esalebe da Isala:ili ilia ha wa:i fisisu bu manoba, Isala:ili ouligisu dunu ilia da amane sia:i, “Abuliba:le Hina Gode da Filisidini dunu ninima hasalasima:ne wali logo doasibala:? Be wali ninia da Siailou moilaiga asili, Hina Gode Ea Gousa:su Sema Gagili lale, amalu ninia da amo gisawene gilisili gegena masunu. Amasea, Hina Gode da ninia ha lai ninima mae hasalasima:ne gaga:mu.” ⁴ *Amaiba:le, ilia Gode Ea Gousa:su Sema Gagili (amo ea bai da fedege Hina Gode Bagadedafa Ea gadodafa ida:iwane Fis), amo gisa misa:ne asunasi. Ilia da amo Gagili gisa manoba, Ilai egefela Hofinai amola Finia:se da oule misi.

⁵ Hina Gode Ea Gousa:su Sema Gagili da gisa misini doaga:loba, Isala:ili dunu huluane da ha:giwane nodone wele sia:beba:le, osobo bagade da fogoi. ⁶ Filisidini dunu ilia da Hina Godema nodosu sia: amo huhududabe agoai amo nababeba:le, amane sia:i, “Nabima! Hibulu ha wa:i fisisu huhududabe goma. Gomo da abolebela:?” Ilia da nabagaloba Hina Gode Ea Gousa:su Gagili da Hibulu ha wa:i fisisu gisa misi sia:be nababeba:le, ⁷ ilia da bagade beda:i galu. Ilia da amane sia:i, ‘gode’ afae da ilia ha wa:i fisisuga doaga:i dagoi. Ninimone da wadela:mu wea! Agoaiwane hou ninima da

* **4:4:** Gadili Asi 25:22

musa: hame doaga:i. ⁸ Ilia ‘gode’lali da gasa bagadeba:le, ninimone da nowa gaga:ma:bela:? Amo ‘gode’lali da hafoga:i sogega Idibidi dunu huluane medole legei.

⁹ Filisidini dunu! Gasa fima:i! Hame amaiada, Hibulu dunu ilia da ninia udigili hawa: hamosu dunu esalebe ba:i. Amo defele ninia da ilia udigili hawa: hamosu dunu agoai esaloma:bela:? Amasa:besa:gini gasa fili, nimiwane gegema!”

¹⁰ Filisidini dunu ili da gasa filiwane gegebeba:le, Isala:ili dunu osa:la heda:i dagoi. Isala:ili dunu mogili da ilia diasuga hobeale afia:i. Amalu ba:loba, dunu fai bogogia:i da bagadedafa ba:i. Isala:ili dunu da ba:loba, 30,000 agoane bogogia:i dagoi ba:i.

¹¹ Filisidini dunu da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili samogegei dagoi. Amola Ilai egefela Hofenai amola Finia:se, ela da ele galu medole legei dagoi ba:i.

Ilai ea Bogoi

¹² Bediamini fi dunu afae da gegesu soge fisili, amogalamusu hobeale hehenaia ahoana, Siailou moilaiga doaga:i. Ea da:i dioi dawa:digima:ne, e da abula gadelai amola dialuma da:iya osobo duduli gala:i ba:i. ¹³ E da doaga:le ba:loba, Ilai da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili amo fawane bagade dada:wa:sa, logo bega: hi fisu fafai da:iya fili, si godonasia sosodosa esalebe ba:i. Amo dunu da amo fefedei sia: moilai fi dunuma sisia:i lai. Amalalu, dunu huluane beda:ga bulili didigia:i. ¹⁴ Ilai da amo bulibi nababeba:le, e da amane adole ba:i, “Gomo da abuliga sia: gomo wali heda:sala:?” Amo dunu da Ilaima

amo sia: adomusa: hedolowane hehenai. ¹⁵ (Ila da ode⁹⁸gadenenewane gidigimuba:le, ea si da gadenenewane dofoidafa.) ¹⁶ Amo dunu da Ilaima amane sia:i, “Na da gegenanua amonini wali hobeale misi wea.”

Ila da ema adole ba:i, “Nagofe! Abuli hamoi!”

¹⁷ Sia: adola ahoasu dunu da amane sia:i, “Isala:ili dunu da Filisidini dunu amoba:le hobeale afia:i. Amo gegesu da ninima hasalasidafa. Amogalu, dia gofela Hofenai amola Finia:sela da fai bogoi dagoi, amola Gode Ea Sema Gousa:su Gagili da ha lai dunuga fedei dagoi ba:i.”

¹⁸ Be amo dunu da Gode Ea Sema Gousa:su Gagili amo ha lai dunuga fedei sia:beba:le, Ila da baliguduli muwane sa:ili, logo holei bega: gala:la sa:i. E da da:i hamoi amola basuluiba:le, ea mugi dugini gala:le, e bogoi. E da Isala:ili soge amo ganodini ode 40 agoane bisisu dunu esalu.

Finia:se ea Uda Didalo Bogoi

¹⁹ Ila egefe Finia:se idua da abula aguiba:le, mano lalelegemu da gadenei ba:i. E da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili amo da fedelai dagoi amola ea nawi Ila amola egoa Finia:se da bogoi dagoi nababeba:le, e da hedolowane asili, mano lamusa: se nabalun, mano lalelegei. ²⁰ E da sega bogolaloba, ea fidisu uda ilia ema amane sia:i, “Di mae beda:ma! Be di da dunu mano lalelegei dagoi.” Be e da mae nabawene amola ilia sia: hame alofei. ²¹ E da mano amo ea dio Igabode asuli. Amo dio ea dawa:loma:ne da “Gode Ea hadigi da Isala:ili fi fisiagai.” Bai Gode Ea Gousa:su Sema Gagili da ha lai dunuga fedei

dagoi, amola ea nawi amola egoa da bogoi, amo e dawa:beba:le sia:i. ²² E amane sia:i, “Gode Ea hadigi da Isala:ili fi fisiagai dagoi. Bai Gode Ea Gousa:su Sema Gagili da fedei dagoi ba:i.”

5

Gode E Gousa:su Sema Gagili da Filisidini Fi Dunu Ilia Soge Ganodini Dialu

¹ Filisidini dunu ilia da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili fedelalu, gaguli Ebenisa sogega amoinini ili moilai sogebi A:siedode moilai bai bagadega gisa asi. ² Ilia ogogosu ‘gode’ Da:igone amo ea de-bolo diasu ganodini gisa heda:le, ogogosu ‘gode’ Da:igone loboga hahamoi bugisi bega: amogai dafulili bugisi. ³ Amalu, golale hahabe, A:siedode dunu ilia ba:loba, ilia ogogosu ‘gode’ Da:igone da muwane sa:ili, Gode Ea Gousa:su Sema Gagili mi dududi mi guduli gala:la asi dialebe ba:i. Amalalu ilia da lale, bu hi musa: dialua amogai bugisi. ⁴ Amalu, bu golale hahabe ba:loba, ilia ogogosu ‘gode’ Da:igone da bu muwane sa:ili, Gode Ea Gousa:su Sema Gagili midududi mi guduli muwane sa:i dialebe ba:i. Waha da gasa bagade, ogogosu ‘gode’ Da:igone ea dialuma amola ea lobo aduna da elegalu dagale, dogona asili, logo holei gagili dasu amoga dialebe ba:i, be da:i hodo fawane dialebe ba:i. ⁵ (Wali amolawane, ogogosu ‘gode’ Da:igonema gobe le salasu dunu amola ema fa:no bobogesu A:siedode dunu ilia waha da amola gagili dasu amoga ayale giadofale ahoa.) ⁶ Gode da A:siedode fi ilima se dabe iasu amola da:i diosu ili beda:ma:ne bagadewane i.

E da A:siedode fi amola ilia sisiga:le esalebe fi ili galu se nabima:ne, momahoi bagade iasi.

⁷ A:siedode dunu ilia da se nabasu amo ilima doaga:i ba:loba, ilia da amane sia:i, “Isala:ili Gode da ninima amola ninia ‘gode’ Da:igonema se dabe iaha. Ninia da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili guiwane hame dialoma:mu.”

⁸ Amaiba:le ilia da Filisidini fi hina bagade dunu biyale amo misa:ne adosisi. Amola ilima amane adole ba:i, “Ninia da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili amoga adi hamoma:bela:?”

Ilia amane sia:i, “Amo Isala:ili Gode Ea Gousa:su Sema Gagili amo Ga:de moilai bai bagadega gisa masa.” Amalalu, ilia da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili, amo Ga:de moilai bai bagadega gisa asi. ⁹ Be amo Gode Ea Gousa:su Sema Gagili da doaga:le, Gode da Ga:de moilai bai bagade soqe amoga se nabasu bagadedafa i. Amaiba:le momahoi amola bagade heda:le, goi dunu amola asigilai dunu, gilisili defele momadelai. ¹⁰ Amaiba:le ilia da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili eno Filisidini moilai bai bagade amo Egelone, amoga gisa asi, be amo Gode Ea Gousa:su Sema Gagili da Egolonega amoi doaga:loba, dunu ilia da bagadewane udugia:dusa:i, “Ilia da nini bogogia:ma:ne, amo Isala:ili Gode Ea Gousa:su Sema Gagili da wali ninima gisa misi dagoi!” ¹¹ Amaiba:le, ilia da Filisidini ouligisu dunu huluane misa:ne bu wele sia:i, amalu ilima amane sia:i, “Amo Isala:ili Gode Ea Gousa:su Sema Gagili hina: sogedafa amoga bu sinidigili, ililima iagama. Amasea, nini amola ninia sosogo fi da mae bogogia:ma:ne.”

Be amomane moilai bai bagade amo ganodini ilia da bagadewane beda:i. Bai Gode da ilima se nabasu defele ianebeba:le. ¹² Amola dunu se nabasu ilima doaga:i, be hame bogogia:i, ilima momahoi dialebe ba:i. Amola ilia da ilia ogogosu ‘gode’ amo ili fidima:ne sia:ne gagadosu.

6

Gode Ea Gousa:su Sema Gagili Da Buhagi

¹ Gode Ea Gousa:su Sema Gagili da oubi fesuale agoane Filisidini soqe ganodini dialu fa:no, ² dunu ilia da gobelesu salasu dunu amola fefedoasu dunu ili misa:ne wele sia:i, amalu amane sia:i, “Ninia da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili abuli hamoma:bela:? Be ninia da hi dialua amoga iagasea, adila gilisili iagama:bela:?”

³ Ilia da bu adole i, “Be dilia da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili Isala:ili fi ilima iagasea, dafawanedafa su agoai dilia wadela:i hou dabe ima:ne Ema udigili iasu afae ima. Gode Ea Gousa:su Sema Gagili da su amo da:iya hame legele da hamedafa iagamu. Agoane hamosea ninia se nabasu da gahegimu, amola Ea ninima se nabasu gebewane ianusu bai da nini ba:lu dawa:digimu.”

⁴ “Ninia da adi su legele iagama:bela:?”

Dunu ilia da adole boba:i. Ilia da adole i, “Filisidini hina bagade dunu biyale amo defele goulisidini hamoi momahoi biyale amola Filisidini hina bagade dunu defegagale goulisidini hamoi ilogoso amane ima. Bai Hina Gode da amo se nabasu dili huluanema amola hina bagade dunu biyale amo huluane iagagai. ⁵ Ilogoso amola momahoi olo da

dilia soqe wadela:lala. Amaiba:le, dilia amo liligi defele gouliga hamomu da defea. Amola Isala:ili Godema nodone dawa:digima. Amabela:? E da se bagade dima, dilia 'gode' amola dilia sogema iaha, amo yolesima:bela:? ⁶ Dilia Idibidi hina bagade amola Idibidi dunu ilia hame nabasu hou defele maedafa hamoma. Mae goglema, Gode da Idibidi dunu ilia dawa:su doulasili, Isala:ili da Idibidi yolesili asi amo. ⁷ Di da gaguli fula ahoasu gaheabolo hahamoma. Amola bulamagau aseme aduna, ela damana gomenesili afae hame hiougisi, gaguli fula ahoasu gaheabolo hahamoi amo lale, bulamagau aduna amo damana gomenesili, bulamagau elea mano ela ha:i manu diasu amoga bu sinidigili oule masa. ⁸ Hina Gode Ea Gousa:su Sema Gagili lale, gaguli fula ahoasu amo da:iya ligisima. Amalu beba:le gouliga hahamoi liligi gagili eno amo ganodini salima. Amo gouliga hahamoi liligi da dilia wadela:i hou hamoi dabe susa. Amo bulamagau da hisu masa:ne fisidigima. ⁹ Amalu bulamagau ea ahoabe habodi ahoabeyale sosodoma. Ela da Bedesiamese moilaiga ahoasea, amo da Isala:ili Gode Ea, ninima se dabe iaha dawa:mu. Be amane hamobe hame ba:sea, amo da Gode Ea ilegei hame, be hisu udigili doaga:i, ninia da dawa:mu.”

¹⁰ Ilia da hamoma:ne sia:i liligi huluane hamoi. Bulamagau aseme aduna lale, bulamagauga hiougisu hahamoi gaguli fula ahoasu lale, bulamagau damana gomenesi amalu bulamagau elea mano ela ha:i manu diasu amoga bu sinidigili oule asi. ¹¹ Ilia da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili

gaguli fula ahoasu gelaba ganodini sali. Amola gouliga hahamoi momahoi amola ilogoso gagili eno ganodini sali, amo gilisili gaguli fula ahoasu gelaba sali. ¹² Bulamagau da Bedesiamese moilaiga doaga:musa: mae giadofalewane asi. Ilia da ahoa gogona: afia:i. Amalalu Filisidini hina bagade dunu biyale, ilia da fa:no bobogele asili, soqe ole Bedesiamese amogainisi.

¹³ Bedesiamese dunu ilia da fagoa widi bugi amo failalebe ba:i. Ilia da fofogadigili gadoba:le gadoloba, Gode Ea Gousa:su Sema Gagili ba:i. Ilia da amo bu ba:beba:le, baligili bagade nodoi.

¹⁴ Bulamagau da gaguli fula ahoasu hiougilala misini, Yosiua (Bedesiamese moilaiga esalebe dunu) amo ea osobo moilalegai gele bagade bega: amoi yolesi. Dunu ilia da asili, goaheiga gaguli fula ahoasu ifaga hahamoi amo heda:sini sali, amalu bulamagau aduna amo fane, Hina Godema Wadela:i Hou Dabe Ima:ne gobe le sali.

¹⁵ Lifai dunu ilia da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili amola gouliga hahamoi liligi gagili eno amo ganodini sali amola gaguia gadole gele bagade da:iya amoga bugisi. Amalu Bedesiamese dunu ilia da Wadela:i Hou Dabe Ima:ne gobei salasu amola eno gobe le salasu Hina Godema hamoi. ¹⁶ Filisidini hina bagade dunu biyale ilia da amo hamobe sosodolalu, amogalawane ili moilai bai bagade Egelonega buhagi.

¹⁷ Filisidini hina bagade dunu da momahoi biyale amo defele gouliga hamoi biyale amo Godema iasi, amo da ilia wadela:i hou dabe lama:ne. Hina bagade dunu afae da moilai bai bagade fi afae afae ouligisa, amo da A:siedode,

Ga:isa, A:siegelone, Ga:de amola Egelone, amo hina bagade dunu afae afae da momahoi afae defele iasi. ¹⁸ Ilia da gouliga hamoi ilogoso fofonobo amolawane iasi, moilai fi biyale amo da Filisidini hina bagade da ouligi afae afae higagale gouliga hamoi iasi. Amo da dunu hawa: hamosu lai gagoi ganodini fi amola diasua fi gagoi hamega gadili esafulubi huluanedafa gouliga hamoi liligi higagale iasi. Ilia da gagili sali moilai amola hame gagili sali moilai ouligisu. Gele bagade Bedesiamese dunu Yosiua ea soqe ganodini amo da:iya ilia da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili ligisi, amo gele da gebewane dana, wali amo hou olelema:ne dila.

¹⁹ Hina Gode da Bedesiamese dunu 70 agoane fane legei. Bai ilia Gode Ea Gousa:su Sema Gagili ganodini udigili ba:beba:le. Amola dunu ilia da da:i diosu bagadewane nabalu, bai Gode da ilima dunu fane legesu amo se nabasu iba:le.

Gode Ea Gousa:su Sema Gagili da Gilia:de Yialimi Moilai bai bagadega Dialebe Ba:i

²⁰ Amalalu Bedesiamese dunu da amane sia:i, “Nowa da Hadigidafa Hina Gode Ea midadi leloma:ne defele galoma:bela:? Bai E da Hadigidafa. E da guiguda: mae esaloma:ne, ninia E habodili asunasima:bela:?” ²¹ Ilia da sia: Gilia:de Yialimi dunuma agoane sia:si, “Filisidini dunu ilia da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili da buhagili gaguli misi dila. Dilia guigudu lala misa.”

7

¹ *Amaiba:le, Gilia:de Yialimi dunu ilia Gode Ea Gousa:su Sema Gagili gisawene, dunu ea dio amo Abinada:be, agolo damana esalusu amo ea diasua gisa asi. Ilia da Abinada:be egefe amo ea dio Elia:isa, amo ouligima:ne ilegei.

Sa:miuele da Isala:ili Fi Ouligisu

² Gode Ea Gousa:su Sema Gagili da Gilia:de Yialimi moilai bai bagadega dialoba, ode 20 agoane baligi. Amogalu, Isala:ili dunu da Gode Ea ili fidima:ne dinanusu.

³ - ⁴ Sa:miuele da Isala:ili dunuma amane sia:i, “Dilia da dilia dogoga amola asigi dawa:suga Godema sinidigimusa: dawa:sea, dilia ogogosu ‘gode’ loboga hamoi amola loboga hamoi A:sedade liligi huluane lale fasima. Dilia Hina Godema fawane fa:no bobogema:ne ilegema, amola Ema fawane nodone sia:ne gadoma. Amasea E da dili Filisidini dunu ilia gasaga banei dialebe da fadegamu.” Amaiba:le Isala:ili dunu ilia da ogogole ‘gode’ Ba:ile amola Asedodema sia:ne gadosu yolesili, amola loboga hamoi liligi huluane mugululi fasili, dafawane Hina Gode Hima fawane nodone sia:ne gadoi.

⁵ Amalu Sa:miuele da Isala:ili dunu huluane Misiba soqe amogai ili ba:musa: gilisima:ne adosisi. E agoane sia:si, “Na da dili fidima:ne, amogai Godema sia:ne gadomu.” ⁶ Amaiba:le Isala:ili dunu ilia da huluane Misiba soqe amoga gilisi dagoi. Amalu ilia da hano dili, Godema ima:ne sogadigili, amo esoha ha:i mae nawane esalu.

* **7:1:** 2 Sa:miuele 6:2-4; 1 Hou Olelesu 13:5-7

Ilia da amane sia:i, “Ninia da Godema wadela:le hamoi dagoi.” (Misiba moilaiga Sa:miuele da Isala:ili dunu ha:ini fima:ne hahamonanusu).

⁷ Isala:ili dunu da Misibaga gilisi sia:be amo Filisidini dunu ilia nababeba:le, Filisidini hina bagade dunu biyale ilia da Isala:ili dunuma gegena masusa: asi. Isala:ili dunu ilia da amo sia: nababeba:le, bagadewane beda:i, ⁸ amalu Sa:miuelema amane sia:i, “Gebewane ninia Hina Godema sia:ne gadolaloma, nini Filisidini dunu ilia fasa:besa:le. ⁹ Sa:miuele da sibi waha denanu fane, gogowane Godema gobe le sali. Amalu e da Isala:ili fi dunu fidima:ne, Godema sia:ne gadoi, amaiba:le Gode da ea sia:ne gadoi nabi. ¹⁰ Sa:miuele da Godema gobe le salaloba, Filisidini dunu da Isala:ili dunu doaga:la:musa: gagadenena misi dagoi ba:i. Amo galuwane Gode da muagadodili gugelebe bagade, ili beda:ma:ne, ilima iasi. Amaiba:le, Filisidini ilia da masunu gogolele, ededenane beda:ga doula lafia:lu. ¹¹ Amalalu, Isala:ili dunu ilia da Misibaganini mogodigili, Filisidini dunu fofana asili Bedega moilai gadenene yolesi.

¹² Amalalu, Sa:miuele da gele lale, Misiba moilai gale Siene moilai gale dogoa amogai ligisili, amalu amane sia:i, “Gode da ninima noga:le fifidila misi,” amalu amo gele ia dio da ‘Fidisu Gele’ asuli. ¹³ Amaiba:le Isala:ili dunu ilia da Filisidini dunuma osa:la heda:i dagoi. Sa:miuele da esalebe galu ilia da Isala:ili sogega bu hame misi. Bai Hina Gode da ilia logo damuiba:le. ¹⁴ Isala:ili fi ilia moilai bai bagade musa: Filisidini ilia samogei galu, Egelone amola

Ga:de amola dogoa sogē huluane, amo huluane Isala:ili da bu samogēi. Amaiba:le, Isala:ili fi da ilia sogē huluanedafa bu gagui dagoi ba:i. Amalu Isala:ili dunu amola Ga:ina:ne dunu, ilia da bu dogolegele fi.

¹⁵ Sa:miuele ea fifi ahoanusu amo defele, hi-fawane Isala:ili dunu ouligilalu. ¹⁶ Ode huluane e da Bedele, Giliga:le amola Misiba moilai sogē amoga asili sia: moloi fawane olelelalu, ilia sia:ga gegei bu ha:ini fima:ne hahamoi. ¹⁷ Amalu e da bu hi fifilasu La:ima moilaiga buhagisu. Amolawane hifawane da amogai fofada:su bisisu esalu. La:ima moilaiga e da Hina Godema gobebe salimusa: oloda gagui.

8

Isala:ili Dunu Ilia da hina bagade Lama:ne Adole Ba:i

¹ Sa:miuele da da:i hamobeba:le, e da egefela Isala:ili fi ilima fofada:su dunu ilegei. ² Ea magobo mano ea dio da Youele amola amo baligia mano ea dio da Abaidia. Youele amola Abaidia ela da Biasiba moilai amo ganodini bisisu dunu esalu. ³ Be elea da eda ea hamoma:ne adodigi amane hame hamosu. Elea da mu-nima fawane bagade hanai galu. Amaiba:le ela ogogole hano sulugili amalu fofada:nanu molole dafawaneyale hame hawa: hamoi.

⁴ Amalu, Isala:ili ouligisu hina ilia da gilisilalu, Sa:miuelema afia:i, La:ima moilaiga.

⁵ *Amalu ema amane sia:i, “Ba:ma! Di da da:i hamosa, amola dia mano ilia da dia hamobe amo defele hame hamosa. Amaiba:le, hina bagade dunu afae nini ouligilaloma:ne dia ilegema. Amasea sogebi eno ilia hina bagade galebe, amo defele ninia da hina bagade esaloma:ne.”

⁶ Sa:miuele da ilia hina bagade eno lamusa: adole ba:beba:le, da:i dione ougi. Amaiba:le, e da Godema sia:ne gadoi. ⁷ Amola Hina Gode da amane sia:i, “Dunu ilia dima sia:be huluane noga:le nabima. Ilia da dima hame higa:i. Be ilia Hina Bagade da Na. Amaiba:le ilia da Nama higasa. ⁸ Musa:ganini, Na da ilia Idibidi sogega esalu amo fadegalesiliba, ilia da nama baligifa:le, ogogosu ‘gode’ ilima sia:ne gadosu. Amola musa: ilia da nama agoane hamosu, amo defele ilia da wali dima hamosa. ⁹ Amaiba:le ilia sia: nabima. Be ilia nabima:ne, gasa bagade sisasu ilima sia:ma. Amola ilia hina bagade ea ilima hamomu hou noga:le olelema.”

¹⁰ Sa:miuele da dunu ema hina bagade eno lamusa: adola masu, ilima Gode Ea ema sia:i liligi huluane alofele i. ¹¹ “Dilia hina bagade ilegemu da dilima agoane hamomu,” Sa:miuele da dili i. “E da dilia mano ili ea dadi gagui dunu hamoma:mu amola oda da ea gegesu sa:liode ouligisu dunu ba:mu, amola oda ea gegesu hosiga fila heda:i dunu ba:mu. Amola oda da ea sa:liode bisili heda:le hehenasu dunu ba:mu. ¹² E da dunu oda ouligisu hamomusa: ilegelesili, amoea dunu 1,000 agoane ouligima:mu, amola oda da dunu 50 amo ouligima:mu. E da dunu

* **8:5:** Mousesese ea Malasu 17:14

oda ea moi gidinasuga dogoma:mu amola ea ha:i manu sagai faima:mu. E da dunu oda ea gegesu dadi debema:mu amola sa:liode hamoma:mu. ¹³ Dilia uda mano ilia da gabusiga:na manoma hahamomu amola Ea ha:i manu gobeles iasu hamomu amola ha:i manu momagelalumu amo ilegemu. ¹⁴ E da dilia osobo noga:idafo, efe bugi amola olife bugi amo lale, ea eagine ouligisu dunu ilima imun. ¹⁵ E da dilia gagoma amola waini fage amo nabuane fifili, afadafa lale dilia fofada:su ouligisu, amola eno ouligisu dunu iligili imun. ¹⁶ E da dilia hawa: hamosu dunu amola dilia hanaidafa bulamagau amola dougi lale, ea hawa: hamosu hamoma:ne lamu. ¹⁷ E da dilia ohe fofoi nabuane momogili afadafa udigili lamu. Amola dilia da bu ea hawa: hamosu dunu esaloma:mu. ¹⁸ Amo eso da doaga:sea dilia da da:i dione egagia:mu amo da hina bagade dunu dilia hanaiga labe amo ia baiga, be Gode da dilia egabe hame nabimu.”

¹⁹ Be Isala:ili dunu ilia da Sa:miuelema nabaşu hou hame hamoi, be amane sia:i, “Hame! Ninia da hina bagade lamu hanai. ²⁰ Amasea ninia da sogebi eno ili agoai defele ba:mu, ninia hina bagade hi fawane da nini ouligili, amola hifawane bisili gegena afufumu.” ²¹ Sa:miuele da ilia sia: huluanedafa noga:le nabalub asili Hina Godema alofele i. ²² Hina Gode da amane sia:i, “Ili sia:i defele ilima hina bagade ima.” Amalu Sa:miuele da dunu hulwane da ili fifilasua afia:ma:ne adoi.

9

Solo da Sa:miuele Gousa:i

¹ A:ibiele ea mano Gisa da Bediamini egaga fi amoga galu. Gisa da mimogoa dunu galu. A:ibiele da Silo ea mano galu. Gisa ea sosogo fi da Bigoula:de amola fidafa da Afaia. ² Gisa da dunu mano galu, ea dio da Solo. Solo da goi ayeligi galu. Amoga Isala:ili dunu, e amai defele da afae hame galu. Solo da dunu heda:le aligi amola ea da:da:loiwane ba:su da Isala:ili dunu eno huluane baligi.

³ Solo ea eda Gisa ea dougi da fisi ba:i. Amaiba:le, Gisa da Soloma amane sia:i, “Hawa: hamosu dunu afae lale, dougi fisi hogola masa.”

⁴ Ilia da agolo soqe, Ifala:ime sogedili amola Sialaisia soqe la:idili amo hohogola asi be dougi da hame ba:i. Amaiba:le, ilia da baligili Sia:ilime sogebi la:ididili hohogola asi, be dougi da amoga hame ba:i. Amalu ilia da Bediamini ea fifilasusogebidili hohogola asi be hame ba:i.

⁵ Ilia da hohogola misini, Safe ea fifilasua amoi doaga:loba, Solo da ea hawa: hamosu dunuma amane sia:i, “Ninia da nini fifilasua sinidigimu. Ada da dougi yoleiba:le dadawa:lu yolele, bu niniha dadawa:lala ganumu.” ⁶ Hawa: hamosu dunu da bu adole i, “Asa! Wele sia:gai moilai fi dunu afae da dunu ilia ema bagade nodosa amola ea sia: naba, bai ea sia:be liligi huluane defele didisa. Ninia da amo dunuma ahoa:di. Amasea e da dougi ea esalebe soqe ninima olelemu.”

⁷ Solo da amane adole ba:i, “Ninia da ema ahoasea, ninia da adi liligi igili ima:bela:? Ninia da ha:i manu ninia esaga dialebe afae hamegala, amola ninia da igili imunu liligi afae hamewane.”

⁸ Hawa: hamosu dunu da bu adole i, “Na da muni gasa fonobahadi afae gala. Na da amoane imunu, amalu e da dougi ea esalebe soge amo ninima olelemu.”

⁹⁻¹¹ Solo da amane adole i, “Dia dawa:i go defeawane! Ninia ahoa:di.” Amalu ilia da hadigi dawa:su dunu ea esalebe soge amoga asi. Iliya da moilai fi amoga doaga:musa: agoloba:le heda:la, uda a:fini ilia hano dila mafiadalebe gousa:i. Iliya da uda a:fini ema adole ba:i. “Ba:la:lusu dunu da moilaiga esalabala?”

(amo eso galu ilia da balofede dunuma ‘ba:la:lusu’ sia:su, amola nowa dunu da Godema adole ba:musa: dawa:sea, ilia da amane sia:su, “Ninia da ba:la:lusuma ahoa:di.”)

^{12 - 13} Uda a:fini ilima adole i, “Ma! E da esala! Dafawane! E da dili ahoaba gogusu. Dilia da hedolo ahoasea, dilia da e ba:mu. Dilia da moilai ganodini dasea, dilia e ba:mu. E da wali moilaiga doaga:i, bai dunu ilia da oloda da:iya agolo damana gobe le salimu. Amoga hiougi dunu da ha:i mae nane, e doaga:ma:ne ouesala. Bai ea hidadea gobe le sala sia:ne gadomu. Dilia waha ahoasea, e da agoloa gado hame heda:i galeawane, dilia da e ba:mu.”

¹⁴ Amaiba:le, Solo amola ea hawa: hamosu dunu ilia moilai ganodini sa:i. Iliya ganodini golili daha ba:loba, Sa:miuele da oloda da:iya gobe le salimusa: ahoanebe ba:i.

¹⁵ Be aya Hina Gode da Sa:miuelema amane sia:i galu, ¹⁶ “Aya wewaba Na da Bediamini ea sosogo fi amoga dunu afae dima asunasimu. E da Na dunu fi Isala:ili ouligima:ne ema ilegele amalu ea dialuma da:iya susuligi soga:sima.

Amalu, e da Filisidini ilia Isala:ili dunuma osa:la hedasa:besa:le gaga:mu. Na da Isala:ili dunu ilia se nababe ba:i, amola Na da ilia se naba didigia:be amola Nama fidima:ne wele sia:su nabi.”

¹⁷ Sa:miuele da Solo ba:loba, Hina Gode da ema agoane sia:i, “Dunu Na dima adolalu amo da goea! E da Na Isala:ili dunu ouligimu.”

¹⁸ Sa:miuele da logo golili dasu gadenene leloba, Solo da e ba:le, ema heda:i, amalu adole ba:i, “Dia sia:ma! Ba:la:lusu dunu da habi esalabala?”

¹⁹ Sa:miuele da bu adole i, “Ba:la:lusu dunu da na wea. Nodone sia:ne gadosu sogebiga gado ali hidadea bisili ahoanoma. Ali galu nini gilisili ha:i manu. Aya hahabe na da dia adole ba:i amo huluane na dima adodole ianu, na da ali da logoga masa:ne sia:mu.

²⁰ Be dougi eso udianaga yolei galu, amo da mae dawa:ma, amo da ba:i dagoi. Be Isala:ili dunu ilia hanai bagadedafa amo da adila:? Amo da di. Di amola dia ada ea sosogo fi.”

²¹ Solo da adole i, “Na da Bediamini fi amogaga fi dunu. Amo fi da Isala:ili fi ganodini sosogo fi fonobahadidafa. Amola na fi ganodini, na sosogo fawane da mimogo hame. Abuliba:le di da nama agoane sia:bela:?”

²² Amalalu, Sa:miuele da Solo amola ea hawa: hamosu dunu oule, sesei bagade ganodini oule heda:i. Amalu fisu noga:idafa amo da:iya fima:ne adoi. Amola, sesei ganodini hiougi dunu misi da 30 agoane ba:i. ²³ Sa:miuele da ha:i manu gobesu dunuma amane sia:i, “Gebo hu a:i na

dima hamega ligisiagama:ne iasi, amo gaguli misa.”

²⁴ Amaiba:le ha:i manu gobesu dunu da masele dagai lale, gaguli misini, Solo baia soiyasi. Sa:miuele da amane sia:i “Ba:ma! Hu a:i na digili ligisi dialu amo da goea. Moma! Amo da na digili, dunu na hiougi amo masea amola moma:ne ligisi galu.” Amaiba:le, Solo da Sa:miuelela gilisili amo esoga ha:i mai. ²⁵ Ilia da gilisili sia:ne gadosu sogebia amoinini moilaiga gudu sa:ili, ilia da Solo golama:ne diasu figi da:iya wibi fofa:lesi, ²⁶ amalu Solo da amo gado golai.

Sa:miuele da Isala:ili Ouligisu Hamoma:ne, Solo Ea Dialuma Da:iya Susuligi Soga:sili, e Mogili Gagai

Hahabedafa, Sa:miuele da Solo diasu gadodili golai dialu, ema wele sia:i “Wa:legadoma! Amola na da di masa:ne asunasimu.” Solo da wa:legadole, e amola Sa:miuele ele galu logoga asi. ²⁷ Ilia da asili moilai bega: doaga:beba:le, Sa:miuele da Soloma amane sia:i, “Dia hawa: hamosu dunu da fisili hidadea ahoanoma:ne adoma!” Amalalu hawa: hamosu dunu da hidadea ahoanoba, Sa:miuele da bu sia:i, “Waha wi fonobahadi aligima, na da Gode Ea sia:i amo dima adodole imunu.”

10

¹ Amalu Sa:miuele da olife susuligi di, amo lale Solo ea dialuma da:iya soga:sili, Solo nonogolalu, amane sia:i, “Hina Gode da Ea fi dunu Isala:ili amo ouligima:ne, di mogili gagale ilegei dagoi. Di da Ea dunu fi ouligili amola ha lai dunuga

gegenana hasalasisa:besa:le, noga:le gaga:mu. Amola dia da dafawaneyale dawa:ma:ne, Gode da Ea fi dunu gaga:ma:ne dima ilegei dagoi, amo dawa:digisu olelesu ba:ma. ² Dia da na wali yolesisia, Bediamini soge ganodini, Selesa moilaiga amoi La:isele uli dogoia goi dunu aduna gousa:mu. Elea da dima adomu, dougi dia hogolalu amo da ba:i. Be dia ada da dougi yolei amoga bu hame da:i diosa, be diha fawane da:i diosa, amola e da gebewane di abulibaiyale adole ba:la, 'Na da na manoma adi hamoma:bela:?' ³ Di da amoinini ahoana Dabe sogebia sema ifa baia doaga:mu. Amogai dunu udiana da Bedele moilaiga Godema gobeles sala afia:lebe ba:mu. Dunu afae e da goudi mano udiana oule manebe ba:mu. Eno amoea da agi gobei udiana agui ba:mu. Amola osoda da gadofu nodomei esa waini hano di nabane aguni manebe ba:mu. ⁴ Ilia da dima hahawane yosia:mu amo ilia agi gobei higagale, digili aduna imunu, amasea amo da dia lama.

⁵ Amalu di da Gode Ea agolo Gibia moilai gadenene amoga asili, Filisidini ilia ha wa:i diasu dialoba amoga doaga:mu. Gibia moilai logo holeiga di da balofede dunu gadigiwane, agoloa gadenene Godema oloda da:iya gobeles salalu manebe ba:mu. Ilia da sani baidama, ilibu amola buni fulabosa dusa manebe ba:mu. Ilia da gafosa amola gesami hea:dudalebe ba:mu. ⁶ Hedolole asili, Gode Ea A:silibu Hadigidafa da dia da:i ganodini aligila sa:ili, Ea di ouligimu, amalu di da ilia gafobe amoga madelale gafomu amola dia da:i da afadenei ba:mu.

⁷ Amo liligi dima doaga:sea, Gode Ea dima olelebe ba:sea amanewane hamoma.

⁸ Di da na bisili Giliga:lega masunu. Amoga na da di gousa:le amola gobe le salawane sia:ne gadosu hamomu, amola gilisili sia:ne gadosu hamomu. Amogai eso fesuale ouesalu, amasea na misini dima amane hamoma:ne sia:mu.”

⁹ Solo da Sa:miuele yolesili masunusa: deligi galoba, Gode da Soloma hou eno i. Amola hou huluane Sa:miuele ea Soloma adoi huluane eso amogala doaga:i. ¹⁰ Solo amola ea hawa: hamosu dunu ela da Gibiaga doaga:loba, balofede dunu gilisili dialu da e yosia:i. Be Gode Ea A:silibu da ema aliligila sa:iba:le, e da hedolole fasili balofede dunu oda amola bubuiya gamofogolalebe ba:i. ¹¹ Dunu amo da musa: Solo dawa:i, ilia da Solo ea hamobe ba:le amola ilisu adole ba:i, “Gisa ea mano goe da abuli hamobela:? Solo da balofede dunu hamobela:?” ¹² *Dunu amoi fifilasu da amane adole ba:i, “Ma! Balofede dunu oda goe da nowala:? Dia dawa:loba da ilia eda da nowala:?” Amaiba:le, sia: ilia da wali sia: da, “Solo amola da dafawane balofede dunu hamobela:?” amo sia: da amoga mui. ¹³ Solo da bubuluba gagaousa: lai dagoloba, e da agologa, gobe le salasulu oloda da:iya amoga gado heda:i.

¹⁴ Solo ea aeyama da Solo amola ea hawa: hamosu dunu ba:beba:le, elama adole ba:i, “Alia da habi lalu?”

Solo da dabe adole i, “Ania da dougi hohogola lalu. Ania da dougi hame ba:beba:le, ania da Sa:miuelema ba:la asi.”

* **10:12:** 1 Sa:miuele 19:23-24

¹⁵ Solo ea aeyama da ema adole ba:i, “Amola e da alima adi sia:be?”

¹⁶ Solo da bu adole i, “E da anima amane sia:i. Ohe da ba:i dagoi.” Be e da ea aeyamama, Sa:miuele ea Solo da hina bagade dunu hamoma:ma sia:i, amo da ema hame adoi.

Solo Da hina bagade Hamoi Amo Odagia Ba:i

¹⁷ Sa:miuele da dunu huluane Misiba moilaiga Hina Godema gilisima:ne sia:i.

¹⁸ Amalu e da ilima amane sia:i, “Isala:ili ilia Hina Gode da dilima amane sia:sa, ‘Na da dili Idibidi soqe ganodini esalu fadegalesi, amola Idibidi dunu ilia dili wadela:lesisa:besa:le, Na da gaga:i dagoi, amola dunu eno fi ilia dili banenesima:ne hamonanu, Na da gaga:i dagoi.

¹⁹ Na da dia Gode, Na fawane dilima se nabasu amola gasa bagade hou mabe amoga gaga:su, be wali dili da Na higale amola dilia dilisu hina bagade eno lamusa: Nama adole ba:i. Defeawane, amaiba:le dilia fisili dilia fi afae afae amola sosogo fi afae afae ladili Hina Gode midadi gegedoma.’”

²⁰ Amalu, Sa:miuele da sosogo fi huluane gegedola misa:ne sia:i, amalu Hina Gode da Bediamini ea sosogo fi ilegei. ²¹ Amalu, Sa:miuele da Bediamini egaga fi dunu amo fawane ema gasiguda:ma:ne sia:i, amalu Ma:dili ea sosogo fi amo gadili aliagalesi ba:i. Amalu Ma:dili ea sosogo fi dunu ilia bu gasiguda:i, amola Solo, Gisa ea mano da bu gadili aliagai ba:i. Ilia da Solo hohogola lai, be e hame ba:beba:le, ²² ilia da Hina Godema adole ba:i, “Dunu eno da ganabela:?”

Hina Gode da adole i, “Solo da liligi sagomusa: lidili gala:su diasuha gadili wamoaligisa.”

²³ Amalalu, ilia da hehenaia asili, dunu aligi dogoa Solo lelu amo oule misi. Amo ilia ba:loba, e da dunu sedadedafa, ela defele da afae hame ba:i. ²⁴ Sa:miuele da dunu ilima amane sia:i, “Hina Gode Ea lama:ne ilegei dunu amo da goea! Wegai da dunu niniga da e agoai afae hame.”

Dunu huluane da wele sia:i, “Hina bagade da mae bogole, sedagawane fifi ahoanumu da defea!”

²⁵ Sa:miuele da hina bagade ea hawa: hamosu amola eno ouligisu hou bai amo meloa da:iya dedene, sogebi hadigidafa amoga ligisi. Amalu dunu huluane afia:ma:ne sia:i.

²⁶ Solo amolawane bu Gibiaga, buhagi. Gasa bagade dunu oda Gode ili dogoga digilisili gasa i dunu amolawane Solo fisili asi. ²⁷ Be dunu oda noga:le hame dadawa:su dunu ilia da amane sia:i, “Dunu goea da ninima adi liligi ida:iwane gala hamoma:bela:?” Ilia da Soloma higale, igili hahawane udigili iasu liligi afae ema hame gaguli misi.

11

Solo da A:mone Fi Dunu Hasali

¹ Oubi afae baligili gomane, A:mone hina bagade Na:iha:sie da ea dadi gagui dunu bisili asili Gilia:de fi ganodini Ya:ibese moilai bai bagade fi ilima gegemusa: asi. Ya:ibese dunu da Na:iha:siema amane sia:i, “Dia ninima gousa:su hamoma. Amasea, dia da nini ouligima:mu.”

² Na:iha:sie da bu adole i, “Na da dilima gousa:su hamomu be hou afae fawane fa:no bobogemu. Na da dilia dunu huluane ilia lobodafadini si duga:le fasima:ne sia:sea fawane, na da dilima gousa:su hamomu. Amasea Isala:ili fi huluane da gogosiamu!”

³ Ya:ibese ouligisu hina ilia da amane sia:i, “Ninima eso fesuale ima! Amo esoga ninia da Isala:ili fi ganodini amo sia: sisa:i lamu. Amasea, ninia da fidisu dunu hame ba:sea, dima dia sia:i defele gousa:su hamomu.”

⁴ Amo sia: da Gibiaga Solo ea esaloba amoi doaga:i, amola amo sia: ilia sia:noba, dunu ilia da amo sia: nababeba:le hedolo dafawane heaw-ini didigia:i. ⁵ Amogalu, Solo hi bugi sogeanini ea bulamagau amola daeya hi diasu guda: mana didigia:be nababeba:le, e da adole ba:i, “Abuli hamoi? Abuliga dunu huluane da didigia:sala.” Ilia da sia: Ya:ibeseganini gaguli misi sia: amo adodole i. ⁶ Solo da amo sia: nababeba:le, Gode Ea A:silibu Hadigidafa da ema aligila sa:ili amola Solo da bagadewane ougi. ⁷ E da bulamagau gawali aduna fane, fofonobone dadamui. Amalu bulamagau dadamui amo huluane sia: adola ahoasu dunu ilima i. Solo da sia: adodola ahoasu dunu ilima, amo bulamagau dadamui agoane Isala:ili fi soge hulanema olelela lama:ne iasi. Amoga ilia da dawa:digima:ne, e da amo sisasu sia:si, “Nowa dunu da Solo amola Sa:miuele elea gegena ahoabe amoga hame madelasea, ilia ohe fofoi amoga da agoane hamomu.” Sia: adola ahoasu dunu ilia da agoane sisia: Isala:ili soge ganodini lai. Isala:ili dunu ilia da Hina Gode Ea

ilima adi hamoma:bela:le beda:i, amola ilia hulanedafa Soloma gilisili mafia:i. ⁸ Solo da dunu huluane Bisege moilaiga gegedolesi, dunu da ba:loba 300,000 agoane da Isala:ili dunu amola 30,000 agoane da Yuda dunu agoane ba:i. ⁹ Ilia da Ya:ibese dunu sia: adola misi ilima amane sia:i, “Dia dunuma sia:ma. Aya eso dagobe galu ili da gaga:i ba:mu.” Ya:ibese dunu ilia da amo sia: nababeba:le, ilia da baligili bagade nodoi. ¹⁰ Amalu ilia da Na:iha:siema amane sia:i, “Aya da dia nini lama:mu, amalu di adi hanai ninima hamomusa: dawa:sea, hamoma:mu.”

¹¹ Amo gasia, Solo da ea dadi gagui dunu udiana mogi. Golale, hahabedafa, ilia da ha lai diasua hehenaia gugudili sa:ili, A:mone dunu huluane doagala:le, eso dogoa, A:mone dunu huluane da medole legei dagoi ba:i. Dunu hame bogogia:i esafulu, ilia da afagogole, dunu hisu hobeale afia:i.

¹² Isala:ili dunu ilia da Sa:miuelema amane sia:i, “Dunu amo da Solo ea hina hamoma:ne hame dawa:i amo da habila:? Amo dunu ninia fanelegemusa:, ninima oule misa!”

¹³ Be Solo da amane sia:i, “Ninia da dunu afae da wali hamedafa fane legemu. Bai wali eso, Hina Gode da Isala:ili dunu gaga:i dagoi.”

¹⁴ Amalu, Sa:miuele da ilima amane sia:i, “Ninia da bu Giliga:lega gilisili, bu Solo da ninia hina bagade asulimu.”

¹⁵ Amaiba:le, ilia da huluane Giliga:le moilaiga asili, hadigi sogea amoi Solo da ilia hina bagade asuli. Ilia da Hahawane Gilisili Olofole Iasu gobe le salasu hamonanu, Solo amola Isala:ili dunu huluane ilia da hahawane gilisisu hamoi.

12

Sa:miuele Ea Asigi Sia:

¹ Amalalu, Sa:miuele da Isala:ili dunuma amane sia:i, “Na da dilia hanai liligi nama adole ba:i amo na da dilima i. Na dili ouligima:ne hina bagade dilima i. ² Amola wali amo dunu da dili esala, amoea ouligimu. Be na da da:i hamone gago aligi, amola na mano da dili goyo. Na da goiga ganini dili ouligisa mana, waha wea da:i hamoi.

³ Na da wea. Na da dilima adi liligi giadofale hamoi galea, Hina Gode Ea si da:iya amola hina bagade dunu ni ilegei dunu amo ea si da:iya nima adoma. Na da inia bulamagau o inia dougi wamolabala?. Na da inia: liligi bidi fa:no imunusa: udigili labala: o inia liligi bagade amoane bidi fonobahadi ianu labala? Na da enoga hano suligi sia: nabibala:? Na da adi liligi na afae giadofale hamoi galea, na da dabe imunu.”

⁴ Dunu ilia da bu adole i, “Afae hamedafa, dia da ninima bidi fa:no imunusa: liligi hame lai, amola ninia liligi bidi fonobahadiga hame lai, amola dia da ninia liligi afae hame lai, amola dia da nini hamedafa igabosu.”

⁵ Sa:miuele da adole i, “Hina Gode amola na ilegei hina bagade dunu, amo elea fawane da ba:le, dilia da na da moloidafa dunu sia:i dagoi.” Isala:ili dunu da bu adole i, “Dafawane! Hina Gode da ninima ba:su dunu esala.”

⁶ *Sa:miuele da gebe amanewane sisia: asi, “Hina Gode Hifawane da Mousesema amola

* 12:6: Gadili Asi 6:26

Elanema ilegei. Hifawane da dilia aowalali Idibidi soqe ganodini esalu amo fadegalesi. ⁷ Waha dilia aligia gowane leloma, amola na da dilima Hina Gode Ea midadi diwaneya udidimu. Na da Hina Gode Ea liligi noga:i hamoi amo dilima amola dilia aowalalima hamoi amo olelemu. ⁸ †Ya:igobe amola ea sosogo ilia da Idibidi sogega ahoanoba, Idibidi dunu ilia da ilima bagadewane igaboi, amola dilia aowalalia da Gode Ea fidima:ne didigia:i. Amabeba:le, Gode da Mousse amo Elane asunasiagai. Elawa da dili Idibidi soqe ganodini esalu amo oule misini sogebi gui ha:ini fima:ne asunasi dagoi. ⁹ ‡Be Isala:ili dunu da ilia Hina Gode amo gogolei dagoi. Amaiba:le Gode da Filisidini dunu amola Moua:be hina bagade amola Ha:isou moilai bai bagade fi ilia dadi gagui dunu ouligisu dunu ea dio amo Sisela, amo dilia Isala:ili aowalali dunuma hasalasima:ne, logo doasi dagoi. ¹⁰ §Amalu dilia aowalalia da Gode Ea fidima:ne dinana agoane sia:su, “Ninia da wadela:i hou hamoi, bai Hina Gode Dima baligifa:le, ogogole ‘gode’ Ba:ile amola A:siedalode elamama sia:ne gadosu. Ninima ha lai dunu ilia nini osa:la heda:sa:besa:le nini gaga:ma, amasea, ninia da Dima nodone sia:ne gadomu! ¹¹ **Amabeba:le, Gode da Gidione dilima afugisiagai, amalu Bela:ge afugisi amalu Yefeda afugisi amalu fa:nodafa, na afugisi. Ninia fawane da defegagale dili ha lai dunuga osa:la hedasa:besa:le, dili gaga:i amoga dilia da

† 12:8: Gadili Asi 2:23 ‡ 12:9: Bisisu 4:2; 13:1; 3:12 § 12:10: Bisisu 10:10-15 ** 12:11: Bisisu 7:1; 4:6; 11:29; 1 Sa:mieule 3:20

hahawane esalusu.

¹² †† Be dilia da ba:loba, A:mone fi ilia hina bagade dunu Na:ihase da gadenenewane dili doaga:la:muba:le, dilia Gode amo higale, dilia da nama hina bagade dunu eno dili ouligilaloma:ne lamusa: nama adole ba:i!

¹³ Be waha hina bagade dunu dili hanaiga lai amo goea, dili da amo adole ba:i, amo waha Hina Gode da e dilima i dagoi. ¹⁴ Dilia da Godema lalegaguli, Ea sia: nabasea, Ema sia:ne gadosea, Ea Sema dedei huluane fa:no bobogesea, amola dilia hina bagade dunu amola dilia da Hina Gode Ema fawane fa:no bobogesea, dilia da hahawane fifi ahoanumu. ¹⁵ Be dilia da Hina Gode Ea sia: amo mae nabawene, amola Ea hamoma:ne sia:i amo hame hamosea, E da dilima amola dilia hina bagade dunuma, ha lai ganumu.

¹⁶ Amaiba:le moloiwane lelawane aligima. Amasea, Gode da dilima gasa bagade hou hamobe, dilia da ba:mu. ¹⁷ Waha da esoi bagade. Dafawanela? Be na da Hina Godema sia:ne gadomu, amola Hina Gode da gugelele amola gibu imunu. Amo liligi defele doaga:sea, dilia da hina bagade dunu lamusa: adole ba:beba:le, dilia da Hina Godema wadela:le hamoi amo dili dawa:digimu.”

¹⁸ Amalalu, Sa:miuele da Hina Godema sia:ne gadoi, amola, amogalawane Hina Gode da gugelele amola gibu i. Amaiba:le dunu ilia da Hina Godema amola Sa:miuelema bagadewane beda:i. ¹⁹ Amola ilia da Sa:miuelema amane sia:i, “Dafawane, dia Hina Bagade Gode Ema nini fidima:ne sia:ne gadoma, amasea nini da

mae bogoma:ne gaga:i dagoi ba:mu. Waha ninia da dawa:digisa, ninia da wadela:i hou bagade hamosu, amo hamosawane ninia da hina bagade dunu eno lamusa: adole ba:beba:le, wadela:i hou hamoi dagoi.”

²⁰ Sa:miuele da bu adole i “Mae beda:ma! Be amomane dilia da wadela:i hou hamoi dagoi. Be Hina Gode ea hou lalegagui mae yolesima. Be dilia dogoga amola asigi dawa:suga, Hina Godema dafawaneyale dawa:ma. ²¹ Ogogole ‘gode’ ilima mae fa:no bobogema. Ilia da dili hame fidimu amola hame gaga:mu. Bai amo da dafawane Gode hame. ²² Hina Gode da noga:le dadawa:lu, Ea hamomusa: ilegei, amola E da dili fisiagamu hamedafa dawa:. Bai E da dili Ea fidafa hamomusa: ilegei dagoi. ²³ Be na dili fidima:ne, Hina Godema hame sia:ne gadolala ganiaba, na da Hina Godema wadela:le hamona:noba. Hina Gode! Na da amo sia:ne gadosu fisimu higa:i gala mabu! Be amomane na da dilima hou ida:iwane olelemu da defea. ²⁴ Be dilia Hina Gode Ea sia: mae yolesili, nabawane hamoma. Dilia Ea gasa bagade hou dili fidima:ne hamoi amo bu dawa:ma. ²⁵ Be dilia da gebewane wadela:i hou hamonanea, Hina Gode da dilia amola dilia hina bagade dunu gugunufinisimu.”

13

Isala:ili Dunu ilia Filisidini Dunuma Gegei

¹ Solo da lalelegele, ode 30 agoane esalu, e da hina bagade dunu hamoi. E da hina bagade hamone, Isala:ili dunu ouligilala, ode 42 baligi.

² Solo da dunu 3,000 agoane ilegei. Dunu 2,000

agoane da hi oule Bedele goumi sogega amola Migema:se sogega. Amalu dunu 1,000 eno Solo da ea mano Yonada:ne oule masa:ne, Gibia moilai (Bediamini fi ilia sogega ganodini galu) amoga asunasi. Amalu Solo da dadi gagui oda amo, ili diasua buhagima:ne sia:i.

³ Yonada:ne da Giba sogega, Filisidini dadi gagui dunu ouligisu dunu fane legei dagoi. Filisidini dunu huluane da amo hou nabi dagoi. Amalalu, Solo da Hibulu dunu huluane gegesu amoma misa:ne sia:i. Ea sia: adole iasu dunu ilia da Isala:ili fililai huluane nabima:ne, dalabede fulabosu. ⁴ Ilia da Isala:ili dunu huluane amo Solo da Filisidini dadi gagui ouligisu dunu fanelegei dagoi olelei. Amola Filisidini dunu da Isala:ili dunu bagade higasa, amola olelei. Amaiba:le, dunu ilia da Solo ea ili Giliga:lega masa:ne sia:si, amoga nabawene asi.

⁵ Filisidini dunu ilia da Isala:ili dunuma gegemusa: wa:i. Ilia da hosiga hiougisu sa:liode 30,000 agoane ba:i, amola hosi da:iya fila heda:i gegesu dunu 6,000 agoane ba:i, amola dadi gagui dunu da gilisidafa idimu hamedei, hano bega: bosoda:i afae afae ea idi defele ba:i. Ilia da Migema:se moilai (amo da Beda:ifane moilaiga gusudili galu) amoga asili, ha wa:i fisisu gagui. ⁶ Amalalu, Filisidini dunu da Isala:ili dunuma gasa fili, doagala:i. Gasa bagade gegebeba:le, Isala:ili dunu da bu dabe gegemu hamedei ba:i. Ilia hobeale, mogili da magufu gelabo amola uli dogoi amola gele sogebi, amola hano si amo ganodini wamoaligi. ⁷ Dunu oda da Yodane Hano degele, Ga:de amola Gilia:de ilia ouligisu sogega

ole amo alofele asi. Solo da Giliga:lega esalu, amola dadi gagui dunu amola eno dunu ema gilisi da bagadewane beda:ga yagugududalu.

⁸ *Solo da Sa:miuele Giliga:lega misunu sia:si amo misa:bela:le eso fesuale agoane Giliga:lega ouesalu, be Sa:miuele da hame misi. Dunu oda ilia da Solo ea mae ba:ma:ne wamo hobeale afia:i. ⁹ Amaiba:le, Solo da ilima amane sia:i, “Wadela:i Hou Dabe Ima:ne gobelesalasu liligi amola Hahawane Gilisili Olofole gobelesalasu liligi nama gaguli misa.” Amalalu, e da amo liligi gobelesali. ¹⁰ Gobelesali amo dagomugalu, Sa:miuele da doaga:i. Solo da Sa:miuele yosia:musa: amola sia:gadomusa: asi. ¹¹ Be Sa:miuele da amane sia:i, “Dia da adi hamobela:?”

Solo da adole i, “Dunu ilia da naba:le hobeale gogosa, amola di da di misunusa: ilegele sia:i amo defele hame misi. Amaia amoiwane da Filisidini dadi gagui dunu da nini doaga:la:musa:, Migema:sega gilisilala. ¹² Amaiba:le na dawa:i amo da Filisidini ilia Giliga:lega wi nama doaga:la:ma:bela:le dawa:i, amola na da ilima hasalasima:ne, Hina Godema hame adole ba:i. Amaiba:le na dawa:i, amo da gobelesalasu gobelesalimusa: dawa:i.”

¹³ “Di da gagaoulewane hamoi galu,” Sa:miuele da adole i. “Di da dia Hina Gode Ea hamoma:ne dima olelei, amo defele hame hamoi. Di da amo hamoma:ne sia:i Hina Gode Ea dima i, amo defele hamosu ganiaba, di da Isala:ili ouligili fifi asi bagade sedagila:loba. ¹⁴ †Be waha da dia

* **13:8:** 1 Sa:miuele 10:8 † **13:14:** Asunasi Dunu Ilia Hou 13:22

gebewane hame ouligisa ahoanumu. Bai dia Hina Gode Ea sia: defele hame hamoi, amola Gode da Ea hanai dunu eno hogole, amo ea da hina bagade hamone Isala:ili dunu ouligimu.”

¹⁵ Sa:miuele da Giliga:le yolesili asi dagoi. Solo da ea dadi gagui dunu ilima madelale gegemusa: ahoabeba:le, dunu oda da ea baligiga aligili fa:no bobogei. Ilia da Giliga:leganini Gibiaga (Bediamini ea ouligisu soge amo ganodini) amoga asili doaga:i. Solo da e fisili asi dunu amo abodele ba:i, e da ba:loba dunu da 600 agoane ba:i. ¹⁶ Solo, ea mano Yonada:ne amola ea dadi gagui dunu ilia da wa:i asili Gibaga ha wa:i fisisu gaguli fi. (amo da Bediamini ea ouligibi soge amo ganodini) Be Filisidini ilia ha wa:i fisisu da Migema:sega galu. ¹⁷ Filisidini ilia da Migema:seganini Isala:ili dunu doaga:la:musa: udiana mogili asi. Mogili afae da Ofala moilai bai bagade (Sioule soge ganodini) amoga doagala:musa: asi, ¹⁸ mogili da Bedehoulone moilaigadi asi amola mogi da soge alalo amo da Sibouimi Fago amola hafoga:i soge amoga gadodili dialebe amoga asi.

¹⁹ Isala:ili dunu afaega da gulaga dadi hamosu hame dawa:i galu, bai Filisidini dunu ilia da Hibulu dunu ilia gegesu gobihei sedade amola gegesu dadi debesa:besa:le, sema bagade ilegei. ²⁰ (Isala:ili dunu ilia da Filisidini dunuma asili, ilia osobo gidinasu, goahei amola gisi nosu amo debemusa: ahoasu. ²¹ Debesea, bidi adosu da gasa fonobahadi afaega da goahei debesu amola bulamagau sese ahoasu ifa seda debesu, amola gasa adunaga osobo gidinasu amola moi

dogosu debesu). ²² Gegesu amoga Isala:ili dadi gagui iliga da Solo amola ea mano Yonada:ne elea fawane da gegesu gobihei sedade amola goge agei gagui.

²³ Filisidini dunu ilia da dadi gagui mogili Migema:sega Adobo Gigiadofa Ahoasu amo sosodo aligima:ne asunasi.

14

Yonada:ne Da Mae Beda:ne Gesa:i Hou Hamoi

¹ Eso afaega Yonada:ne da ayeligi amo da ea gegesu liligi gagagula ahoasu, ema amane adoi, “Anisu Filisidini ilia ha wa:i fisisu amoga ahoa:di” Be Yonada:ne da eda Soloma hame adoi. ² Solo da Migalone sogebi (Gibia moilai gadene-newane) amoga ‘bomegala:nide’ ifa hagudu esalu. Dunu 600 agoane da e fisili esalu. ³ Gobelesalasu dunu amo da ‘ifode’ gaguli ahoasu amo da Ahaidia. E da Igabode ea ola Ahaidabe amo ea mano. Ahaidabe da Finia:se, Ilai (Hina Gode Ea gobelesalasu dunu Siailou moilaiga esalu) ea mano amo ea aowa galu. Dunu ilia da Yonada:ne da asi dagoi amo hame nabi.

⁴ Yonada:ne da Fisilidini ha wa:i fisisuga masusa: dawa:i. Amoga ahoasu logo da Migema:se Adobo Gigiadofa Ahoasu. Amo ahoasu logoga, igi agesoi aduna la:idi la:idili dialebe ba:i. Eno amo ea dio da Bousese, amola eno amo ea dio da Sine. ⁵ Afae da ga (north) logo bega: amodili Migima:sega ba:legale danu, amola eno da ga (south) logo bega: amodili Gibaga ba:legale danu.

⁶ Yonada:ne da goi ayeligi ema amane sia:i, “Ania da galuli Gode Ea hou hame dawa: Fili-sidini dunu ilia ha wa:i fisisuga ahoa:di. Hina Gode da ani fidima:bela:? Ani da anisuba:le, mae dawa:ma. Hina Gode da ani fidisia, ani da dafawane ili hasalimu.”

⁷ Goi ayeligi da bu adole i, “Dia da adi hamo-musa: dawa:sea, na da ani galu hamomu. Na da dimagai lela!”

⁸ Yonada:ne da amane sia:i, “Defea! Ania da galuli giadofale gale, Filisidini dunu ilia da ani ba:ma:mu. ⁹ Be ilia da anima ili misa:ne ouligima:ne sia:sea, ani da amogaiwane oulumu. ¹⁰ Be ilia da ani ilima masa:ne sia:sea, ani da ilima masunu. Bai Hina Gode da anima ili hasalima:ne, dawa:digisu olelesa, ania da dawa:digimu.”

¹¹ Amaiba:le, elea da Filisidini dunu ilia ela ba:ma:ne odagi olei. Amola Filisidini dunu ilia amane sia:i, “Ba:ma! Hibulu dunu oda da ilia wamoaligisu uli dogoi amodili maha.”

¹² Amalalu, ilia da Yonada:ne amola goi ayeligi elama amane wele sia:i, “Guiguda: misa! Ninia da alima adomu gala.”

Yonada:ne da goi ayeligima, amane sia:i, “Na bobogema! Hina Gode da Isala:ili dunu ilia Filisidini dunuma hasalima:ne logo doasi dagoi.”

¹³ Yonada:ne da adobo logodili muguniga lobo ososa: heda:i. Amola ayeligi da e bobogei. Yonada:ne da Filisidini dunu doagala:le, fane sali. Amola goi ayeligi da ili medole legei.

¹⁴ Yonada:ne amola goi ayeligi da sogebi fonobahadi amo ganodini, dunu 20 agoane

medole legei. ¹⁵ Filisidini dunu huluane amo soge ganodini esalu da bagadewane beda:gia:i. Fana ahoasu dunu amola dadi gagui dunu ha wa:i fisisuga esalu da beda:ga hesei. Gode da hamobeba:le, osobo da fogole amola dunu huluane da beda:ga bulila lafia:i.

Isala:ili Dunu da Filisidini dunu Hasali

¹⁶ Solo ea logo sosodo ouligisu dunu da Gibia moilai (Bediamini ea ouligi soge ganodini) amogai Filisidini dunu ilia beda:ga doula lafia:lebe ba:i. ¹⁷ Amaiba:le, Solo da ea dunuma sia:i, “Ninia dadi gagui dunu idili ba:ma. Nowa da hameyale ba:ma!” Ilia da idili ba:loba, Yonada:ne amola ayeligi dunu amo da ea gegesu liligi gagusisu hame ba:i. ¹⁸ Solo da gobelesalasu dunu Ahaidia ema amane sia:i, “Gode Ea Gousa:su Sema Gagili gaguli misa. (Amo esoha Abaidia da Gode Ea Gousa:su Sema Gagili amo Isala:ili dunuma bisili gaguli ahoasu.) ¹⁹ Solo da gobelesalasu dunu ema sia: daloba, Filisidini dunu ilia ha wa:i fisisu dadoula lafia:su da bagadewane alelasi. Amaiba:le, Solo da Ahaidiama amane sia:i, “Hina Godema adole ba:mu da dibi hame gala.”

²⁰ Amalalu, Solo amola ea dadi gagui dunu da mogodigili Filisidini dadi gagui dunu ilima doagala:musa: heda:i. Be Filisidini dunu da dadoula lafia:le, ili gobelesgei.

²¹ Hibulu dunu mogili da musa: hohonone, Isala:ili ha wa:i fisili, Filisidini dunu amogale gegei. Be amo dunu da sinidigili bu Solo amola Yonada:ne elama bu madelale gegei.

²² Hibulu dunu mogili Ifala:ime agolo sogega wamoaligili esalu, da Filisidini dunu da hobeabe nababeba:le, ilia wamoaligisu yolesili, Filisidini dunu doagala:i. ²³ Amo esoha, Hina Gode da Isala:ili fi gaga:i dagoi. Amola, ilia da Filisidini dunu se bobogelala, Beda:ifane moilai baligi.

Gegenanu Fa:no Doaga:i Hou

²⁴ Amo esohaga, Isala:ili dunu da ha:ga gasa hamedei galu. Bai Solo ea ili ha:i mae moma:ne, sema bagade ilegei. E amane sia:i, “Na ha lai ilima dabe i dagoiba:le fawane, bu ha:i moma.” Amaiba:le, amo esoha, Isala:ili dunu da ha:i hamedafa mai.

²⁵ Ilia da iwilaga mana ba:loba, agime hano bagade ba:i. ²⁶ Iwila da agime hano bagadedafa dialebe, be ilia da Solo ea ilima gasa bagade gagabusu aligima:ne sema ilegei amoma beda:iba:le, hamedafa mai. ²⁷ Be Yonada:ne da eda ea sema ilegei amo hame nabi galu. Amaiba:le, e da ea galiamoga sone lale, agime diasu gelaba sone, agime hano mai. ²⁸ Be dunu afae da Yonada:nema amane sia:i, “Ninia huluane da ha:ga gasa hamedei gala. Bai diada da nini beda:ma:ne gasa bagade sema ilegei. E da amane sia:i, “Nowa da wali eso ha:i nasea, amo dunuma da gagabusu aligima:ne dialumu.”

²⁹ Yonada:ne da bu adole i, “Na ada da ninia fi dunu wadela:ma:ne giadofale bagade hamoi. Ba:ma! Na da agime hano maiba:le, hahawane wea! ³⁰ Ninia fi dunu da ha:i manu ilia ha lai ilima lai, amo hahawane manu da defea galu. Amaiyaba, Filisidini dunu eno bagohame medole legela:loba!”

³¹ Amo esoha, Isala:ili dunu da Filisidini dunu hasali. Gegesu da Migema:se amogai muni, gegegena asili, A:idualone moilaiga doaga:i. Amogala, Isala:ili dunu da ha:ga bagadewane goaiya:igia:i.

³² Amaiba:le, ilia da hehenaiya afia:le, ha lai dunuma sasamogei liligi lale, sibi amola bulamagau medole, maga:mena gahea mai.

³³ *Dunu eno da Soloma amane adoi, “Ba:ma! Dunu ilia da Hina Godema wadela:le bagade hamosa. Bai ilia da ohe hu gahea nabeba:le.”

Solo da bagade halale sia:i, “Dilia da hohonosu dunu! Gele bagade nama fefedogole guda:ma!”

³⁴ Amalalu, e da eno gasa bagade hamoma:ne sia:i, “Dunu gilisia amoga asili, ilia sibi amola bulamagau huluane guiguda: oule misa:ne sia:ma. Ilia da guiguda: medole moma:ne sia:ma! Ilia da Hina Godema bu wadela:le hamosa:besa:le, ohe hu gahea maedafa moma:ne sia:ma!” Amaiba:le, amogala gasia ilia huluane ilila: ohe amogai oule misini, medole lelegei. ³⁵ Solo da Hina Godema gobelesalasu oloda hamoi. E da musa: afae hame gagusu, amo degabo gagui.

³⁶ Solo da ea dunu fi amane adoi, “Ninia gasia gudu sa:ili Filisidini dunu doagala:le, ili huluane medole legele amola ilia liligi sasamogele lale, amananeawane hehebolo misa:mu.”

Ilia da bu adole i, “Dia adi noga:i dawa:sea, amane hamoma.”

Be gobelesalasu dunu e da amane sia:i, “Ninia hidadea Godema adole ba:mu!”

* **14:33:** Mui 9:4; Gobelesalasu 7:26-27; 17:10-14;19:26; Mousesee a Malasu 12:16; 12:23; 15:23

³⁷ Amaiba:le, Solo da Godema adole ba:i, “Na da Filisidini dunu amo doagala:la:dula? Di da ninia ilima hasalima:ne fidima:bela?” Be amogala Gode da dabe hame adole i. ³⁸ Amalalu, Solo da Isala:ili dunu ilia ouligisu dunuma amane sia:i, “Guiguda: misini, wali adi wadela:i hou hamobela:le, adole boba:ma! ³⁹ Na da Hina Gode amo da Isala:ili fi hasalasu hou iaha, amo Ea Dioba:le, amane sia:sa. Nowa da amo wadela:i hou hamoi galea, ninia da medole legemu. Na mano Yonada:ne ea galea da e amolawane medole legemu.” Be dunu huluane da ouiya:i. ⁴⁰ Amalalu, Solo da ilima amane sia:i, “Dilia huluane ga (south) la:diga aligima. Na amola Yonada:ne ania da gui aligimu.”

Ilia bu adole ba:i, “Dia adi noga:i dawa:sea, amane hamoma.”

⁴¹ †Solo da Isala:ili Hina Godema amane sia:i, “Hina Gode! Di da abuliba:le na dima adole ba:i amoma dabe hame adole i? Isala:ili Hina Gode! Ninia sema igi aduna ba:sea, Dia amo bai ninima adole ima. Na o Yonada:ne da wadela:le hamoi galea, Iulimi igi amoga olelema. Be Isala:ili fi dunu eno da wadela:le hamoi galea, Damimi igi amoga olelema.” Amo adoba:su hamobeba:le, ilia Isala:ili dunu enoga hame, be Solo amola Yonada:ne ela fawane wadela:le hamoi ba:i. ⁴² Amalalu, Solo da amane sia:i, “Defea! Na o Yonada:ne ania galebeyale adoba:ma.” Amane hamone ba:loba, Yonada:ne hi da wadela:le hamoi ba:i. ⁴³ Amalalu, Solo da Yonada:nema adole ba:i, “Nagofe! Dia abuli hamoi!”

† 14:41: Idisu 27:21; 1 Sa:miuele 28:6

Yonada:ne bu adole i, “Na da agime hano fonobahadi fawane mai. Na da wea! Na da bogomusa: momagele lela!”

⁴⁴ Solo da ema amane sia:i, “Ninia da di medole legemu! Be ninia da di hame medole legesea, Gode da na fane legemu da defea!”

⁴⁵ Be Isala:ili dunu ilia da Soloma amane sia:i, “Yonada:ne da Isala:ili dunu ilia Filisidini dunuma hasalima:ne, logo noga:le doasi. Amaiba:le, e medole legemu da defea hame. Ninia da Esalalalusu Gode Ea Dioba:le gasa bagade ilegele sia:sa. E da dialuma hinabo afae hamedafa fisimu. Ea wali eso hamobe, e da Gode Ea fidibiba:le fawane hamoi.” Amaiba:le, Isala:ili dunu da e gaga:iba:le, Yonada:ne da hame medole legei ba:i. ⁴⁶ Amalu fa:no, Solo da Filisidini dunuma sefasilalu yolesili, ilia da ilia sogedafa amoga buhagi.

Solo da Isala:ili Soge Ouligisu amola ea Sosogo Fi ilia Hou

⁴⁷ Solo da Isala:ili fi ilia hina bagade ilegei amo fa:no e da ea ha lai huluane ilima gegenanu. Ea ha lai da Moua:be fi, A:mone fi, Idome fi, Souba hina bagade amola Filisidini hina bagade. ⁴⁸ E da mae beda:ne, nimi bagadewane gegei. A:malege dunu da gasa bagade, be Solo da amo fi amola hasali. Dunu bagohame da Isala:ili dunuma doagala:musa: misi, be Solo da ea fi dunu gaga:i.

⁴⁹ Solo egefelalia dio da Yonada:ne, Isifi amola Ma:lagisua. Ea uda mano magobo lalelegei da Milabe, amola fa:no lalelegei mano da Miga:le.

⁵⁰ Ea uda dio da Ahinoua:me (Ahima:ia:se ea idiwi). Ea dadi gagui dunu ouligisu dunu da ea

gawia A:bena (Solo ea ayama Ne amo egefe) galu.
⁵¹ Solo ea ada Gisa amola A:bena ea ada Ne, ela da A:ibele egefela. ⁵² Eso huluane e da esalea, Solo da Filisidini dunuma gegesu bagadewane ba:i. E da habogala gasa bagade amola hame beda:su dunu ba:loba, e da amo dunu ea dadi gagui hamoma:ne ilegesu.

15

Isala:ili Dunu da A:malege Dunu ilima Gegei

¹ *Sa:miuele da Soloma amane sia:i, “Hina Gode da na amo dia Isala:ili dunu ilia hina bagade mogiligale ilegei da susuligi sogadigima:ne asunasi. Waha, dia Hina Gode Bagadedafa Ea adobe nabima! ² †Hina Gode da A:malege dunuma se dabe imunu. Bai Isala:ili dunu da Idibidi soge fisili, gadili ahoanoba, A:malege ilia aowalali da ilima gegei. ³ Dilia! Asili, A:malege dunuma doagala:le, liligi ilia galebe amo huluane wadela:lesima. Liligi afae mae yolesili, dunu amola uda, mano, mano dudubu, bulamagau, sibi, ga:mele amola dougi, huluanedafa fane lelegele ebelema!”

⁴ Solo da ea dadi gagui dunu huluane Dileme moilaiga wele sia:ne guda:le, abedei. Isala:ili dadi gagui dunu da 200,000 agoane ba:i, amola Yuda dadi gagui dunu da 10,000 agoane ba:i. ⁵ Amalalu, Solo amola ea dunu da A:malege moilai afae amoga hano hai logoga asili, logoa legei dialu. ⁶ Ginaide dunu da A:malege dunu

* **15:1:** 1 Sa:miuele 10:1 † **15:2:** Gadili Asi 17:8-14; Mousesese ea Malasu 25:17-19

gilisibi ba:i. Be Isala:ili dunu da Idibidi fisili ga ahoanoba, Ginaide ilia aowalali da ilima asigiba:le, fidi. Amaiba:le, Solo da ilima sisane sia:i, “Na da dili amola A:malege dunu gilisili fane legesa:besa:le, ili yolesima!” Amaiba:le, Ginaide dunu da A:malege dunu yolesili, asi.

⁷ Solo da A:malege dunu hasali. Ilia gegesu da Ha:fila sogega muni gegegena ahoana, Sioua hafoga:i sogega doaga:i. (Sioua da Idibidi sogega gusudili ba:i). ⁸ E da A:malege hina bagade A:iga:ge mae medole legele gagui, be ea fi dunu eno huluane medole lelegei. ⁹ Be Solo amola ea dunu da A:iga:ge hame medole legei amola ilia da noga:idafa sibi, bulamagau, bulamagau mano amola sibi mano hame medole legei. Amola liligi noga:idafa ilia hame wadela:lesi. Ilia wadela:i amola hamedei liligi fawane wadela:lesisi.

Hina Gode da Solo ea hina bagade Hawa: Hamosu Hagai

¹⁰ Hina Gode da Sa:miuelema amane sia:i, ¹¹ “Na da Soloma hina hawa: hamosu iabeba:le higasa. E da Nama baligi fa:i amola Na hamoma:ne sia:i huluane giadofai.” Sa:miuele da ougi bagade ba:i. E da gasia Godema dini iana hadigi. ¹² Golale, hahabedafa, e da Solo hogola asi. Be Solo da Gamele Goumi amoga asi sia:be, e da nabi. Amogawi, Solo da ea hamoi dawa:loma:ne igi wanonesilalu, Giliga:le moilaiga asi. ¹³ Amoga asili, Sa:miuele da Soloma heda:le, Solo da ema amane sia:i, “Sa:miuele! Hina Gode da dima hahawane

dogolegele hamomu da defea! Na da Hina Gode Ea sia: defele hamoi!”

¹⁴ Sa:miuele da adole ba:i, “Amaiba:le, abuliba:le na da bulamagau gona:be amola sibi ga:ga:be nabasala:?”

¹⁵ Solo da dabe adole i, “Na dunu ilia da amo liligi A:malege dunu ilima samogele lai. Ilia da sibi amola bulamagau noga:idafa amo dia Hina Godema gobe le salimusa: modalesili, oda amo huluane gugunufinisi dagoi.”

¹⁶ Sa:miuele da amane sia:i, “Yolema! Amalu, na da dima Hina Gode Ea nama gasia adoi amo na dima adomu.”

Solo e amane sia:i, “Nama adole ima!”

¹⁷ Sa:miuele da bu adole i, “Di da musa: hamedei dunu disu dawa:lalu. Be di da wali Isala:ili fi dunu huluane ilima ouligisu dunu esala. Hina Gode da dima Isala:ili dunu ilia hina bagade hamoma:ne, susuligi sogagala:le, mogili gagai. ¹⁸ Amola E da dia wadela:idafa A:malege dunu huluane amo gugunufinisima:ne sia:si.

¹⁹ Amaiba:le, dia da abuliba:le Ea sia: hame nababela:? Dia da abuliba:le momabo nagoma:ia asili liligi uasuli lidibala:? Dia da abuliba:le Hina Gode Ea hahawane hame ba:ma:ne hamobela:?”

²⁰ Solo da bu adole i, “Na da Hina Gode Ea sia:i defele hamoi. Na da Ea sia:i defele asili, hina bagade A:iga:ge goeguda: oule misini amola A:malege dunu huluane fane lelegei. ²¹ Be na dunu ilia da sibi amola bulamagau noga:idafa, ilia samogele hame medole legei. Be ilia da amo dia Hina Godema gobe le salimusa:, Giliga:lega goeguda: oule misi.”

²² Sa:miuele da amane sia:i. “Hina Gode Ea baligisu hamoma:ne hanai amo da habola:? Nabasu hou o Godema iasu amola gobe le salasu hou amola:? Hina Godema nabasu hou da ema noga:ida fa sibi gobe le salasu hou baligisa. ²³ Ema odaga:su hou da wadela:i gabi dawa:su hou de fe le gala. Amola dodona:gi hou da wadela:ida fa loboga hamoi ogogosu ‘gode’ ilima nodone sia:ne gadosu hou de fe le gala. Di da Hina Gode Ea sia:i higale, amo hame nababeba:le, E da di hina bagade hamomu logo hedofai dagoi.”

²⁴ Solo da bu adole i, “Dafawane! Na da wadela:le hamoi dagoi. Na da Hina Gode Ea hamoma:ne sia:i amola dia nama adoi amo giadofai dagoi. Na da nama fa:no bobogei dunu ilima beda:iba:le, ilia hanaiga fawane hamoi. ²⁵ Be waha! Na dima edegesa! Na wadela:i hou goglema:ne olofoma. Amola na da Hina Godema nodone sia:ne gadomusa:, dia na Giliga:lega sigi masa.”

²⁶ Be Sa:miuele da bu adole i, “Na da ani hame buhagimu. Bai di da Hina Gode Ea sia:i higale, hame nababeba:le, E da di hina bagade hamomu logo hedofai dagoi.”

²⁷ †Amalalu, Sa:miuele da masusa: delegiagalo ba, Solo da ea abulaga gagulaligili, ea abula gadelai. ²⁸ Sa:miuele da ema amane sia:i, “Wali Hina Gode da Isala:ili fi hina bagade hou amo dima dialu amo dusa:le, eno dunu dia hou baligi ema i dagoi.

²⁹ Isala:ili ilia Hina Gode Hadigidafa da ogogosu hame dawa:, amola Ea asigi dawa:su

† 15:27: 1 Sa:miuele 28:17; 1 Hina Bagade 11:30-31

hame afadenesa. E da dunu hame. E da Ea asigi dawa:su hamedafa afadenesa.” ³⁰ Solo da adole i, “Na da wadela:le hamoi dagoi. Be Isala:ili fi asigilai dunu amola dunu huluane da nama nodoma:ne, nama asigima. Na da dia Hina Godema nodone sia:ne gadomusa:, dia na buhagima:ne sigi masa.” ³¹ Amaiba:le, Sa:miuele ele galu Giliga:le moilaiga buhagi. Amola Solo da Hina Godema nodone sia:ne gadoi.

³² Sa:miuele da amane sia:i, “A:malege ilia hina bagade A:iga:ge nama goeguda: oule misa.” A:iga:ge da beda:ga iagugusa ema misi. E agoane dawa:i, “Na bogoma:beya:le dawa:i amo da baligi dagoi.” ³³ Be Sa:miuele da amane sia:i, “Dia gegesu gobihei da uda bagohame ilia mano medole legei dagoi. Waha dia:me ea mano da medole legei dagoi ba:mu.” Amalalu, e da Giliga:le gobeles salasufafai (oloda) midadi, A:iga:ge fane, heda:sini fofonobone fasi.

³⁴ Amalalu, Sa:miuele da La:ima moilaiga asi. Amola hina bagade Solo da hi moilai Gibiaga asi.

³⁵ Sa:miuele ea esalusu amogalu, Solo bu hame bai. Be e da eha fofagisu. Amola Hina Gode da musa: Solo Isala:ili ouligima:ne ilegeiba:le, dai dioi galu.

16

Sa:miuele da Da:ibidi Isala:ili ilia hina bagade Hamoma:ne, Susuligi Sogagala:le, e Mogili Gagai

¹ Hina Gode da Sa:miuelema amane sia:i, “Di da habowali seda Solo ea hou dawa:beba:le dai dione fofaginanoma:bela:? E da Isala:ili dunu ilima hina bagade bu mae esaloma:ne, Na da ea

logo hedofai dagoi. Be wali di olife susuligi lale, Bedeleheme moilaiga dunu ea dio amo Yesi ea diasuga masa. Bai Na da egefe afae Isala:ili hina bagade hamoma:ne ilegei dagoi.

² Sa:miuele da amane sia:i, “Na da agoane habodane hamoma:bela:? Solo da amo nabasea, ea da na fane legemu!”

Hina Gode da bu adole i, “Di da bulamagau mano gaguli asili, amo Hina Godema gobelesalimusa: misi sia:ma. ³ Amo gobelesalabe amoga Yesi misa:ne sia:ne, amola Na da dima agoane hamoma:ya adomu. Di da dunu Na dima adomu, amo hina bagade hamoma:ne susuligisogagala:le ilegema!”

⁴ Sa:miuele da Hina Gode Ea adoi defele hamoi. E da Bedeleheme moilaiga asili, moilai ouligisu dunu da beda:ga yagugusa ema misini, amane adole ba:i, “Ba:la:lusu! Di da olofomusa: sofe misibala:?”

⁵ “Ma!” e da adole i. “Na da Hina Godema gobelesalimusa: misi. Dilia ledo dodofelalu, nini masunu.” Amola Yesi amola egefe ilia ledo dodofelalu, amo gobelesalabe amoga misa:ne sia:i.

⁶ Ila da doaga:beba:le, Sa:miuele da Yesi egefe Ilaia:be ba:i. Hisu amane sia:i, “Amo dunu da Hina Gode ba:ma:ne lela. Dafawane ewane Hina Gode da ilegei dagoi.”

⁷ Be Hina Gode da ema amane sia:i, “E goi sedade amola ayeligi noga:i ba:sa amo mae dawa:ma. Na da amo dunu hame ilegei. Bai Na da dunu ilia asigi dawa:suga ilegebe agoane, hame ilegesa. Osobo bagade dunu da dabuagado

hou, amo ba:lu ilegesa. Be Na da dunu ea dogo ganodini ba:lu, ilegesa.”

⁸ Amalalu, Yesi da egefe eno Abinada:be wele sia:ne, amo Sa:miuelema oule misi. Be Sa:miuele da amane sia:i, “Go hame! Hina Gode da goma hame ilegei.” ⁹ Amalalu, Yesi da egefe eno amo Siam a oule misi. Be Sa:miuele da amane sia:i, “Hame! Hina Gode da goma amolawane hame ilegei.” ¹⁰ Amanemus u hamonana, Yesi da egefe fesuale amo huluane Sa:miuelema oule misi. Amola Sa:miuele da ema amane sia:i, “Hina Gode da golalima afae hame ilegei.”

¹¹ Amalalu, e da Yesima adole ba:i, “Di da mano eno ganabela:?”

Yesi da bu adole i, “Na da mano afae ufidafa gala. Be e da eno sogega sibi ouligilala.”

Sa:miuele da amane sia:i, “E goeguda: misa:ne sia:ma. E da goeguda: doaga:sea fawane, ninia da Godema gobe le salas u imun u.”

¹² Amaiba:le, Yesi da amo mano lala misa:ne sia:si. Amo goi da manebe ba:loba, e da goi ayeligi da:da:loi amola ela:menesi goi ba:i, amola ea si da nenemeginisi ba:i. Hina Gode da Sa:miuelema amane sia:i, “Goefa galu! Ema ilegelesima!” ¹³ Sa:miuele da olife susuligi lale, Da:ibidi yolalali ilia midadi amo Da:ibidima unasi. Amo galuwane, Hina Gode Ea A:silibu da Da:ibidi ea da:iga aligila sa:ili, amola ela gilisi amo esoha amola amoinini amoga esalus u. Amalu, Sa:miuele da La:imaga buhagi.

Da:ibidi da Solo ea Hawa: Hamonanu

¹⁴ Hina Gode Ea A:silibu Hadigidafa da Solo yolesili amola Hina Gode da wadela:i a:silibu

Soloma asunasi. Amoga se nababeba:le, Solo da bagadewane gagaba:gilalu. ¹⁵ Solo ea hawa: hamosu dunu da ema amane sia:i, “Ninia dawa:, Hina Gode da wadela:i a:silibu dima asunasi, amola amoga di da se nabane gagaba:gilalu.

¹⁶ Amaiba:le, hina! Dia da ninima sia:sea, ninia da sani baidama dusu dawa: dunu hogomu. Amasea, wadela:i a:silibu da dima masea, amo dunu da sani baidama dunigala:mu, amasea di da bu noga:mu.”

¹⁷ Solo da amane sia:i, “Defea! Dunu amo da sani baidama noga:le dubi hogole, nama oule misa.”

¹⁸ Solo ea hawa: hamosu dunu afae da amane sia:i “Bedeleheme moilaiga Yesi egefe afae da sani baidama dusu bagade dawa:. E da gasa bagade amola ayeligi dunu. E da dadi gagui dunu noga:i amola sia: sia:mu defele esala. Hina Gode da ela esala.”

¹⁹ Amaiba:le, Solo da Yesima sia: agoane sia:na masa:ne dunu asunasi, “Yesi! Dia mano Da:ibidi amo sibi ouligilalebe, go nama misa:ne asunasima.” ²⁰ Yesi da Da:ibidima goudi mano afae amola dougi afae (amo da:iya agi gobei lidili legele) amola waini hano bulamagau gadofu dabaga sali afae amo huluane iasisili, Soloma masa:ne, asunasi. ²¹ Da:ibidi da Soloma misini doaga:le, ea hawa: hamosu amo hamonanu. Solo da Da:ibidima bagadewane dogolegei. E da Da:ibidi amo ea gegesu liligi gaguli ahoasu dunu hamoma:ne ilegei. ²² Amalalu, Solo da Yesima sia: amane sia:si, “Na da Da:ibidima dogolegei. E da na hawa: hamosu ganodini esaloma:ma.”

²³ Amogainini, Gode Ea da wadela:i a:silibu amo Soloma asunasi, amo mabe ba:loba, Da:ibidi da ea sani baidama lale, dusu. Amalalu, wadela:i a:silibu da Solo yolesili, e da bu noga:le, amola defea hamosu.

17

Goulaia:de da Isala:ili Dunu Ema Gegema:ne Sia:i

¹ Filisidini dunu da Isala:ili dunuma gegemusa:, Sougou moilai, Yuda soge ganodini, amoga gilisi. Ilia da Sougou moilaigale Asiga moilai bai bagadegale, sogebi dio Ifesida:mine amogai awalia wa:i fi. ² Solo amola Isala:ili dunu da mogodigili asili, Ila fago amogai awalia asi wa:i fi. Amogai ilia da Filisidini dunuma gegemusa: momagei. ³ Filisidini dunu ilia da na:iyado goaga dadalele aliligi amola Isala:ili dunu ilia da la:idi goa amoga dadalei. Ili dogoa amogai da hano fago dialu.

⁴ Dunu ea dio amo Goulaia:de (Ga:de moilai bai bagade fi dunu), e da Filisidini awalia wa:i amogainini misini, Isala:ili dunuma gegemusa: manebe ba:i. E da dunu sedadedafa, 3 mida defei gadenene ba:i. ⁵ Amola e da balasega hamoi da:igene ga:su ea dioi defei 57 gilougala:me agoane ga:i, amola balasega hamoi habuga figisi. ⁶ Ea emo gia:ni da balasega hamoi liligi amoga ga:i amola e da balasega hamoi goge agei gisawane ahoanebe ba:i. ⁷ Ea goge agei ea gadugagi defei da abula amunasu masini fanu ea defei amo defele galu, amola goge agei si da gulaga hamoi amo ea dioi

defei da7gilogala:me agoane ba:i. Dadi gagui dunu afae da ea da:igene ga:su hamoi gisawane hina midududi ahoanebe ba:i. ⁸ Goulaia:de da amoi aligili, Isala:ili dunuma wele sia:i, “Dilia da gogai adi hamonanebela:? Abuli ludumusa: dadalebela:? Na da Filisidini dunu, be dilia da Solo ea udigili hawa: hamosu dunu fawane. Dilia dunu afae nama gegena misa:ne ilegema.” ⁹ E da na hasalawene medole legesea, ninia da dilia udigili hawa: hamosu dunu esalumu. Be na da e hasalawene medole legesea, dilia da ninia udigili hawa: hamosu dunu esalumu. ¹⁰ Waha na da Isala:ili dadi gagui dunuma gegemusa: lelebe wea. Dilia dunu afae ani dabemusa: misa:ne ilegema.” ¹¹ Solo amola ea dunu ilia da amo sia: nababeba:le, bagadewane beda:gia:i.

Da:ibidi da Solo ea awalia Wa:i Fisisu amogai Madelai

¹² Da:ibidi da Yesi ea mano galu. Amola Yesi da Efala:de fi dunu. Ea moilai da Bedeleheme, amo da Yuda soge ganodini. Yesi egefelali da godoane galu. Amola Solo ea Isala:ili ouligibi galu, Yesi da da:i hamoi ba:i. ¹³ Ea magobo mano udiana da Solo ili galu gegena asi. Ea magobo mano da Ilaia:be. Amo baligia da Abinada:be amola amo baligia da Siam. ¹⁴ Da:ibidi da ufidafa mano galu, be yolalali udiana da Sololali esalu. ¹⁵ Da:ibidi da ili yolesili, Bedelehemega eda ea sibi mano fofeia ouligila afufulalusu.

¹⁶ Goulaia:de da Isala:ili dunuma eso huluane hahabe amola daeya gebewane gegena afufulala eso 40 agoane baligi.

¹⁷ Ha afaega Yesi da Da:ibidima amane sia:i, “Di da widi ha:i manu egegele gobei dabaga sali ea dioi defei¹⁰ gilougala:me amola agi ga:gi gobei nabuane agoane, go gaguli hedolo diolalalima awalia fi diasua masa. ¹⁸ Amola dodo maga:mega hamoi gou nabuane gala, amo dadi gagui ouligisu dunuma ima:ne gaguli masa. Diolalali ilia hamonanebe hou ba:lu, ilia hamonanebe hou na dawa:digima:ne, liligi nama gaguli misa. ¹⁹ Isala:ili hina bagade Solo, yolalali amola eno Isala:ili dunu huluane ilia da Ila fago amo gudu Filisidini dunu bisili gegenana.”

²⁰ Da:ibidi da golale, hahabedafa wa:legadole, sibi enoga ouligima:ne yolesilalu, Yesi ea sia:i defele, ha:i manu adoi amo gaguli asi. E da Isala:ili awali fia amogai doaga:loba, Isala:ili dadi gagui hulududusa gegena ahoanebe ba:i. ²¹ Isala:ili dadi gagui dunu amola Filisidini dadi gagui dunu ilia da gegemusa:, soje lale gagale, sisima: sodole lelefulubi ba:i. ²² Da:ibidi da ha:i manu gagui, amo ha:i manu ouligisu ilima iasilalu, gegesu alalo da:iya gusu hehenane asili, yolalali defea esalabela:le naba ba:i.

²³ E da ilima sia:nanoba, Goulaia:de da hi musa: amasu amane misini, Isala:ili dunu ema dabemusa:, dunu afae ilegema:ne sia:i. Amola, amo sia: Da:ibidi da nabi.

²⁴ Isala:ili dunu da Goulaia:de ba:beba:le, beda:ga hobeale afia:i. ²⁵ Ila da ilisu amane adosa:i, “Ema ba:ma! Ea dabemusa: sia: amo nabima! Hina Solo da nowa dunu Goulaia:de goma medole legesea, amogili bidi bagade imunusa: ilegei diala. Amola e da amo dunuma

idiwi imunu, amola ea eda ea fi dunuma su ('da:gisi') hame edegemu."

²⁶ Da:ibidi da dunu e gadenene lelu ilima adole ba:i, "Nowa dunu da amo Filisidini dunu fane legele, Isala:ili dunu ilia gogosiasu we fadegalesisia, adi bidi lama:bela:? Amo Filisidini dunu da Gode Ea hou hamedafa dawa:. E da abuliba:le Esalebe Gode Ea dadi gagui wa:i ilima hasalimusa: sia:sala:?" ²⁷ Amalalu, ilia da ema nowa dunu da Goulaia:de fane legesea, bidi lamu amo adodole i.

²⁸ Ilaia:be, Da:ibidi eaola magobo da Da:ibidi eno dunuma sia: dalebe nabi. E da Da:ibidima ougili amane sia:i, "Di da goega:i adi hamo-nanebela:? Dia sibi hisu wadela:ia lelefulubi amo nowa da ouligisala:? Di da sia: lelesu mano agoai! Di da gegebe ba:musa: fawane misi!"

²⁹ Da:ibidi da amane sia:i, "Na da waha adi hamobela:? Na da adole ba:su hame adole ba:mu galula:?" ³⁰ E da dunu enoma ba:leganone, ea musa: sia:i defele adole ba:i. Amola dunu huluane e da ilima adole ba:loba, ilia da musa: nabi sia:i amo defele ema bu adole i.

³¹ Dunu oda ilia da Da:ibidi ea sia:i nabalu, Soloma adoi. Solo da Da:ibidi ema misa:ne sia:si.

³² Da:ibidi da Soloma amane sia:i, "Hina noga:i bagade! Dunu da amo Filisidini dunuba:le beda:mu da defea hame. Na da ema gegena masunu."

³³ Solo bu adole i, "Hame amamu! Dia da ema habodane gegema:bela:? Di da goi fonobahadidafa. Be e da musa: ganini dadi gagui dunu esalusu."

³⁴ Da:ibidi da amane sia:i, “Hina noga:i bagade! Na da nada ea sibi ouligilala. Laione wa:me o bea wa:me da na sibi mano mini ahoa,

³⁵ na da fa:no bobogele asili, doagala:le, amola sibi mano amo samogesa. Amola laione wa:me o bea da na doagala:sea, na da ea galogoa gaguli fane legesa. ³⁶ Na da laione wa:me amola bea wa:me fane legesu dawa:. Amola na da amanewane amo Gode Ea hou higa:i Filisidini dunu (e da Esalebe Godedafa Ea dadi gagui wa:i amo hasalimusa: halale sia:sa) amo defele fane legemu.

³⁷ Hina Gode da na laione wa:me amola bea wa:me amo na fasa:besa:le noga:le gaga:i. Amaiba:le, e da na Filisidini dunu amo ea fasa:besa:le amanewane gaga:mu.” Solo da amane sia:i, “Amai galea defea!

Masa! Hina Gode ali masunu da defea.”

³⁸ Solo da hina da:igene ga:su salasu amo gigisa:le, Da:ibidi ea ga:ma:ne i. E da balasega hamoi habuga Da:ibidi ea dialuma da:iya figisi.

³⁹ Da:ibidi da Solo ea gegesu gobihei sedade amo lale, sogoha:bisini adoba:le, ahoa ba:i. Be hamedeiba:le, bu gigisa:le fasi. Bai e da afae amai hame gaga:suba:le. E da Soloma amane sia:i, “Na da welawane gegemu hame wea. Na da goai hame dawa:digi.” Amaiba:le, e da hulu gigisa:le fasi. ⁴⁰ E da hi sibi ouligisu galiamo lale gadole, amo gele fofoloi biyale hanoa dialebe lalegadole, hina esaga sali. E da ea ga:muga: dadi gaguli, Goulaia:dema gagadenena heda:i.

Da:ibidi Da Goulaia:de Hasalasi

⁴¹ Filisidini dunu da muni Da:ibidima gagadenena manebe ba:i, amola ea da:igene ga:su gagusu dunu da bisili ahoanebe ba:i. E da gebewane gagadenena manu.

⁴² Goulaia:de da Da:ibidi noga:le ba:loba, e da Da:ibidi higale ba:i. Bai e da goi ayeligi noga:idafo ba:i. ⁴³ E Da:ibidima amane sia:i, “Ifa agoega da abulimusa:la? Di adi dawa:bela? Na da wa:mela?” Amola e da Da:ibidima ea ogogosu ‘gode’ ea dioba:le gogosele gagabuli sia:i. ⁴⁴ E da Da:ibidima amane sia:i, “Misa! Na da dia da:i hodo sio amola ohe ilia moma:ne imunu.”

⁴⁵ Da:ibidi da bu adole i, “Di da nama gegesu gobihei sedade, goge agei bagade amola goge agei fonobahadi gagaguli gegena maha. Be na da Hina Gode Bagadedafa, Isala:ili dadi gagui wa:i amo di da hidale hasalimusa: sia:i, amo Ea Dioba:le dima gegena maha. ⁴⁶ Wali esogawane, Hina Gode da Ea gasaga di na lobo da:iya legela heda:mu. Na da di hasalasimu amola dia dialuma damuni fasimu. Amola na da Filisidini dadi gagui dunu ilia da:i hodo sio fi amola ohe fi ilia moma:ne imunu. Amalalu, osobo bagade fifi asi gala huluane da Isala:ili dunu da Gode galebeya dawa:mu. ⁴⁷ Amola dunu huluane goeguda: esalebe da Hina Gode da Ea fi gaga:musa: gegesea, gegesu gobihei sedade amola goge agei amoga hame gegesa. E da gegesea, Ea fawane da hasalasa. Amola E da dili huluane ninia lobo da:iya legela heda:mu.”

⁴⁸ Goulaia:de da bu Da:ibidima gadenena heda:i, amola Da:ibidi da hedolowane Filisidini

gegesu alalo da:iya gusu hehenane ema gegemusa: heda:i. ⁴⁹ E da hina: esa gelaba lobo sa:ili, gele lale gadole, amoga ga:muga: dadi dili Goulaia:dema fisia gusui. Gele da heda:le, Goulaia:de ea odagia ludawene, gasa fili, e da mi guduli gala:la sa:i.

⁵⁰ *Amaimo, gegesu gobihei amoga mae gegene, Da:ibidi da hasalawene ga:muga: dadiga gala:le legei. ⁵¹ †Da:ibidi da ema hehenane gusuli, e da:iya aligila heda:le, Goulaia:de ea gegesu gobihei ea salasu amoga duga:le gadole, Goulaia:de ea dialuma damuni fasili, medole legei.

Filisidini dunu da ilia bisilua da bogoi dagoi ba:beba:le, ilia da hobeale afia:i.

⁵² Isala:ili amola Yuda dunu da halale ili se bobogei. Ili da Filisidini dunu da faiga amola helega logoba:le sidigia:i. Gegesu da misini Sia:iala:ime moilai doaga:mu logoga ahoana, Ga:de moilai bai bagade amola Egelone moilai bai bagadega doaga:i.

⁵³ Isala:ili dunu da Filisidini dunu se bobogelalu misini, Filisidini ilia ha wa:i fisisu liligi huluane halale lidi.

⁵⁴ Da:ibidi da Goulaia:de ea dialuma lale gadole, Yelusaleme moilai bai bagadega gaguli asi. Be Goulaia:de ea gegesu liligi, e da ea abula diasu amo ganodini ligisi.

A:bena da Da:ibidi Soloma Oule Asi

⁵⁵ Solo da Da:ibidi amo Goulaia:dema gegemusa: ahoanebe ba:loba, e da ea dadi gagui

* **17:50:** 2 Sa:miuele 21:19 † **17:51:** 1 Sa:miuele 21:29

ouligisu dunu A:benama amane adole ba:i, “A:ben! Amo da nowa ea manola:?”

A:ben! da bu adole i, “Hina noga: idafa! Na da hame dawa:!”

⁵⁶ Solo da amane sia:i, “Amai galea, naba masa!”

⁵⁷ Amaiba:le, Da:ibidi da Goulaia:de medole legelalu, fisisu amoga buhagisia, A:ben! da e Soloma oule asi. Da:ibidi da Goulaia:de ea dialuma gaguli ahoanebe ba:i.

⁵⁸ Solo da ema adole ba:i, “Goi ayeligi dunu! Di da nowa ea manola: Da:ibidi da bu adole i, “Na da dia hawa: hamosu dunu, Bedeleheme dunu Yesi amo ea mano wea!”

18

¹ Solo amola Da:ibidi ela da sia: sa:i dagoi. Amalalu fa: no, Solo egefe Yonada: ne da Da:ibidima bagade oso dogone asigimusa: hanaiba:le, e da hina: da: i hodo amoma asigi amo defele Da:ibidima dogolegei. ² Amogala, Solo da Da:ibidi hi diasua mae masa: ne gagulaligi. ³ Yonada: ne da Da:ibidima dogolegebeba:le, e da eso huluane mae yolesili, Da:ibidi ea dogolegei sama esaloma: ne, sia: ga ilegei dagoi.

⁴ E da abula hi ga: i amo gisa: le amola hina: da: igene ga: ne, gegesu gobihei sedade, oulali, amola bulu huluane gigisa: le, Da:ibidima i. ⁵ Solo da Da:ibidima hawa: hamosu i. Da:ibidi da amo hawa: hamosu noga: le hamobeba: le, Solo da Da:ibidi ea dadi gagui ouligisu dunu hamoma: ne ilegei. Amo ba: beba: le, Solo ea dadi gagui dunu amola ilia ouligisu dunu huluane da bagade nodoi.

Solo Da Da:ibidima Mudasu Hamoi

⁶ Da:ibidi da Goulaia:de fane legelalu, e amola dadi gagui dunu da ilia sogega buhagilaloba, Isala:ili moilaia fi uda huluane da Solo gousa:musa: misi. Ilia da nodosu gesami hea:su amola sisiogola amola ilibu amola sani baidama dududu sa:i. ⁷*Uda ilia da nodone amane gesami hea:i, “Solo da ha lai dunu 1,000 baligili gale fane legei dagoi. Be Da:ibidi da ha lai dunu 10,000 baligili gale fane legei.” ⁸ Solo da amane hea:be nabimu hihi galu. E da bagadewane ougi galu. E amane sia:i, “Ilia da Da:ibidi da 10,000 baligili gale fane legei be na da 1,000 baligili gale fawane fane legei sia:sa. Agoane hamosea, ilia na fadegale, Da:ibidi hina bagade hamoma:bela:?”

⁹ Amaiba:le, Solo da amo esoha amogainini Da:ibidima mudasu, amola Da:ibidi ea hou hamobe higale dawa:i.

¹⁰ Golale hahabe, wadela:i a:silibu Gode Ea asunasi, amo da hedolowane Solo ea da:iga aligila sa:i. Amalu, e da elabusu dunu agoane hi diasua esala gagaba:gilalu. Da:ibidi da hi eso hulu amasu amane sani baidama dusa: esalu. Solo da goge agei gagui dialu. ¹¹ Solo da hisu amane sia:i, “Na da Da:ibidi dobeala bobodole gala:le danoma:nesimu.” Amalu, e da aduna agoane gala:i. Be Da:ibidi da ele galu giadofai dagoi.

¹² Solo da Da:ibidiba:le beda:i. Bai Hina Gode da e yolesiagale, Da:ibidima galu.

¹³ Amaiba:le, Solo da Da:ibidi dadi gagui dunu 1,000 ouligila masa:ne ga asunasiagai. Da:ibidi

* **18:7:** 1 Sa:miuele 21:11; 29:5

da ea dadi gagui dunu oule, gegena asi. ¹⁴ E da hi musa: hamoi amanewane ha lai dunuma hasalasi. Bai Hina Gode da ela galuba:le. ¹⁵ Solo da Da:ibidi ea didili hasalasu hamobe hou dawa:digili, bu bagadewane beda:i. ¹⁶ Be Isala:ili amola Yuda dunu huluane da Da:ibidima bagadewane dogolegesu. Bai ea ouligisu hou e da noga:le didili hamoi.

Da:ibidi Da Solo Ea Idiwi Lai

¹⁷ Amalu, Solo da Da:ibidima amane sia:i, “Na magobo uda mano Mila:be da goea. Dia da na hawa: hamosu noga:le hamosea amola di da dadi gagui noga:idafa agoane Hina Gode Ea gegesu hamosea, na da e digili lama:mu. (Solo da amane dawa:lu, amane hamosea, e da Da:ibidima ea mae fane legele, Filisidini dunu da Da:ibidi fane legema:bela:le dawa:i.)

¹⁸ Da:ibidi da dabe adole i, “Na da nowala:, amoga na da hina bagade ea esoa: hamoma:bela:?” ¹⁹ Be Mila:be da Da:ibidima asulimu eso da doaga:loba, ilia da Da:ibidima mae asunawene bu dunu eno ea dio A:idalia:le (Mihoula moilai dunu) amogili i.

²⁰ Be Solo ea uda mano eno Maiga:le da Da:ibidima mageseiba:le ema fimusa: hanai galu. Solo da amo nababeba:le, nodoi. ²¹ Solo da hisu amane sia:i, “Na da Da:ibidi saniga sa:ima:ne, Maiga:le amo ema imunu. Amasea, Da:ibidi da Filisidini dunu ilia fane legei dagoi ba:mu.” Amalalu, Solo da bu Da:ibidima amane sia:i, “Ani da nasoa: hamomu.” ²² Solo da ea ouligisu dunu ilima ilia wamowane Da:ibidima amane sia:ma:ne sia:i, “Hina amola ea ouligisu

dunu huluane da dima hahawane gala. Di da waha ea idiwi lamu da defea.”

²³ Amaiba:le, ilia amo sia: Da:ibidima sia:i. E bu adole i, “Na da hina bagadema esoa: hamomu da defele hame galebe. Bai na da hame gagui dunu amola hamedei dunu agoai galebe.”

²⁴ Ouligisu dunu da Da:ibidi ea sia:i amo Soloma alofele i. ²⁵ Amalalu, Solo da ilima bu eno ema amane sia:ma:ne olelei, “Hina bagade da ea uda mano dabe ima:ne amo fawane lamu. Ea ha lai ilima dabe ima:ne, Filisidini dunu 100 ilia ewa gadofo damuni fasili, ema ima.” (Solo da amanewane Filisidini dunu da Da:ibidi medole legema:ne ilegei). ²⁶ Solo ea ouligisu dunu da Da:ibidi ea sia:i Soloma alofele i. Da:ibidi da Solo esoa: hamomu dawa:beba:le, hahawane bagade galu. Uda lamu eso ilegei amo hidadea, ²⁷ Da:ibidi amola ea dunu da asili, Filisidini dunu 200 amo fane legei. E da ilia ewa gadofo damuni fasili, hina bagadema gaguli asili, hina bagade ea esoa: hamoma:ne ema idili i. Amaiba:le, Solo da ea uda mano Maiga:le lama:ne Da:ibidigili i.

²⁸ Solo da molole dawa:digili amola Hina Gode da Da:ibidi ela esala. Amola ea mano Maiga:le da Da:ibidima magesei ba:i. ²⁹ Amaiba:le, Solo da Da:ibidiba:le bu baligili beda:i. E da amo esoha amogainini, Da:ibidima ha laiwane esalu.

³⁰ Filisidini dunu da misini, Isala:ili dunuma gegesu. Be gegesu huluane amo ganodini, Da:ibidi ea hasalasisu hou da Solo ea dadi gagui ouligisu dunu eno ilia hou baligisu. Amabeba:le, dunu huluane da Da:ibidima nodone dawa:digi.

19

Solo Da Da:ibidi Fane Legemusa: Logo Hogosu

¹ Solo da egefe Yonada:ne amola ea ouligisu dunu huluane ilima e da Da:ibidi fane legemusa: sia: ilegei. Be Yonada:ne da Da:ibidima bagade dogolegei galu.

² Amaiba:le, Yonada:ne da Da:ibidima amane sia:i, “Na ada da di fane legemusa: logo hogolala. Aya hahabe noga:le dawa:ma! Wamoaligisu soge hogole, amogawi esaloma! ³ Na da ada ani asili, dia wamoaligi dialebe amo gadenene aligili, dimadi sia: na adama sia:mu. Na da dima hamomu sia: nabasea, amo dima adomu.”

⁴ Yonada:ne da Soloma Da:ibidi ea hou nodone olelei. E amane sia:i, “Ada! Dia hawa: hamosu dunu Da:ibidima mae giadofale hamoma. E da dima giadofale hamedafa hamoi. Be e da dima giadofale mae hamone, e da dima fidisu hou baligili bagadedafa hamoi. ⁵ E da ea esalusu mae dawa:le, Goulaia:de fane legei. Amalalu, Hina Gode da Isala:ili fi ilia baligili hasalasimusa: hamonesi. Di da amo ba:loba, nodoi. Amaiba:le, di da abuliba:le hame giadofasu dunu amo bai hamedenewane fane legemusa: dawa:bela:?”

⁶ Solo da Yonada:ne ea sia: nababeba:le, dafawaneyale dawa:i. E da Hina Gode Ea Dioba:le, Da:ibidi ea hame fane legemu ilegele sia:i. ⁷ Amaiba:le, Yonada:ne da Da:ibidi wele guda:le, Solo ea sia:i liligi huluane ema adole i. Amalalu, e da Da:ibidi amo Soloma oule asili, Da:ibidi da ea musa: hamoi defele bu Solo ea hawa: hamosu.

⁸ Filisidini dunu amola Isala:ili dunu da bu gegei. Da:ibidi da ilima doagala:le, ilima noga:le hasalasibiba:le, Filisidini dunu da hobeale afia:su.

⁹ Ha afaega, wadela:i a:silibu Hina Godemadi misi da Soloma aligila sa:i. E da hi diasua goge agei hi loba gaguli esalu, amo Da:ibidi da amoga ea sani baidama dusa esalu. ¹⁰ Solo da ea goge agei amoga Da:ibidi dobeala bobodole danoma:nesimusa: gala:le ba:i. Be Da:ibidi da giadofale, goge agei da dobea damana nudasi. Da:ibidi da hame ludiba:le, hobeale asi.

¹¹ *Amogala gasiawane, Solo da Da:ibidi ea diasu ba:lesili hahabe fama:ne, hawa: hamosu dunu asunasi. Da:ibidi idua Maiga:le da ema amane sisa:i, “Di da wali gasia hame hobeale dasea, aya medole legei dagoi ba:mu.”

¹² Maiga:le da Da:ibidi fo misa:ne agenesi gelabodi amoga gudu asunasia guduli, e da hobeai. ¹³ Amalu, e da dununa hamoi ogogosu ‘gode’ liligi diasua bugisi amo lale, diaheda:su da:iya diasili, goudi hinaboga hamoi dialuma fugululisili, abula sosonesi.

¹⁴ Solo ea dunu da Da:ibidi lala manoba, Maiga:le da ilima amane sia:i, “E da oloi diala.”

¹⁵ Be Solo da ea hawa: hamosu dunu ilia siga Da:ibidi oloi dialebe ba:ma:ne bu asunasi. E ilima amane sia:i, “Ea diaheda:su da:iya dialebe, amo goeguda: gaguli misa. Amasea, na da e medole legemu.” ¹⁶ Ilia da ganodini sa:ili ba:loba, dununa hahamoi liligi amo da goudi hinaboga hamoi busafugululi diasi dialebe ba:i. ¹⁷ Solo da

* **19:11:** Gesami Hea:su 59 Dialuma Sia:

Maiga:lema adole ba:i, “Di da abuliba:le na ha lai hobeama:ne nama ogogobela:?” Maiga:le da bu adole i, “Na da e hobeama:ne hame fidisia, e da na fane legemu sia:i.”

¹⁸ Da:ibidi da hobeale, La:ima sogega, Sa:miuelema asili, Solo ea ema hamoi liligi huluane ema adole i. Amalu, e amola Sa:miuele ela da Na:iode amoma asili esalu.

¹⁹ Solo da Da:ibidi amo da Na:iode sogebi, La:ima soge amo ganodini esalebe nabi.

²⁰ Amaiba:le, e da dunu amo Da:ibidi gagula masa:ne asunasi. Ilia da asili ba:loba, Sa:miuele hi ouligili balofede dunu huluane gilisi da hoahoasa gogosa: dalebe ba:i. Amalu, Hina Gode Ea A:silibu Hadigidafa da Solo ea dunu ilima aliligila dabeba:le, ilia amola da momadelale hoahoasa gogosa: dusa:i.

²¹ Solo da amo sia: nababeba:le, e da dunu eno dewane asunasi. Be ilia amola da amanewane momadelale hoahoasa gogosa: dusa:i. E da dunu mogi osoda eno asunasi, be ilia da amanewane hamoi.

²² Amalalu, Solo hi bisili La:ima soge amoga masusa: asi. E da hano si bagade Sigu sogebiga dialu amoga doaga:le, Sa:miuele amola Da:ibidi da habia:le nababa:loba, ela da Na:iode sogega esalayabe nabi.

²³ Solo da amoga ahoanoba, Gode Ea A:silibu da ema aligila sa:ili, e da hoahoasa gogosa: ahoana, Na:iode sogebiga doaga:i.

²⁴ †Solo da Sa:miuele ea si da:iyawane hoahoasa, abula huluane gigisa:le fasili gogosa: lalulu, amo esoha amola gasia e da da:i nabado solegadole gebewane dialu. (Amo hou hamobeba:le, fa:no

† 19:24: 1 Sa:miuele 10:11-12

dunu da amane sia: dasu, “Solo da balofede dunu hamobela:?”)

20

Yonada:ne da Da:ibidi Fidi

¹ Amalu, Da:ibidi da Na:iode sogebe La:ima soge ganodini esalu, amoga hobeale, Yonada:nema asi. “Na da adi hamobela:?” e da adole bai, “Na da adi wadela:i hou hamobela:? Na da adi wadela:i hou hamobeba:le, dia ada da na fane legemusa: hanabela:?”

² Yonada:ne da bu adole i, “Dia da wadela:i hame hamoi! Di da hame bogomu. Na ada da ea hamobe huluane, bagade amola fonobahadi amo nama olelesa. E da dima hamomu nama hame wamolegemu.”

³ Be Da:ibidi da bu adole i, “Dia ada da dia nama dogolegei noga:ledafa dawa:. Amaiba:le, di da se nabasa:besa:le, e da na fane legemu ilegei dima hame adomusa: dawa:i. Na da Hina Gode Ea Dioba:le dima sia:sa! Na da bogomu gadeneidafa galu.”

⁴ Yonada:ne da amane sia:i, “Na da dia adi liligi hamoma:ne sia:sea, hamomu.”

⁵ *Da:ibidi da bu adole i, “Aya da Oubi Ga-heabolo Lolo Nasu gala. Na da hina bagade ani ha:i manu galu. Be dia defea galea, na da hawa: hamosu moilaia amoi wamo esaleawane, gasida daeya doaga:ma:ne ouesalum. ⁶ Dia ada da na amo ea ha:i nasu fafai amoga hame esalebe ba:sea, ema amane sia:ma, ‘Da:ibidi da ea sosogo huluane ilia ode huluane gobebe salasu

* 20:5: Idisu 28:11

Bedeleheme moilaiga masunu hanaiba:le, nama e masa:bela:le adole ba:i.’ ⁷ E da defea sia:sea, na da gaga:i dagoi ba:mu. Be e da ougisia, e da na wadela:ma:ne dawa:lala, amo dia dawa:ma. ⁸ Di da amanewane na noga:le fidima. Amola sema ilegei dia nama hamoma:ne sia:i, amo dawa:loma. Be na da dafawane wadela:le hamoi ganiaba, diwane na fanelegema. Abulimusa: di adama na fanelegema:ne ema oule masa:bela:?”

⁹ Yonada:ne da bu adole i, “Amanewane maedafa dawa:ma! Na da na ada ea di fane legema:ne dawa:lala ganiaba, na da dima adola:loba.”

¹⁰ Amalalu, Da:ibidi da amane adole ba:i, “Dia ada da dima ougiliwane dabe sia:ne iasea, nowa da amo nama adoma:bela:?”

¹¹ Yonada:ne bu adole i, “Ani soge geneboge-laga ahoa:di.” Amalu, ela da asi.

¹² Amalu Yonada:ne da Da:ibidima amane sia:i, “Isala:ili ilia Hina Gode da anima ba:su dunu esala! Aya amola gasida wewaba, na da adama adole ba:mu. E dima sia:be amo noga:i galea, na da dima sia: sia:simu. ¹³ Be e da dima se imunu agoai ba:sea, amo amolawane na da dima olelemu, amola di gaga:iwane asunasiagamu. Na agoane hame hamosea, Hina Gode da na fane legemu da defea. Amola Hina Gode na adama galu amane ali ganumu. ¹⁴ Amola na da mae bogole esalea, dafawane sema dia ilegei amo noga:le dawa:loma, amola na mae yolesima. Be na da bogosea, ¹⁵ †dia na sosogo mae yole-sili gebewane dialoma:ma. Amola Hina Gode da dia ha lai huluane gugunufinisia, ¹⁶ amo

† 20:15: 2 Sa:miuele 9:1

hamomusa: dabele ilegei da mae mugululi dialoma:ma. Be di amo ani ilegei fisia, Hina Gode da dima se dabe imunu.” ¹⁷ Enowane, Yonada:ne da Da:ibidima sia:beba:le, Da:ibidi da ema dogolegiwane esaloma:ne ilegei. Bai Yonada:ne da hina: da:ima asigibi defele Da:ibidima dogolegei. ¹⁸ Amalalu, Yonada:ne da ema amane sia:i, “Aya da Oubi Gaheabolo Lolo Nasu doaga:muba:le, dia da amoga hame heda:i ba:sea, dunu ilia da dawa:digimu.

¹⁹ Gasida amoga di da hamewane misi ba:sea, ilia da baligili dawa:digimu. Amaiba:le, di musa: wamoaligia amoga asili, gele gegedole legei amo baligia bu wamoaligima.

²⁰ Amalu na da igadunuma: gala:su defele, gele gegedole legei amoma dadiga uadiana gala:mu.

²¹ Amasea, na da na hawa: hamosu dunuma, e da amo dadi uadiana hogola masa:ne adomu. Amola na da ema, ‘Ba:ma! Dadi da dima guidili diafula. Amo lidima!’ amane sia:sea di da gaga:iba:le, aliaguda:ma. Na da Esalebe Hina Gode Ea Dioba:le dafawane sia:sa. Di da se nabasu hamedafa ba:mu. ²² Be na da ema, ‘Dadi da dima la:idi gadili galebe,’ amane sia:sea, di da masa. Bai Hina Gode da di ga masa:ne asunasiagasa. ²³ Amola ania da sema ani dabele ilegei amo da Hina Gode Ea da dafawane ani gebewane gagulaligili dialoma:mu.”

²⁴ Amaiba:le, Da:ibidi da soge genebogelaga wamoaligi. Oubi Gaheabolo Lolo Nabe amoga, hina bagade Solo da ha:i nabe amoga misi. ²⁵ E da dobea fei bega: hi musa: fisua amoi fi. A:bena da ela dafulili fi. Amola Yonada:ne da Soloma

sisima:sodole fi. Be Da:ibidi ea fili sogebiga hame esalebe ba:i. ²⁶ Be amo esoha, Solo da Da:ibidi hame ba:beba:le, sia: hame sia:i. Bai e dawa:loba, “Liligi da ema doaga:i, amola e da wadela:i ledo hamobela:?” ²⁷ Be diahabe, Oubi Gaheabolo Lolo Nabe gesafo, Da:ibidi da gebewane ea fisuga hame esalebeba:le, Solo da Yonada:nema adole ba:i, “Abuliba:le Da:ibidi da aya amola wali lolo nabe wega hame misibala:?”

²⁸ Yonada:ne da bu adole i, “E da Bedelehemega masusa: nama adole boba:i. ²⁹ E amane sia:i, ‘Dafawane na masa:ma! Bai na sosogo da Bedelehemega gobe le salasu lolo manu. Amola na ola da na amoga masa:ne sia:i. Amaiba:le, di da ani hamelegei galea, na sosogolali ba:la masa:ma!’ Amaiba:le, e da wali hi fisua amoi esalebe hame ba:sa,”

³⁰ Solo da Yonada:nema ougiliwane amane sia:i, “Dia fa mano! Waha na dawa:sa, di da Da:ibidimagale, amola di da diame ali galu gogosiana:ne hamosa!. ³¹ Dia hame dawa:bela: Da:ibidi da mae bogole esalebe ba:sea, amogalu di da Isala:ili sogega hina bagade sogebi lamu da hamedei ba:mu. Waha di asili, e gaguli goeguda: oule misa. E da bogoma:mu!”

³² Yonada:ne da bu adole, “E da abuliba:le bogoma:bela:? E da adi hamobela:?”

³³ Amo galu, Yonada:ne bogoma:ne, Solo da goge agei Yonada:ne gala:i. Amabeba:le, Yonada:ne da eda ea Da:ibidi fane legemusa: dawa:i dila galebeya dawa:i. ³⁴ Yonada:ne da fafai bega: esalu, bagadewane ougili wa:legadoi. Amo esoha da eso ageyadu Oubi Gaheabolo

Lolo Nabe ganodini, amola amogala Yonada:ne da ha:i hame mai. E da Da:ibidi ea se nabasu dawa:beba:le, baligili bagadewane da:i dioi galu. Bai Solo da Da:ibidima ougili sisa:noi. ³⁵ Amalu, hahabe Yonada:ne da yolaia Da:ibidima doaga:musa: asi, ele sia:i amo defele hamomusa:, e da goi afae oule asi.

³⁶ E da amo goi ema amane sia:i, “Dadi na gala:be we hehenaia asili lala masa!” Amo goi da hehenaloba, Yonada:ne da dadi amoga goi amo baligima:ne galagusui.

³⁷ Goi da asili, dadi bugilasa:ia amogai doaga:loba, Yonada:ne da ema wele sia:i, “Dadi da afae gusuwane! ³⁸ Hedolo! Gogai udigili mae leloma!” Goi da dadi gagua gadole, e ouligisu dunuma gaguli misi. ³⁹ E da amo ea fedege hame dawa:i. Yonada:ne amola Da:ibidi elesu fawane amo fedege dawa:i galu. ⁴⁰ Yonada:ne da ea gegesu liligi gigisa:le, goi ema iasisili, moilai fiaga gaguli masa:ne sia:i.

⁴¹ Goi amo asili fa:no, Da:ibidi da gele gegeedole legei baligia gadili amodili misini, muguni bugili, amola mi osoba gudu uadiana agoane dia gugudui. Ele galu Da:ibidi amola Yonada:ne da ele gobeles nonogosa dinanu. Amola Da:ibidi ea da:i diosu da Yonada:ne ea da:i diosu baligi. ⁴² Amalu, Yonada:ne da Da:ibidima amane sia:i, “Gode da ali ganumu. Hina Gode da di amola na amola digaga fi amola nagaga fi ani dabele, ani hamomusia:ne sema ilegei noga:le ouligima:ne hamoma:mu.” Amalalu, Da:ibidi da asi. Amola Yonada:ne da moilaiga buhagi.

21

Da:ibidi Da Soloba:le Hobeai

¹ *Da:ibidi da Ahimelege (gobele salasu dunu) Noube moilai bai bagadega esalu, amoga asi. Ahimelege da hisu yaguguli ema gousa:musa: misini, amane adole ba:i, “Di da abuliba:le disuwane goeguda: misibala:?”

² Da:ibidi da bu adole i, “Na da hina bagade ea hamobegawane goeguda: misi. E da na hamoma:ne asunasi we enoma mae sia:ma:ne sia:i. Be na dunu oda ni ilegei sogea nama doaga:ma:ne adosi. ³ Di da adi ha:i manu ganabela: Di da nama agi gobei biyale galea o eno liligi gagui galea, nama ima.”

⁴ Ahimelege da amane sia:i, “Na da agi ga:gi gobei udigili dialebe hame. Be Godema gobele salimusa: sema liligi fawane gala. Dia dunu da uda fisili, gilisili hame golai galea, defea digili moma.”

⁵ Da:ibidi da bu adole i, “Defea! Na dunu da uda fisili, gilisili hame golai. Ninia da eso huluane hina bagade ea hawa: hamoma:ne ahoasea, sema defele udama hame doaga:sa. Wali hamobe da bagadeba:le, ninia da ledo mae hamoma:ne, amo sema baligili dawa:sa.”

⁶ †Amaiba:le, gobele salasu dunu da sema agi ga:gi gobei amo Da:ibidima i. Bai sema agi gobei Godema ianu, (amo da gaheabolo agi gobei legema:ne, musa: agi ga:gi da sema fafai amoga fadegai ba:i) amo fawane dialebe ba:i.

* **21:1:** Ma:diu 12:3-4; Maga 2:25-26; Luge 6:3 † **21:6:** Gobeles Salasu 24:5-9

⁷ (Solo ea laigebo fofoi bisilua ouligisu dunu, Idome sogē dunu ea dio amo Douege, da amo esoha amogawi esalu. Bai e da Gode Ea sema hawa: hamosu hamoma:ne misi.)

⁸ Da:ibidi da Ahimelegema amane sia:i, “Di da goge agei o gegesu gobihei sedade nama imunū ganoma:bela:? Hina bagade da nama hedolowane masa:ne sia:beba:le, na da gegesu gobihei o gegesu liligi eno gagumu hamedei ba:i.”

⁹ †Ahimelege da bu adole i, “Na da Filisidini dunu Goulaia:de (amo di da Ila fagoga fane legei) amo ea gegesu gobihei fawane gala. Amo da Ifode baligia abulaga lala:gili dila. Di hanai galea, lama. Gegesu liligi eno da hame. Afa gofawane!”

Da:ibidi da amane sia:i, “Nama ima! Amo gobihei da noga:idafo. Baligisu liligi da hame gala.”

¹⁰ Amaiba:le, Da:ibidi da asi. E da Soloba:le hobeale asili, Ga:de moilai bai bagade hina bagade A:igise ema doaga:i. ¹¹ §Hina bagade A:igise ea eagene ouligisu dunu da ema amane sia:i, “Amo dunu da Isala:ili sogē hina bagade Da:ibidi. Amo dunu ea hou olelema:ne, uda da siogolala amane gesami hea:i, ‘Solo da 1,000 baligili gale fane legei, be Da:ibidi da 10,000 baligili gale fanelegei.” ¹² **Da:ibidi da ilia amane sia:dabe nababeba:le, oso dogone beda:i. Amola e da hina bagade A:igiseba:le bagadewane

† **21:9:** Sa:miuele 17:51 § **21:11:** 1 Sa:miuele 18:7; 29:5

** **21:12:** Gesami Hea:su 56 Dialuma Sia:

beda:i. ¹³ ††Amaiba:le, habogala dunu da e gadenena manebe ba:loba, e da ogogole doulasi elabusu dunu agoane hamosu, amola ilia da e gagulaligili ba:su, be e da bu gagaba:gisu. E da moilai logo ga:su damana udigili dedesu amola lafidi defo sasia:le, mayabo damana bodola:i. ¹⁴ Amaiba:le, A:igise da ea eagene ouligisu dunu ilima amane sia:i, “Ba:ma! Amo dunu da doulasi dagoi. Dilia da abuliba:le e nama oule misibala:? ¹⁵ Na da doulasi dunu bagohame ouligisa. Abuliba:le eno agoaiwane nina: diasua guiguda:, nama ougima:ne oule mahabela:?”

22

Gobeles Salasu Dunu Huluane da Fane Legei Dagoi Ba:i

¹ *Da:ibidi da Ga:de moilaiga hobeale, magufu gelaba Adalame moilai gadenene amoga asi. Ea olalali amola sosogo fi eno da e amogawi esalebe nababeba:le, ilia da ema madelamusa:asi. ² Amola dunu 400 eno, mogili da enoga bane:nesi, mogili da hame gagui, mogili da enoma dabe imunu gala o hahawane hame esala, ilia Da:ibidima madelale, e da ilia bisilua hamoi.

³ Da:ibidi da amo sogebi yolesili, Misiba moilai Moua:be soge ganodini amoga asi. E da Moua:be hina bagade ema amane sia:i, “Dafawane! Dia na ada amola ame ela misini dilimagai esalawane, na da Gode Ea nama adi hamomu ganabela:le, hogoma:ma.” ⁴ Amaiba:le, Da:ibidi da ea ada

†† **21:13:** Gesami Hea:su 34 Dialuma Sia: * **22:1:** Gesami Hea:su 57 Dialuma Sia;; Gesami Hea:su 142 Dialuma Sia:

amola ame Moua:be hina bagade ea ouligima:ne yolesilalu, Da:ibidi da Adalame magufu gelaba wamoaligili esalu defele, ela da amogawi esalu. ⁵ Amalalu, balofede dunu Ga:de da Da:ibidima misini, amane sia:i, “Gui maedafa esaloma! Hedolodafa Yuda sogega masa!” Amaiba:le, Da:ibidi da yolesili amola Helede iwilaga asi.

⁶ Eso afaega, Solo da Gibia sogega agolo damana ea goge agei hi loboga gaguli amola ea dadi gagui ouligisu dunu ilia e beba:le sisiga:le aligili, ‘da:malisige’ ifa ougiha esalu. E da Da:ibidi amola ea dunu ili ba:i sia:be nabi galu.

⁷ Amola e da ea dadi gagui ouligisu dunuma amane sia:i, “Dilia Bediamini dunu nabima! Dilia adi dawa:bela:? Da:ibidi da dili hulu-anema soge amola waini efe sagai ima:bela:? E da dili huluane ea dadi gagui ouligisu dunu hamonesima:bela:?” ⁸ Amo dawa:beba:le, dilia da na sogebi lamusa: wamo sia:ga ilegesala:? Dilia afaega da nama nina: manodafa amoea Da:ibidima gilisi amo nama hame sia:i. Afaega da nama hame asigisa amola Da:ibidi ninia: dunudafa da wahadafa na fane legema:ne logo hogolala. Amola na manodafa da Da:ibidi e noga:le denesima:ne sisasa.”

⁹ †Douege da Solo amola ea ouligisu dunu amo ili gilisili lelefula. E amane sia:i, “Na da Da:ibidi amo Noube moilai bai bagadega, Ahaidabe egefe Ahimelege ema ahoanebe ba:i. ¹⁰ Ahimelege da Hina Godema Da:ibidi da adi hamoma:bela:le adole ba:i. Amalalu, e da Da:ibidima ha:i

† 22:9: 1 Sa:miuele 21:7-9; Gesami Hea:su 52 Dialuma Sia:

manu amola Filisidini dunu Goulaia:de ea gegesu gobihei i.”

¹¹ Amaiba:le, Solo da gobe le salasu dunu Ahimele ge amola ea sosogo fi huluane (amo amola da Noube gobe le salasu dunu esalu) amo huluane lala masa:ne sia:sili, amola ilia da Soloma mafia:i. ¹² Solo da Ahimele gema amane sia:i, “Ahimele ge nabima!”

Ahimele ge da bu adole i, “Hina! Na da dia hawa: hamosu dunu wea!”

¹³ Solo da ema adole ba:i, “Abuliba:le, di amola Da:ibidi ali da na so ge bi lamusa: sia:ga ile gesala:? Abuliba:le, di da ha:i manu amola gegesu gobihei ianu, Godema Da:ibidi ea hawa: hamoma:ne adole ba:bela:? E da wali nama ogobe le amola na fane legemusa: logo hogolala.”

¹⁴ Ahimele ge da bu adole i, “Da:ibidi da dia baligili moloidafa hawa: hamosu ouligisu dunu. E da disoa:dafa, dia da:i ouligisu dunu ilia hina gala. Amola dia diasua fi amola hawa: hamosu dunu huluane da ema nodosa.

¹⁵ Dafawane! Na da e fidima:ne, Godema sia:ne gadolesi, amola amo da degabo hame galu. Be na amola na sosogo da dia so ge bi lamusa: wamowane ile gemu hame dawa:. Hina noga:ida fa! Dia da niniagoane diwaneya udidimu da defea hame.”

¹⁶ Solo da amane sia:i, “Ahimele ge! Di amola dia sosogo huluane da bogogia:mu.”

¹⁷ Amalalu, e da da:igene ouligisu dunu e gadenene lelefulubi ilima amane sia:i, “Hina Gode Ea gobe le salasu dunu medole legema! Bai ilia amola Da:ibidi da gilisili wamowane ile ge le,

Da:ibidi ea hobeai amo nama mae olelele, ilia ogogole hame dawa:be sia:i, be ilia da dawa:galu.” Be da:igene ouligisu dunu ilia da lobo lalegadole, Hina Gode Ea gobe le salasu dunu fane legemu higa:iba:le, hame hamoi. ¹⁸ Amaiba:le, Solo da Douegema amane sia:i, “Dia ili fane legema!” Amalalu, Douege da ili huluane fane legei. Amo esoha e da gobe le salasu dunu ⁸⁵ (huluane da Ifode gaguli ahoasu defele esalu) amo hulu fane legei dagoi. ¹⁹ Amola Solo da dunu huluane gobe le salasu dunu ilia moilai Noubé amoga esalebe, amo huluane fane legema:ne sia:i. Dunu amola uda amola mano, mano dudubu, bulamagau, dougi, sibi-huluanedafa da fane legei dagoi ba:i.

²⁰ Be Ahimelege egefe afae ea dio amo Abaia:da e hobeale asili, Da:ibidima madelai.

²¹ E da Da:ibidima Solo ea da Hina Gode Ea gobe le salasu dunu fane legei, amo adodole i.

²² Da:ibidi da ema amane sia:i, “Amohaga na da Douege esalebe ba:loba, na da dawa:digi, e da Soloma adomu galebeya dawa:i galu. Amaiba:le, na giadofale hamobeba:le, dia sosogo huluane da bogogia:i. ²³ Ani esala:di! Mae beda:ma! Solo da di amola na fane legemusa: hanai. Be di da ani esalea gaga:i ba:mu.”

23

Da:ibidi da Giaila Moilai Gaga:i

¹ Filisidini dunu da Giaila moilai amo doagala:lalu, gagoma gaheabolo fai amo wamolalu. Da:ibidi da amo sia: nabi. ² Amaiba:le, e da Hina

Godema amane adole ba:i, “Na da asili Filisidini dunu doagala:ma:bela:?”

Hina Gode da bu adole i, “Ma! Ili doagala:ma amola Giaila gaga:ma!”

³ Be Da:ibidi ea dunu da ema amane sia:i, “Guiwane Yuda sogega da nini beda:ma:ne ha lai liligi defele gala. Be ninia da Giaila amoga Filisidini dadi gagui doagala:musa: ahoasea, baligili se nabimu.” ⁴ Amaiba:le, Da:ibidi da bu Hina Godema adole ba:i. Amola Hina Gode da ema amane sia:i, “Masa! Giaila moilaiga doagala:musa: masa! Bai Na da di Filisidini dunu hasalasimusa: hamomu.”

⁵ Amaiba:le, Da:ibidi amola ea dunu da Giaila moilaiga asili, Filisidini dunuma doagala:i. Ili da Filisidini dunu bagohame fane lelegele, ilia laigebo huluane sasamogei. Amowane, Da:ibidi da Giaila moilai gaga:i.

⁶ Abaia:da (Ahimelege egefe) da hobeale, Da:ibidima Giaila moilaiga madelaloba, e da ‘Ifode’ gaguli asi. ⁷ Solo da Da:ibidi da Giaila amoga asi nababeba:le, e amane sia:i, “Gode da Da:ibidi amo na gasaga fama:ne, nama i dagoi. Da:ibidi da gagili sali moilai amo ganodini asiba:le, hisu hi sanenesi dagoi.” ⁸ Amaiba:le, Solo da ea dadi gagui dunu gegemusa: misa:ne wele sia:i. Ili da Giaila amoma doagala:le, Da:ibidi amola ea dunu amoga gagili salawane esalu, ilima gegemusa: dawa:i galu. ⁹ Da:ibidi da Solo ema doagala:musa: ilegelalu, amo nababeba:le, e da gobeale salasu dunu Abaia:da ema amane sia:i, “Ifode amo goeguda: gaguli misa!” ¹⁰ Amalalu, Da:ibidi amane sia:i,

“Isala:ili ilia Hina Gode! Na da nabi amo na hamobega, Solo da Giaila amoga misini, moilai wadela:lesimusa: ilegelala. ¹¹ Amo hamosea, Giaila fi dunu da na Soloma ima:bela:? Na nabi defele, Solo da misa:bela:? Isala:ili Hina Gode! Na da Dima edegesa! Nama adole ima!”

Hina Gode da amane adole i, “Solo da misunu!”

¹² Da:ibidi da bu adole ba:i, “Giaila fi dunu da Solo samogema:ne, na ema ima:bela:?”

Hina Gode da adole i, “Ilia da di ema imununu!”

¹³ Amaiba:le, Da:ibidi amola ea dunu (huluane da 600 agoane) da hedolowane Giaila yolesili, gadili ahoanu. Solo da Da:ibidi da Giaila amoga hobeai, amo sia: nababeba:le, e da ea musa: ilegei yolesiagai.

Da:ibidi da Agolo Sogega Esalu

¹⁴ Da:ibidi da agolo soge (wadela:i hafoga:i soge Sife moilai bai bagade gadenene gala) amo ganodini wamoaligi lalu. Solo da mae yolesili, Da:ibidi hogolalu. Be Hina Gode da Da:ibidi gaga:su. ¹⁵ Da:ibidi e da Solo ea e medole legemu galebeya dawa:lebe, amo hi dawa:i galu. E da Houlese sogebi wadela:i hafoga:i soge Sife moilai bai bagade gadenene esalu. ¹⁶ Yonada:ne da Da:ibidi ea dogo denesima:ne, amola Gode da e gaga:ma:ne esala amo olelema:ne, amoga asi. ¹⁷ E da Da:ibidima amane sia:i, “Mae beda:ma! Na ada Solo da di wadela:lesimu hamedei ba:mu. E da noga:le dawa:, amo di da fa:no ea hina bagade sogebi lamu, amola na da dia baligia hina ba:mu.” ¹⁸ *Ela da eso huluane dogolegele

* **23:18:** 1 Sa:miuele 18:3

esaloma:ne sema ilegei. Da:ibidi da Houlese amoga esalu, amola Yonada:ne da hi diasuga asi.

¹⁹ †Sife fi dunu mogili da Gibia moilaiga Soloma asili ema amane sia:i, “Da:ibidi da ninia soge Houlese amo ganodini wamoaligisa. E da Ha:sila Goumi amo Yuda soge ga (south) la:idili esala. ²⁰ Hina bagade noga:idafa! Di da e gagulaligimu bagade hanai, amo ninia dawa:. Amaiba:le, ninia sogega misa. Amasea, ninia da di amo dunu gagulaligima:ne, logo doasimu.”

²¹ Solo da ilima amane nodoi, “Dilia da nama asigiwane hamobeba:le, Hina Gode da dilima hahawane dogolegele hamomu da defea.

²² Dilia ea wamoaligisu bu noga:le ba:ma:ne masa. Nowa da e ba:i galea, amo hogoma. Bai ea ogogole dawa:digisu hou, amo na da nabi. ²³ Ea wamoaligisu sogebi huluane noga:le hogolalu, nama sia:legema. Amasea, na da nini masunu. E da dilia sogea amogaiwane esalea, na da ema fa:no bobogele gagulaligimu. Hedolo hame ba:sea, na da Yuda soge huluanedafa hogomu.”

²⁴ Amalalu, Sife fi dunu da yolesili, ilia da Solo bisili Sife sogega buhagi. Da:ibidi amola ea dunu da Ma:ione hafoga:i soge, wadela:i fago Yuda soge ga (south) la:ididili amoga esalebe ba:i. ²⁵ Solo amola ea dunu da Da:ibidi hogola asi. Be Da:ibidi amo nababeba:le, gele agolo Ma:ione wadela:i hafoga:i soge amo ganodini diala, amoga asili esalu. Solo da Da:ibidi amo sogebia esalebe nabaloba, ema fa:no bobogemusa: asi.

† **23:19:** Gesami Hea:su 54 Dialuma Sia:

²⁶ Solo amola ea dunu da agolo la:idi esalu, amola Da:ibidi da agolo amogawane la:didili esalebe ba:i. Da:ibidi amola ea dunu da hehenaia hobealebe ba:i. Bai Solo da ili gagulaligimu gadenene ba:i. ²⁷ Be amoha, sia:ne iasu dunu da Soloma doaga:le, ema amane sia:i, “Wahadafa buhagima! Filisidini dunu da ninia sogega doagala:le, golili daha.” ²⁸ Amaiba:le, Solo da Da:ibidi sefasilalu yolesili, buhagili, Filisidini dunuma gegemusa: asi. Amaiba:le, ilia da amo agolo dio “Afafasu Agolo” asuli.

²⁹ Da:ibidi da amo soge yolesili, Enegedi sogega wamoaligimusa: asili, esalu.

24

Da:ibidi da Solo Fane Legemu Logo Ba:i be Hame Fai

¹ Solo da Filisidini dunuma gegenanu buhagi. Ilia da Soloma Da:ibidi da wadela:i hafoga:i soge Enegedi gadenene esala:ba:ya ema olelei. ² Solo da Isala:ili dadi gagui dunu baligili noga:idafa 3,000 agoane oule asili, soge ea dio amo Sigua Goudi Gele amoga gusudili, Da:ibidi amola e dunu hogolalu. ³ *E da logoga sibi gagoi gadenene magufu gelaba amoga misini, iga gimusa: asili, amo ganodini golili sa:i. Amo magufu gelaba ganodini, Da:ibidi amola ea dunu da guma:dafa wamoaligi dialu. ⁴ Da:ibidi ea dunu da ema amane sia:i, “Dia logo da doasi diala. Hina Gode da dia ha lai dunu dia lobo da:iya ima:ne sia:i, amo wali di da dia hanaiga

* **24:3:** Gesami Hea:su 57 Dialuma Sia;; Gesami Hea:su 142 Dialuma Sia:

ema hamomu logo doasi dagoi.” Da:ibidi da gebe gogoli asili, Solo ea abula fe hedofalai. Solo da ema amane hamobe hi hame dawa:i.

⁵ Be amalalu Da:ibidi ea asigi dawa:su ganodini se nabi. ⁶ †E da ea dunu ilima amane sia:i, “Na da dunu amo Hina Gode Ea hina bagade hamoma:ne ilegei, ema se imunuu da defea hame. Hina Gode da na ema se imunuu logo hedofamu da defea. Bai e da Hina Gode Ea ilegei dunuba:le.” ⁷ Da:ibidi da amane sia:beba:le, ea dunu da Soloma doagalamusa: dawa:i bu yolesi.

Solo da wa:legadole, magufu gelabo yolesili, logoga asi.

⁸ Amalalu, Da:ibidi da ema fa:no bobogele, gadili asili, ema wele sia:i, “Hina bagade noga:idafa!” Solo da beba:i. Da:ibidi da Solo nodoma:ne osoboga begudili, ⁹ amane sia:i, “Dia abuliba:le ogogosu dunu amo ilia na da dima se imunusa: logo hogosu, amo ilia sia:be nabasala:?” ¹⁰ Disu da ba:lala. Wahadafa magufu gelaba ganodini, Hina Gode da hamobeba:le, na da na hanaiga dima hamomu logo doasi dagoi ba:i. Be na da dima asigiba:le, dima se fonobahadi imunusa: hame dawa:i. Bai Hina Gode da di hina bagade hamomusa: ilegei. ¹¹ Na ada! Ba:ma! Na da dia abula fonobahadi damui gagui diala. Na da di fane legemu galu, be na da goe fawane damuni lai. Amo hou ba:beba:le, na da dima hamedafa lelelemu amola dima se hamedafa imunuu, di amo noga:le dawa:ma. Na da dima wadela:le hamedafa imunuu, di amo noga:le dawa:ma. Na da dima wadela:le

† 24:6: 1 Sa:miuele 26:11

hamedafa hamoi. Be di da na fane legemusa: awelala. ¹² Hina Gode da ania hou fofada:nanu, nowa da wadela:le hamoi E da sia:mu. Na da dima se hamedafa imunu. Amaiba:le, di da nama se bagade iabeba:le, Hina Gode da dima se dabe imunu da defea.

¹³ Di da musa: sia:su amo dawa:, ‘Wadela:i dunu fawane da wadela:le hamosa.’ Amaiba:le, na da dima se hame imunu. ¹⁴ †Isala:ili hina bagade da hamedei liligi fane legemusa: dawa:lala. Na da hamedei, wa:me bogoi amola dede amo agoaiwane gala.

¹⁵ Hina Gode Hi fawane da fofada:nanu, nowa da moloi amola nowa da giadofai sia:mu. E da amo liligi hogolalu, di amo na mae fane legema:ne, na gaga:ma:mu.”

¹⁶ Da:ibidi da sia:i dagole, Solo da amane sia:i, “Nagofe! Da:ibidi! Amo da dafawane dila:?” Amola e da muni dinanu. ¹⁷ Amalalu, e da Da:ibidima amane sia:i, “Dafawane! Di da moloi amola na da giadofai. Di da nama noga:le hamosu, be na da dima wadela:le hamoi. ¹⁸ Wali eso, dia da nama asigi hou olelei dagoi. Bai Hina Gode da na amo dia loboga i dagoi, be di da na hame fane legei. ¹⁹ Dunu da ea ha lai gagusia, e da amo dunu mae hobeale fane legesa. Be di da hame amai. Di da waha nama hamobeba:le, Hina Gode da dima hahawane dogolegele hamomu da defea. ²⁰ Wali na fada:ne dawa:. Di da Isala:ili hina bagade hamomu amola hina bagadewane gebewane esalumu. ²¹ Be na dunu da na dio amola na sosogo ilia dio

† 24:14: 1 Sa:miuele 26:20

amo gogolesa:besa:le, Hina Gode Ea Dioba:le di da nagaga fi mae fane legema:ne ilegele sia:ma.”

²² Da:ibidi da amaiwane ilegele sia:i.

Amalalu, Solo da hi diasuga buhagi. Amola Da:ibidi amola ea dunu da ilia wamoaligisua buhagi.

25

Sa:miuele ea Bogoi

¹ Sa:miuele da bogoi. Amola Isala:ili fi dunu huluane da ema asigiba:le idigimusa: gilisi. Ilia da moi hi lai (La:ima) amogai e uli dogone sali.

Da:ibidi amola A:biga:ile

Amolalu, Da:ibidi da wadela:i hafoga:i soqe Ba:ila:ne amoga asi. ² - ³ Amogawi, Ga:ilebe fi dunu ea dio amo Na:iba:le da Ma:ione moilaiga esalebe ba:i. E da Gamele moilai gadenene dialebe soqe gagui. E da bagade gagui dunu. E da sibi 3,000 agoane amola goudi 1,000 agoane gagui galu. Ea uda da isisima:goi ba:i amola bagade dawa:su ba:i. Be Na:iba:le da uasu amola hedolo mi hanasu dunu agoane ba:i.

Na:iba:le da Gamele amoga ea sibi hinabo dadamunanebe ba:i, ⁴ amola Da:ibidi da wadela:i hafoga:i soqe ganodini esalu, amo hou nabi. ⁵ Amaiba:le, e da ayeligi dunu nabuane amo Na:iba:lema hahawane sia: sia:ma:ne, Gamele moilaiga asunasi. ⁶ E da ili Na:iba:lema amane sia:ma:ne sia:i, “Sama! Da:ibidi da dima, dia sosogo amola dili huluane dilima ea asigi sia: sia:sisa. ⁷ E da nabi amo di da dia sibi ilia hinabo dadamusa: esala. Ea hanai da dia sibi ouligisu

da nini esala amola ninia da ilima se hame iasu, di da amo dawa:mu e da hanai. Ilia da Gamele amogai esaloba, ilia liligi afae wamolai hame bai. ⁸ Di da dia hawa: hamosu dunu ilima adole ba:sea, ilia da amo defele dima olelemu. Ninia da lolo nabe esoga dima misi wea. Di da nini aowama:ne, Da:ibidi da dima edegesa. Nini amola dia na:iyado Da:ibidi fidima:ne, dia imunu amo ninima ima.”

⁹ Da:ibidi ea dunu da Da:ibidi ea sia: amo Na:iba:lema olelelalu, ouesalu.

¹⁰ Na:iba:le da aligili, amalu amane adole i, “Da:ibidi da nowala:? Na da ea dio hamedafa nabi. We galu ninia soge da hobeale asi udigili hawa: hamosu dunu amoga nabai gala! ¹¹ Na da na agi gobei, hano amola ohe na da na sibi hinabo dadamusu dunugili ima:ne fanelegei, amo lale, dunu amo da habodili misi na hame dawa:, amogili hamedafa imunu!”

¹² Da:ibidi ea dunu da ema buhagili, Na:iba:le ea sia:i ema adodole i. ¹³ Da:ibidi da ea dunuma amane sia:i, “Dilia! Gegesu gobihei salawane idinigima!” Amalalu, ilia da amane hamoi. Da:ibidi amola da ea gegesu gobihei idiniginisi. E amola ea dunu 400 agoane da Na:iba:le e doagala:musa: asi. Ea dunu eno 200 agoane da ilia liligi ouligima:ne, Ba:ila:ne sogega ouesalu.

¹⁴ Na:iba:le ea hawa: hamosu dunu afae da Na:iba:le idua A:biga:ilema amane sia:i, “Di da nabibala:? Da:ibidi da hafoga:i sogega asigi sia: ninia hina ema sia:si. Be e da bu Da:ibidima ougili sisa:noi. ¹⁵ Be Da:ibidi amola ea dunu da ninima obenane hamoi. Ilia da ninima se hame iasu. Amola ninia da ili amola sogega gilisili

esalea, ninia da liligi afae wamolai hamedafa ba:i. ¹⁶ Ninia da sibi wa:i ouligisa esalea, ilia da yoga amola gasia, ninima noga:le gaga:su. ¹⁷ Amo hou noga:le dawa:lalu, dia hamomu ilegema. Ea hamobeba:le, ninia hina amola ea sosogo huluane da se bagade nabimu agoai galebe. E da gasa fi bagade hamobeba:le, e da dunu eno ilia sia: hamedafa naba.”

¹⁸ A:biga:ile da hedolowane agi ga:gi 200 amola bulamagau gadofoga hamoi daba waini hano nabai aduna, sibi houi biyale, gagoma egegei¹⁷ gilogala:me, waini fage gagabu fofogai 100 agoane amola figi ifa fage fofogai ga:gi 200 agoane amo lale, dougi da:iya lidili lelegesa lai. ¹⁹ Amalalu, e da ea hawa: hamosu dunu ilima amane sia:i, “Dilia bisili masa! Na da fa:no bobogemu.” Be e da egoa ema hamedafa sia:i.

²⁰ E da dougi da:iya fila heda:le, agolo gouloule aliagaloba, hedolowane Da:ibidi amola ea dunu migadenene manebe ba:i. ²¹ Da:ibidi amane dadawa:lu, “Na da abuliba:le amo dunu ea liligi hafoga:i sogega ouligilalula:? E da liligi afae wamolai hamedafa ba:i. Be na da e fidibiba:le, e da nama wadela:i bidi dabe iaha. ²² Na da hame hadigia amo dunu huluane hame fane lelegesea, Hina Gode da na fane legemu da defea.”

²³ A:biga:ile da Da:ibidi ba:beba:le, hedolowane dougi da:iya esalu alia gudui amalu hi gobebe Da:ibidi ea emo bega: osoba gala:la sa:ili, ²⁴ amola ema amane sia:i, “Dafawane hina! Na sia: nabima! Na da amo da:i diosu dabe lala! ²⁵ Na:iba:le da noga:i hame dunu! Ea sia: mae nabima! Dafawane! E da ea dio dawa:loma:ne

defele gagaoui dunu esala! Hina! Dia hawa: hamosu dunu da doaga:loba, na da amogawi hame galu. ²⁶ Dia ha lai dunuma dabele fane legemu logo, Hina Gode E da hedofai. Amola wali na da Hina Gode Ea Dioba:le amane sia:sa, dia ha lai amola dunu huluane da dima se imunusa: dawa:lala, amo da Na:iba:le ea se iasu lamu defele, se iasu ba:mu.

²⁷ Dafawane hina! Na dima udigili imunusa: gaguli misi goe lale, dia dunuma ima.

²⁸ Dafawane hina! Na da wadela:i hou hamoi galea, amo goglema:ne olofoma. Hina Gode da di amola digaga fi hina bagade hamomu. Bai di Ea gegesu hamonana. Amola di da esalea, wadela:i hou hamedafa hamomu. ²⁹ Nowa da dima doagala:le, fane legemusa: dawa:sea, dia Hina Gode da dunu da gobolo gene ouligibi defele, di gaga:mu. Be dia ha lai dunu amo Hina Gode da dunu da ifa badaga ga:muga: dadiga gele fodole gala:be defele, galagamu. ³⁰ Amola Hina Gode da dima amo noga:i hou huluane E ilegei amo hamone dagosea, amola di Isala:ili hina bagade hamoi dagosea,

³¹ amola di da dia hamobeba:le, dia asigi dawa:su ganodini se hame nabimu. Bai di da dabele dunu hame fai amola udigili hame fai. Amola Hina Gode da dima hahawane dogolegele hou hamoi dagosea, dafawane na amola mae goglema.”

³² Da:ibidi da A:biga:ilema amane sia:i, “Hina Godema nodoma! Isala:ili Gode da wali eso di nama asunasiba:le, Ema nodomu da defea. ³³ Di da wali eso noga:le dawa:beba:le, noga:le hamoi.

Na da wadela:i medole legesu hou amola dabe medole legesu hou dawa:i galu. Be di da amo logo hedofaiba:le, na Godema nodosa. ³⁴ Na dima se imunusa: dawa:i. Be Hina Gode da amo logo hedofai. Be na Esalebe Isala:ili Gode amo Ea Dioba:le amane dafawane sia:sa. Di da hedolowane nama doaga:musa: hame misi gani-aba, hahabe galu Na:iba:le ea dunu huluane da bogogia:i dagoi ba:la:loba.” ³⁵ Amalalu, Da:ibidi da A:biga:ile ea gaguli misi liligi amo lai. E ema amane sia:i, “Dina: diasuga buhagima. Amola mae dawa:ma! Na dia hanai defele hamomu.”

³⁶ A:biga:ile da Na:iba:lema buhagi. E da lolo nabe amo hina bagade ea lolo nabe defele nanebe ba:i. E da feloi amola hahawane galu. Amaiba:le, A:biga:ile e da ea hamoi ema mae adole, golale hahabe fawane adoi. ³⁷ Amalalu, e da feloi gumibiba:le, A:biga:ile e da liligi huluane ema adodole i. Na:iba:le da bagade olole, da:i hulu gadoi dagoi ba:i. ³⁸ Eso nabuyane baligili, Hina Gode da Na:iba:le fane, e bogoi.

³⁹ Da:ibidi da Na:iba:le bogoi nababeba:le, amane sia:i, “Hina Godema nodosa! Na:iba:le da nama sisa:nobeba:le, Hina Gode da ema dabe i. Amola, na Hina Gode Ea hawa: hamosu dunu, na da wadela:le mae hamoma:ne E da gaga:i. Hina Gode da Na:iba:le hina: wadela:i houga se iasi.”

Amalalu, Da:ibidi da A:biga:ile lama:ne sia: sia:si. ⁴⁰ Da:ibidi ea hawa: hamosu dunu ilia da Gamele amoga asili, A:biga:ilema amane sia:i, “Da:ibidi da di lamu sia:beba:le, e da ninia di lala masa:ne asunasi.” ⁴¹ A:biga:ile da osoboa beguduli, amane sia:i, “Na da ea hawa: hamosu

uda. Na da ea hawa: hamosu dunu ilia emo dod-ofemusa: momageiwane esala.” ⁴² E da hedolo wa:legadole, ea dougi da:iya fila heda:i. E amola ea hawa: hamosu a:fini biyale gala, da Da:ibidi ea hawa: hamosu dunu ili bisili asili, amola Da:ibidi ema fi. ⁴³ Da:ibidi da musa: Ahinoua:me (Yeseliele uda) amo lai galu, amola waha da A:biga:ile amowane ea uda hamoi. ⁴⁴ *Amabe galuwane, Solo da ea uda mano Ma:iga:le amo da Da:ibidi igili i galobawane, bu Ba:lada: (Ga:lime moilai dunu La:ise, amo egefe) amogili i galu.

26

Da:ibidi da Bu Solo Fane Legemu Logo Ba:i be Hame Fai

¹ *Sife dunu oda da Gibiaga Soloma misini amola Da:ibidi da Ha:sila Goumi (Yuda hafoga:i soge bega:) amoga wamoaligili esala, amo olelei. ² Solo da bisili, Isala:ili dadi gagui noga:idafo 3,000 agoane oule asili, Sife hafoga:i soge amoga Da:ibidi hogola asi. ³ Ilia Ha:sila Goumi logoa awalia asi esalu. Da:ibidi da gebewane hafoga:i soge amogai esaloba, Solo da e hogola misi, amo dawa:digi. ⁴ Amaiba:le, Da:ibidi da desega ahoasu dunu asunasili, ilia da ba:loba, Solo da dafawane amoga esalebe ba:i.

⁵ E da amogalu hedolowane asili, Solo amola ea dadi gagui ouligisu bisilua, A:bena (Ne egefe) ili dialebe amo ba:i. Solo da wa:i fia dogoa amoi golai dialoba, amola ea dadi gagui dunu da e sisiga:le didalai dialebe ba:i.

* **25:44:** 2 Sa:miuele 3:14-16

* **26:1:** Gesami Hea:su 54

⁶ Amalalu, Da:ibidi da A:himelege (Hidaide dunu) amola Youa:be ea eya Abisia:i (ela ame da Selouaia) elama amane adole ba:i, “Aliga afae da nowa da ani Solo ea wa:i fia amoga masa:bela:?” Abisia:i da, “Na masunu!” e amane sia:i.

⁷ Amaiba:le, amogala gasia, Da:ibidi amola Abisia:i ela da Solo awali fia golili sa:ili ba:loba, Solo da mogoadafa golai dialebe ba:i. Solo ea goge agei dialuma bega: bugisili dialebe ba:i. A:bena amola ea dadi gagui dunu da Solo sisiga:le golaigia:i dialebe ba:i.

⁸ Abisia:i da Da:ibidima amane sia:i, “Gode da dia ha lai dunu wali gasia dia lobo da:iya iasi. Wali, na da dia sia:sea, hina: goge agei amoga hina: sone badofale osobola gadenesimu. Na da adunane hame somu!”

⁹ Be Da:ibidi da amane sia:i, “Di da ema se maedafa ima:ma. Hina Gode da nowa da ea ilegei hina bagade ema se iasea, amo dunuma Hina Gode da dafawane se bagade imunuu.”

¹⁰ Da:ibidi da eno sia:i, “Esalebe Hina Gode amo Ea Dioba:le, na dawa:, Solo ea bogosudafa eso da doaga:sea o e da gegesu ganodini fane legei dagoi ba:sea, Hina Gode Hifawane da e fane legei dagoi ba:mu.

¹¹ †Hina Gode Ea ilegei hina bagade dunu ema se ima:ne sia:mu na da higamu! Ania da Solo ea goge agei amola hano nasu faigelei lale, gaguli ahoa:di.” ¹² Amalalu, Da:ibidi da Solo ea goge agei amola hano nasu ganagu hina: dialuma bega: dialu amo lale, e amola Abisia:i ela da asi. Hina Gode da Solo amola ea dunuma nabunini golama:ne ilima i,

† 26:11: 1 Sa:miuele 24:26

amaiba:le ilia da nabunini golagia:iba:le, dunu afaega da wa:legadole elea amo hamobe hame nabi amola hame ba:i.

¹³ Amalu Da:ibidi da na:iyado fago amo degele na:iyado agolo bia gadodafa e famu hamedeia gado aligili, Solo ea dadi gagui amola A:bena ilima amane wele sia:i,

¹⁴ “A:bena! Dia da na sia: nababela:?”

A:bena da amane sia:i, “Gomo da nowa hina bagade nedigima:ne wele sia:bela:?”

¹⁵ Da:ibidi da amane sia:i, “A:bena, di da Isala:ili ganodini ouligisu bagade dunu. Amaiba:le, di da abuliba:le di hina bagade amo dia hame gaga:bela:? Wahawane dunu enoga da dia awalia wa:i fia gogai di ouligisu, go fane legemusa: misi galu. ¹⁶ A:bena! Di da dia hawa: hamosu afae giadofai dagoi. Na da Esalebe Hina Gode Ea Dioba:le ilegesa. Dilia huluane bogoma:ne fofada:mu da defea. Bai dilia hina amo Hina Gode da hina bagade ilegei, amo dilia da noga:le hame gaga:i. Ba:ma! Hina bagade ea goge agei da habila:? Ea hano buni ganagu hina: dialuma bega: dialu, amo da habila:?”

¹⁷ Solo da amo sia:i da Da:ibidi ea sia: galebeyale dawa:i. E amane adole ba:i, “Da:ibidi! Nagofe! Amo da dila:?”

“Ma! Hina bagade!” Da:ibidi da adole i.

¹⁸ Amola e da eno amane sisia:asi, “Hina! Abuliba:le di da na, dia hawa: hamosu dunu amo sefasisala:? Na da adi hamobela:? Na da adi wadela:i hou hamobela:? ¹⁹ Hina noga:idafa! Na sia:be amo nabima! Di da Hina Gode Ea sia: nababeba:le, nama ha lai hamoi galeawane, Ema gobebe salasu hamosea, E da Ea asigi dawa:su

afadenemu. Be osobo bagade dunu ilia sia: nababeba:le, di da nama ha lai hamoi galea, Hina Gode da ilima gogosele gagabusu ilima aligimu da defea. Bai ilia hamoiba:le, na da Hina Gode Ea sogega sefasi dagoi ba:sa. Amola na da ga soge amo ganodini ogogosu 'gode', ilima nodone sia:ne gadosu logo fawane ba:sa. ²⁰ Ga sogega Hina Godema afafai dagoi amoga na fane legemu logo mae doasima. Na da hamedei dede agoane gala. Isala:ili hina bagade da abuliba:le na fane legema:ne mahabela:? E da abuliba:le, ilia soge sio awela ahoabe amo defele, na awela ahoabela:?"

²¹ Solo da bu adole i, "Dafawane! Na da wadela:le hamoi dagoi. Da:ibidi! Nagofe! Buhagima! Na da dima se bu hame imunu. Bai di da wali gasia na esalusu gaga:i dagoi. Na da gagaoui agoane hamoi dagoi! Na da wadela:idafa hou hamoi dagoi."

²² Da:ibidi da bu adole i, "Hina noga:idafa! Dia goge agei da goea! Dia dunu afaega amo lala misa:ne sia:ma. ²³ Hina Gode da nowa amo da mae yolesili, moloidafa hou hamosea, ema bidi noga:i iaha. E da wali eso di na lobo da:iya iasi, be E da di hina bagade ilegeiba:le, na da dima se hame i. ²⁴ Na da wali eso dima asigiba:le, di hame fuga:i, amo defele Hina Gode da nama amanewane hamomu amola nama bidi hamosu huluane amoga gaga:mu da defea."

²⁵ Solo da Da:ibidima amane sia:i, "Nagofe! Gode da dima hahawane dogolegele hamomu da defea! Di da dia hamomu huluane amo ganodini didili hamomu."

Amaiba:le, Da:ibidi da yolesili asi, amola Solo da hi diasuga buhagi.

27

Da:ibidi Da Filisidini Dunu Gilisili Esalu

¹ Da:ibidi da hisu amane sia:i, “Eso afae enoga Solo da na fane legemu. Na hamomu noga:idafa da Filisidini dunu ilia sogega hobeale masunu. Amasea, Solo da Isala:ili soge ganodini na hogolalu yolesimu, amola na da gaga:i dagoi ba:mu.

² Amaiba:le, Da:ibidi ea 600 dadi gagui dunu ilia da amo galuwane Ga:de moilaia hina bagade A:igise (Ma:ioge egefe) ema asi. ³ Da:ibidi, ea dunu amola ilia sosogo fi huluane da Ga:de moilaiga ha:ini fi. Da:ibidi da ea uda aduna amo Ahinoua:me, (Yeselielega fi uda) amola Gamele amoga misi uda A:biga:ile, Na:iba:le ea didalo, amo ela oule asi. ⁴ Solo da Da:ibidi Ga:de moilai bai bagadega hobeai nababeba:le, e da Da:ibidi hogolalu yolesi.

⁵ Da:ibidi da A:igisema amane sia:i, “Di da na sama galea, na amo ganodini esalumusa: moilai fonobahadi nama ima. Na da ani moilai bai bagade amo ganodini esalumu da hamedei galebe.” ⁶ Amaiba:le, A:igise da Sigala:ge moilai ema i. Amohaganini, Yuda hina bagade dunu ilia da gebewane Sigala:ge moilai bai bagade gagulala. ⁷ Da:ibidi da Filisidini soge amo ganodini oubi 16 agoane esalu.

⁸ Amo esoga, Da:ibidi amola ea gegesu dunu ilia da Gisie, Gesi amola A:malege fi dunu (amo da amo soge ganodini gebewane esalu) ilima doagagala:lu. E da ilia sogega doagagala:lu asili,

Sie soge baligili, Idibidi sogega doaga:su. ⁹ E da dunu amola uda huluane fane lelegele dagole, amalu ilia sibi, bulamagau, dougi, ga:mele amola abula amolawane sasamogene gaguli asi. Amalu e da A:igisema buhagisu. ¹⁰ Amalalu, A:igise da ema adole boba:lusu, “Di da waha habidili doagala:la asibala:?” Amola Da:ibidi da ema e da Yuda ga (south) sogega o Yilamiele fi ilia sogega o Ginaide fi ilia esalebe sogega doagala:musa: asi, amo bu adole iasu. ¹¹ Da:ibidi ea hou da, e da dunu amola uda huluanedafa fane lelegelalusu. Amalalu, dunu asili, Ga:de fi ilima Da:ibidi ea houdafa hamoi olelemu da hamedafa galu. Da:ibidi da Ga:de sogega esaloba, amo hou gebewane hamonanusu. ¹² Be A:igise da Da:ibidi ea hou da moloidafa dawa:beba:le, hisu amane sia:i, “Hina: dunu fi Isala:ili ilia da Da:ibidi bagadewane higabeba:le, e da eso huluane na hawa: hamosa gebewane esalumu.”

28

¹ Fa:no, eso enoga Filisidini dunu ilia da Isala:ili fi ilima gegemusa:, dadi gagui dunu gilisi. Amola A:igise da Da:ibidima amane sia:i, “Dafawane! Di amola dia dunu da namagale Isala:ili dunuma gegemu.”

² Da:ibidi da amane sia:i, “Ma! Dafawane! Na da dia hawa: hamosu dunu. Amola di da na hamobe di siga disu ba:mu.”

A:igise da amane sia:i, “Defea! Na da di na da:i gaga:su dunu hamomu.”

Solo da Bosa:ga:su Udama Adole Ba:i

³ *Sa:miuele da bogoi dagoi amola Isala:ili dunu ilia bogoi didigia:lalu amola hina: moilaidafa La:ima amoga uli dogoi. Solo da wadela:i ba:la:lusu dunu, gesami dasu amola bosa:ga:su uda amola dunu amo Isala:ili sogega sefasi dagoi ba:i. ⁴ Filisidini dadi gagui dunu da mogodigili asili amola Siouneme moilai gadenene wa:i fi esalu. Solo da Isala:ili dadi gagui dunu gilisili, Giliboua Goumia awalia wa:i fi esalu. ⁵ Solo da Filisidini dadi gagui gilisibi ba:loba, e da baligili beda:i galu.

⁶ †Amaiba:le, e da Hina Godema adi hamoma:bela:le adole ba:i. Be Hina Gode da ema golaia ba:su amola Iulimi amola Damimi amoga amola balofede dunu ilia sia: amoga dabe hame adole i. ⁷ Amalalu, Solo da ea eagene ouligisu dunuma amane sia:i, “Bosa:ga:su uda afae nagili hogolesima. Amalalu na da ema adole ba:la masunu.”

Ilia da ema amane adole i, “Bosa:ga:su uda da Enedo moilaiga esala.”

⁸ Amaiba:le, Solo da enoga e dawa:digisa:besa:le, hina: da:i afadenei. E abula eno salawane, gasibi galu e amola dunu aduna eno, amo uda ba:la asi. E amo udama amane sia:i, “Bogoi a:silibuma adole ba:lalu, hobe misunu hou nama olelema. Dunu ea dio na sia:mu, amo ea a:silibu misa:ne sia:ma.”

⁹ Bosa:ga:su uda da Soloma bu adole i, “Dia da abuliba:le na bogosu logo fodosala:? Di da hina bagade Solo ea hamobe hame dawa:sala:?”

* **28:3:** 1 Sa:miuele 25:1; Gobeles Salasu 20:27; Mouseses ea Malasu 18:10-11; † **28:6:** Idisu 27:21

E da ba:la:lusu dunu amola bosa:ga:su dunu amola uda huluane Isala:ili sogega sefasi dagoi.”

¹⁰ Amalalu, Solo da dafawanedafa sia: amane ilegei, “Esalebe Hina Gode amo Ea Dioba:le, di da amo hou hamosea, se iasu hamedafa ba:mu, amo na da ilegesa.”

¹¹ Uda da bu adole ba:i, “Na da di ba:ma:ne, nowa bogoi dunu amo misa:ne sia:ma:bela:?” Solo da adole i, “Sa:miuele!”

¹² Be uda da Sa:miuele manebe ba:beba:le, a:a:ia gusa:nu, Soloma amane sia:i, “Di da abuliba:le nama ogogobela:? Di da hina bagade Solofa galu galebe!”

¹³ Hina bagade Solo da ema amane sia:i, “Mae beda:ma! Di da adi ba:sala:?”

Uda da bu adole i, “Na da a:silibu osoba gudunini heda:lebe ba:sa!”

¹⁴ E bu adole ba:i, “Amo da adi agoane ba:sala:?”

Uda da amane sia:i, “Amo da dunu da:i hamoi agoai heda:lebe.” “E da abula amoga idinigi galebe.” Amalalu, Solo da amo bogoi a:silibu da Sa:miuele galebeya dawa:digi. Amola e da ema nodomusa:, osoba begudui.

¹⁵ Sa:miuele da Soloma amane sia:i, “Dia da abuliba:le na didilisibala:? Dia da abuliba:le na buhagima:ne hamobela:?”

Solo da bu adole i, “Bidi hamosu bagade da nama doaga:i dagoi. Filisidini dunu da nama gegenana amola Gode da na yolesi dagoi. E da nama golaia amola balofede dunumadi na adole ba:su amo nama dabe hame adole iaha. Amaiba:le, na da dima wele sia:na misi. Di da nama, na hamomu liligi olelema!”

¹⁶ Sa:miuele da amane sia:i, “Hina Gode da di yolesili, bu dimawane ha lai dagoi. Amaiba:le, di da abuliba:le na misa:ne wele sia:bela:?” ¹⁷ †Hina Gode da na lafidili dima olelei liligi amo hamoi dagoi. E da dia hina bagade hou amo dima fadegale, Da:ibidima i dagoi. ¹⁸ §Di da Hina Gode Ea sia:i amo mae nabawane, A:malege dunu amola ilia liligi huluane wadela:ma:nedafa hame hamoi. Hina Gode Ea wali dima hamobe amo ea bai da goea. ¹⁹ E da di amola Isala:ili fi amo ali Filisidini dunu ilia lobo da:iya imunu. Aya eso, di amola diagofelali da nama gilisimu. Amola Hina Gode da Isala:ili dadi gagui wa:i amo Filisidini dunu ilia lobo da:iya imunu.”

²⁰ Amogalu, hedolowane Solo da osoba gala:la sa:ili, mogosusuli dialebe ba:i. E da Sa:miuele ea sia:beba:le baligili beda:i galu. E da amo esoha amola gasia ha:i hame maiba:le, gasa hame ba:i. ²¹ Uda da ema asili, e da baligili beda:i amo ba:beba:le, e amane sia:i, “Dafawane, Hina! Na da dia adole ba:i amo hamobeba:le, na esalusu gadenenewane udidimu agoai ba:i. ²² Dafawane, wali na dima adoleba:be amo dia hamoma. Na da digili ha:i manu hamoma:ne sia:ma. Di da bu gasa lama:ne, ha:i manu da defea.” ²³ Solo da ha:i hame manu sia:i. Be ea eagene ouligisu dunu da e ha:i moma:ne logei. E da ouesalu, amalalu ilia sia: nababeba:le, osoba dialu wa:legadole, dia heda:su fafai amoga fila heda:i. ²⁴ Uda da hedolowane bulamagau mano (amo da sefe fima:ne, e da diasu ganodini ha:i manu iasu) amo

† **28:17:** 1 Sa:miuele 15:28 § **28:18:** 1 Sa:miuele 15:3-9

fane legei. E da agi lale, hahamonanu, yisidi mae salawane gobei. ²⁵ E da amo ha:i manu Solo amola ea ouligisu dunu ilia moma:ne, ilia midadi ligisi. Amalu, ilia da amo mai. Amola ilia amo gasia yolesili asi.

29

Filisidini Dunu da Da:ibidi Ilimagale Mae Gegema:ne Sia:i

¹ Filisidini dunu da ilia dadi gagui dunu hu-luane A:ifege moilai bai bagadega gilisi. Amola Isala:ili dunu da si hano Yeseliele Fago ganodini galu, amo gadenene awalia wa:i fi. ² Filisidini hina bagade biyale gala ilia dadi gagui da (mogili idi 100 amola mogili idi eno amo 1,000) ilia da mogodigili asi. Da:ibidi amola ea dunu da ili baligili hina bagade A:igisema gilisili mogodigili asi. ³ Filisidini dadi gagui ouligisu dunu da ili ba:loba, amane adole ba:i, “Amo Hibulu dunu da abuliba:le misibala:?”

A:igise da bu adole i, “Amo da Da:ibidi, Isala:ili hina bagade Solo ea eagene ouligisu dunu afae. E da eso bagohame ani esalu. E da nama misi eso amogainini misini wali eso amoga, na da ea hou amo ganodini giadofasu hamedafa ba:su.”

⁴ Be Filisidini ouligisu dunu da ougili A:igisema amane sia:i, “Amo dunu da moilai amo dia igili i, amoga buhagama:ne asunasima! E da nini bisili mae gegena masa:ne, ea logo hedofama! E da gegesu ganodini sinidigili, ninima gegesa:besa:le. E da ea hina bagade ea bu ema hahawane ba:ma:ne, ninia dunu fane legema:ne agoane

hamosa:besa:le, e buhagima:ne sia:ma. ⁵ *Bai amo dunu da Da:ibidi. Amola ea hou amoma nodoma:ne, Isala:ili uda da sisiogola gesami amane hea:i, “Solo da 1,000 baligili gale fane legei be Da:ibidi da 10,000 baligili gale fane legei.”

⁶ A:igise da Da:ibidi ema misa:ne wele sia:ne, amane sia:i, “Na da Esalebe Isala:ili Gode Ea Dioba:le amane sia:sa. Di da na mae yolesili, dia na fuli gala:su. Di da ani gegemusa: masunu, na da defea. Di da nama misi esoha amogainini, wali eso amoga na da dia hou amo ganodini giadofasu hamedafa ba:su. Be eno Filisidini hina bagade da di hahawane hame ba:sa. ⁷ Amaiba:le, ilia dima ougisa:besa:le, di diasuga olofole buhagima.”

⁸ Da:ibidi da bu adole i, “Hina! Na da adi wadela:i hou hamobela:? Di da dia sia:i defele, na da muni dia hawa: hamoi amogainini misini wali esoha amoga, na hou amo ganodini wadela:i hou hame ba:i galea, di da na ouligisu amola na hina bagadeba:le, na da abuliba:le ani dia ha lai ilima gegena masunu da hamedeila:?”

⁹ A:igise da amane sia:i, “Dafawane! Na da dia sia:i defele dawa:sa! Di da Gode Ea a:igele dunu defele na fuligala:lala. Be hina bagade eno ilia da di nini bisili mae gegena masa:ne sia:sa. ¹⁰ Amaiba:le, Da:ibidi! Aya hahabe, dilia huluane Solo yolesili, nama misi dunu da hedolo wa:legadole, hadigibi galu we soge yolesili masa.”

* 29:5: 1 Sa:miuele 18:7; 21:11

¹¹ Amaiba:le, Da:ibidi amola ea dunu da golale, hahabedafa Filisidini sogega doaga:musa: asi. Amola Filisidini dunu da Yeseliele amoga asi.

30

Da:ibidi da A:malege Dunuma Gegei

¹⁻² Eso aduna baligili, Da:ibidi amola ea dunu da Sigela:ge moilai bai bagadega doaga:i. Be A:malege dunu da Yuda ga (south) sogge amola Sigela:ge amoga doagala:le, diasu huluane laluga ulagisili nei dagoi, be uda huluane gaguli gagai dagoi ba:i. Ilia da uda amola mano hame fane legei, be yolesili, ilia da huluane oule asi dagoi.

³ Da:ibidi amola ea dunu da doaga:loba, ilia da moilai amo laluga nei amola ilia uda, dunu mano amola uda mano huluane gaguli asi dagoi ba:i.

⁴ Da:ibidi amola ea dunu da muni hedolo mae yolele dinanawane gasa hamedene goaia:igia:i ba:i. ⁵ *Da:ibidi ea uda aduna (Ahinoume amola A:biga:ile), ela da ele gaguli asi dagoi ba:i.

⁶ Bidi hamosu bagadedafa da Da:ibidima doaga:i dagoi. Bai ea dunu da ilia mano fisili gagaiba:le, ilia da baligili da:i dioi galu. Amola ilia Da:ibidi amo igiga fane legemusa: magagi. Da:ibidi da bagadewane da:i dioi, be Hina Gode da ea dogo denesinisi. ⁷ †Da:ibidi da gobelesalasu dunu Abaia:da (Ahimelege egefe) emamane sia:i, “‘Ifode’ amo nama gaguli misa!” Abaia:da da amo ema gaguli misi. ⁸ Da:ibidi da Hina Godema amane adole ba:i, “Na da amo ha

* **30:5:** 1 Sa:miuele 25:42-43 † **30:7:** 1 Sa:miuele 22:20-23

wa:i dunuma fa:no bobogela:dula:? Amola na da ili baligiamu:bela:?”

Hina Gode da bu adole i, “Ilima fa:no bobogema! Dia da ili baligiamu, amola ili huluane gagulaligili bu sasamogemu.”

⁹ Amaiba:le, Da:ibidi amola ea dunu 600 agoane da muni asili, Biso Hano amoga doaga:le, ea dunu mogili da amogawi ouesalu. ¹⁰ Da:ibidi amola ea dunu 400 agoane da gebewane ahoanu. Be mogi 200 eno da helebeba:le, hano degemu hamedei ba:i. Amaiba:le, ilia da amogawi ouesalu. ¹¹ Da:ibidi ea dunu da Idibidi goi sogega esalebe ba:i. Ilia da e amo Da:ibidima oule asi. Ilia da ema ha:i manu amola hano i. ¹² Ilia da figi ifa fage hafoga:i amola waini fage hafoga:i gagabu aduna igili i. Be e da eso uadiana ha:i hame mai galuba:le, e da amo ha:i manu i, amo nanoba ea gasa da bu denesi dagoi ba:i. ¹³ Da:ibidi da ema amane adole ba:i, “Dia hina da nowala:? Amola di da habidili misibala:?”

E bu adole i, “Na da Idibidi dunu, amola na da A:malege dunu afae ea udigili hawa: hamosu dunu. Na da oloiba:le, eso uadiana baligili, na hina da na yolesiagai. ¹⁴ Amo esoha, ninia da Gelediaide dunu ilia soge (Ga:ilebe fi ilia soge, Yuda ga [south] la:idiga gala) amoga ha wa:i ahoana, Sigela:ge moilai bai bagade amo laluga ulagi.”

¹⁵ Da:ibidi da ema adole ba:i, “Di da na oule amo ha wa:i dunu asi amo olela masa:bela:?”

Idibidi goi da bu adole i, “Di da Gode Ea Dioba:le na mae fane legele amola na hina ema bu hame imunu ilegele sia:sea, na da bisili dili

oule olela masunu.” ¹⁶ Amalalu, e da Da:ibidi bisili ilima oule asi.

A:malege ha wa:i ahoasu dunu da sogebi bagade amo ganodini ha:i naha amola adini naha amola hahawane hamosa afagogoi ba:i. Bai ilia da liligi bagadedafa Filisidini soge amola Yuda soge amoga lai dagoiba:le. ¹⁷ Aya ha-habe, eso mabe galu, Da:ibidi da ili doagala:le, ilima gegenana, daeya doaga:i. A:malege goi 400 agoane da ga:mele da:iya fila heda:le, hobeai:iba:le, gaga:i dagoi ba:i. Be eno huluane, Da:ibidi amola ea dunu ilia da fane lelegei.

¹⁸ Da:ibidi da uda, mano amola liligi huluane amo A:malege dunu ilia lai, amo hulu samogei. Ea uda aduna amola da hi samogei. ¹⁹ Liligi afae bu hame samogei da hamedafa ba:i. Da:ibidi da ea dunu ilia dunu mano, uda mano amola liligi A:malege dunu ilia lai, amo huluanedafa bu samogei. ²⁰ E da lai ohe wa:i amola huluane bu samogei. Ea dunu da amo ohe wa:i bisilisili sesesela asi. Ilia da amane sia:i, “Amo liligi huluane da Da:ibidi ea:!” ²¹ Amalalu, Da:ibidi da dunu 200 amo da helebeba:le, mae gegena asili, Biso Hano bega: esafulu, ilima buhagi. Ilia da Da:ibidi amola ea dunu gousa:musa: misi, amola Da:ibidi da ilima asili, hahawane yosia:i.

²² Be ea dunu mogili, hedolo mi hahanabe amola hamedei dunu, da Da:ibidima amane sia:i, “Amo dunu 200 da nini hame asiba:le, ninia da ilima liligi lai hame ima:mu. Ilia da ilia uda amola mano amo fawane lale masa:ne sia:ma.”

²³ Be Da:ibidi da bu adole i, “Nolalali dilia:!
Hina Gode da amo liligi ninima ia dagoiba:le,

dilia sia:i defele hamomu da hamedei. E da nini gaga:i, amola ninia ha wa:i ahoabe dunu amo hasalasima:ne hamoi dagoi. ²⁴ Nowa da dilia sia: nabima:bela:? Dunu huluane da liligi defele lamu. Nowa da ninia liligi ouligili esalu galea, ilia da gegena ahoasu dunu ilia labe defele lamu.” ²⁵ Da:ibidi da amo hou Isala:ili soge ganodini sema dialoma:ne sia:i. Amola amogainini amo sema da Isala:ili sogega diala.

²⁶ Da:ibidi da Sigela:ge amoga bu misini, e da ea lai liligi mogili amo ea sama Yuda ouligisu dunu ilima i. E da ilima amane sia:si, “Amo da dilima hahawane udigili iasu liligi. Ninia da amo Hina Gode Ea ha lai ilima lai.” ²⁷⁻³¹ E da amo liligi Bedele dunu amola La:ima (Yuda ga [south] sogega diala) amo dunu, amola Ya:da, Aloua, Sifemode, Esiedemoua, Lagale, Homa, Bolasia:ne, A:ida:ge amola Hibalone amo moilai dunuma i. Amola e da Yilamiele fi dunu amola Ginaide fi dunu amolalima i. E da sogebi amoga e amola ea dunu ilia afufulalusu, ilima I.

31

Solo amola Egefelali da Bogoi

(1 Hou Olelesu 10:1-12)

¹ Filisidini dunu da Giliboua Goumia, Isala:ili dunuma gegei. Isala:ili dunu bagohame da amogawi fane lelegei dagoi ba:i. Eno Isala:ili dunu huluane, Solo amola eagofelali da hobeai.
² Be Filisidini da ilima fa:no bobogele, baligia aligi. Ilia da Solo eagofelali udiana amo Yonada:ne, Abinada:be amola Ma:legisioua amolali fane lelegei. ³ Gegesu bagade da Solo sisiga:le

disi ba:i. Solo da ha lai ilia dadiga sasanone bagadedafa fofa:ginisi ba:i. ⁴ E da goi ayeligi amo da ea gegesu liligi gaguli ahoasu, ema amane sia:i, “Amo Gode hame dawa: Filisidini dunu da nama hidale haboseselalu fane legesa:besa:le, dia gegesu gobihei duga:le gadole, na fane legema.” Be goi ayeligi da baligili beda:iba:le, agoane hame hamoi. Amaiba:le Solo da hi gegesu gobihei lale, amo da:iya hi gobelesoma:ne dia heda:i. ⁵ Goi ayeligi da Solo bogoi dagoi ba:loba, e amolawane da hi gegesu gobihei lale, amo da:iya hi gobelesoma:ne dia heda:le, Solo ele galu bogoi. ⁶ Solo, eagofelali udiana amola amo goi ayeligi da agoaiwane ili galu bogoi. Amo esoha, Solo ea dunu huluanedafa da bogogia:i. ⁷ Isala:ili dunu huluane da Yeseliele Fago na:iyadodili esalu, amola Yodane Hano amoga gusudili esalu, ilia da Isala:ili dadi gagui wa:i da hobeai amola Solo amola eagofelali da fane legei dagoi-amo sia: nababeba:le, ilia moilai yolesili, hobeai dagoi. Amalalu, Filisidini dunu da ilia moilaiga misini, amo ganodini gesowale fi.

⁸ Gegenanu fa:no, eso enoga, Filisidini dunu da bogogia:i dunu ilia da:iga liligi gigisa:la misi. Ila Solo amola eagofelali udiana ilia bogoi da:i hodo Giliboua Goumia dialebe ba:i. ⁹ Ila da Solo ea dialuma damuni fasili, ea da:igene ga:su amo gisa:le fasi. Amalalu, ilia da sia: adola ahoasu dunu ilima Solo ea dialuma amola da:igene ga:su gaguiwane, amo hahawane sia: ilia ogogosu ‘gode’ amola Filisidini dunu huluane ilima sisia: lama:ne asunasi. ¹⁰ Amalalu, ilia da

Solo ea gegesu liligi amo ilia uda ogoosu ‘gode’ A:sadade, amo ea debolo diasua amo ganodini sali. Amola ilia da Solo ea da:i hodo amo Bedesia:ne moilai bai bagade ea gagoi dobea amoga dabagala:lesi.

¹¹ Ya:ibesie moilai bai bagade (Gilia:de soge ganodini) amo dunu da Filisidini dunu amo hou hamoi nababeba:le, ¹² ilia baligili gesa:i dunu da muni asili, mogodigili lala hadigi, Bedesia:ne amoga doaga:i. Ilia da Solo amola eagofelali ilia da:i hodo dobea damana dabagala:i amo fadegale, Ya:ibesie moilai bai bagade amoga bu gaguli asili, amogawi laluga gobelesasali. ¹³ Amalalu, ilia da ilia bogoi gasa ladili, moilai bai bagade ganodini ‘da:malisige’ ifa haguha uli dogone sasali. Ilia da ha:i mae nawane, eso fesuale ouesalu.

Sia: ama dagoi

CODE EA SIA: IDA:IWANE GALA
The Holy Bible in the Bedamuni language of Papua
New Guinea
Buk Baibel long tok ples Bedamuni

Copyright © 2000 Tom Hoey

Language: Bedamuni (Beami)

Translation by: Tom Hoey

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2019-12-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

28e512c8-4603-5063-83de-bc2fd6fa3b51